TIO

SKIZZER OCH NOVELLER

AF

SYLVIA

STOCKHOLM,
P. A. NYMANS TRYCKERI,
1865.

Förord till den elektroniska utgåvan

Skannades av Göte under 2007

Det skönaste leendet.

Det var en gång en man, som förlorat allt hvad han hade kärt. Han stod ensam i verlden och lifvet föreföll honom som en omätlig öken, utan en enda grönskande oas, der hans trötta ande kunde hvila ut, för att åter hemta mod och tröst. Minnet af hans flydda lycka nedtyngde hans själ i vemodsfull saknad, och sorgen, som bofäst sig i hans hjerta, lemnade det aldrig.

Hopplös vandrade han en afton utmed en insjö, i hvars glittrande vågor himlen speglade sin höghvälfda kupol. Då stadnade han plötsligt. En tanke, den han väl sökt förjaga, men som ständigt återkommit och under månader rufvat i hans själ, föreföll honom i detta ögonblick så lockande. Han lutade sig allt närmare det mörka djupet, der en och annan stjerna helt vänligt tycktes vinka. Sakta hviskade han:

— Först med döden kan man glömma ... hvad det måtte vara ljuft att få dö!

Då såg han bredvid sin egen dystra bild en ljus skepnad, i hvars strålande närhet allt blef så klart och herrligt. Det var hans skyddsengel.

-- Hvad tänker du göra, -- frågade engeln och blickade medlidsamt i den arme mannens stirrande och förvridna anlete.

— Dö, — svarade denne doft och vände sig bort från den strålande, bevingade gestalten.

— Vänta blott en dag, — bad engeln enträget. — Se solen ännu en gång uppträda i all sin glans. Innan aftonen vill jag visa dig det skönaste som finnes på jorden och jag hoppas då, att du skall ändra beslut; hvarom icke, vill jag ej hindra dig att utföra ditt mörka uppsåt.

Och mannen kunde ej motstå den bedjande stämman ... han lofvade att vänta.

Då fylldes luften af dallrande toner och svalkande vällukter smekte den olyckliges brännande hufvud. Engeln var försvunnen.

Men mannen vandrade bort, missnöjd öfver en eftergifvenhet, som ännu en dag skulle förlänga hans lidanden.

Morgonen randades ... Huru lugn och harmonisk var icke denna morgon, huru olika var ej dess frid mot de stormande qval, som uppfyllde hans sinne.

Då han skådade solens ankomst och jordens återvaknande, kände han dock ingen glädje i sin själ; ty han tänkte: »detta är min sista dag».

Snart nalkades honom en grupp rosenkindade, ljuslockiga barn. De byggde hus i sanden, skalkades och lekte så gladt, att man tydligen såg, det hela verlden förekom dem som ett stort dockskåp, blott skapad till deras förnöjelse.

De logo vänligt och liksom deltagande mot den sorgsne mannen, hvilken så allvarlig betraktade dem.

— Menade engeln att barnens oskyldiga lekar och löjen skulle kunna bringa mig på andra tankar, — frågade han sig sjelf. Har icke jag en gång varit lika som de? Huru noga ihågkommer jag ej denna tid, då den flyende dagen icke efterlemnade något smärtsamt minne och stundens sorg glömdes långt innan tåren torkat på min kind. Ögonblickets glädje var allt, och framtiden var en gåta, hvars lösande gjorde mig intet bekymmer.

Hvad var dock ovaraktigare än denna barnafrid? ... den är som ett dansande irrbloss och uppfyller min själ med sorg och medlidande.

Och han vandrade bort ifrån barnen, så långt bort att han ej längre kunde höra deras klingande skratt och glada utrop.

Derpå kom han till en lund. Oräkneliga sångfåglar gungade på trädens qvistar, der de lekte »tittut» bland de ljusgröna bladen, dem vinden skämtsamt skakade och lyfte.

På en mossbelupen, af åskan splittrad trädstam sutto en yngling och en ung flicka. De speglade sig i hvarandras ögon och kärlekens soliga leende upplyste deras anleten.

— Kärlekens leende är skönt — tänkte han, och sjelfva känslan är ett lån från himmelen; men himlen återtar ofta sitt lån och förbyter kärlek i hat. Har icke jag älskat och hvad återstår mig nu? Nej ... jag vill dö ... måtte blott dagen taga ett slut, så att jag kan blifva befriad från mitt löfte.

Och han skyndade bort från lunden till en ödslig hed, der de spridda, usla kojorna tycktes täfla med naturen i armod.

När han gick förbi en af de minsta hyddorna, kastade han helt förströdd sina blickar genom det öppna fönstret. I det låga, torftiga rummet satt en mor och vaggade sitt förstfödda barn, sitt framtida hopp och stolthet.

Nu vaknade den lille och sträckte sina armar mot den trogna, outtröttliga famnen. Modren log och solen, som förgyllde den lilla kammaren, föreföll henne lik det klaraste guld ... huru rik kände hon sig ej i sin fattigdom!

— Föräldrakärleken är menniskornas renaste känsla, men huru ofta blandas den ej med sorg och bekymmer; ty den planta, som om morgonen ger det skönaste hopp, kan innan aftonen ligga förtrampad och vissnad, eller ogräs förqväfva dess tillväxt ... Har jag ej en gång varit rik, haft maka och barn ... och nu ... hvem kan vara fattigare, ensammare än jag ... Nej, jag vill dö!

Han fortsatte sin vandring öfver obanade stigar, der ingen menniskoboning mera syntes. Solen började allt närmare luta sig mot vester, och han önskade blott, att dess gyllene strålar rätt snart måtte skymmas bakom de fjerran grönskande kullarne; ty begäret att dö, var hos honom starkare än någonsin.

Omsider anlände han till mera odlade trakter. Då skymtade bakom en lummig park ett vackert hvitmåladt landthus, hvarifrån andliga sånger uppstego och bortdogo i rymden.

Af en oemotståndlig makt kände han sig närmare och närmare dragen mot denna fredliga boning. Husets förstuga hade han redan öfverstigit och nu stod han vid en öppen dörr, derifrån tonerna af en psalm förklingade. I rummet innanföre låg en gammal man på sin dödsbädd; han hade nyss emottagit den sista andliga trösten och han talade:

— Väl har mitt lif varit uppfyldt af pröfningar och sorger ... ondt och godt hafva kämpat om herraväldet i min själ ... men, lofvad vare Gud att det goda, slutligen segrat. Hopp, vaksamhet, arbete, förtröstan och bön är säkraste skölden mot de otaliga frestelser, som möta oss under jordevandringen ... Hvarenda händelse som timat

under mitt vexelrika lif, tågar nu förbi min själs inre öga ... med lugn kan jag tänka på dem alla; ty jag har alltid sökt göra det rätta och sanna ... ett godt samvete är menniskans skönaste lycka. Gud är mildheten, han öfverser med våra fel och svagheter, samt öfverger icke någon, som undergifvet förtröstar på honom.

Den gamle log. Det var ett leende, hvarmed den flyende anden tryckte ett återsken af den himmelska saligheten på hans för alltid tystnade läppar.

— Detta leende är det skönaste jag sett, — hviskade den arme mannen och nedföll darrande på sina knän. — O, att kunna dö som han, lugn i medvetandet att alltid ha uppfyllt sin pligt. Huru leende och förtröstansfullt ilade icke hans själ till Guds thron.

Solen sjönk nu bakom kullarne; men bredvid den knäböjande mannen var ljust och herrligt; ty skyddsengeln stod åter vid hans sida.

— Tror du att Gud kan förlåta mina syndiga tankar, tvifvel och missmod, — frågade den ångerfulle mannen.

— Han har redan förlåtit — svarade engeln, — men bed och vaka att du ej återfaller i frestelse. Fatta mod och grundlägg i ditt inre en ny och varaktig frid, som icke kan sköflas af lifvets vexlingar och stormar.

Skyddsengeln försvann, men qvarlemnade i mannens själ en gnista af den himmelska klarheten. Denna gnista brann allt skönare i hans hjerta och hette tro, hopp och kärlek, och fastän hans lockar grånade, kände han sig småningom återvinna sin första barndomsfrid och ogrumlade lycka.

Och många år härefter, då Gud kallade honom, ilade hans själ med hoppfull förtröstan till sitt rätta ursprung och på hans läppar hvilade det *skönaste leendet.*

—

Förr och nu.

Alla årstider hvimla vår hufvudstads större gator och promenader af gående och åkande, hvilka tyckas vilja öfverbjuda hvarandra i lyx och elegans. Man behöfver blott blanda sig i detta lifliga hvimmel, och vårt kanhända nedtryckta sinne skall genast känna sig lättare, gladare. Och ändå, huru ofta döljer ej denna glänsande och leende yta både sorger, tårar, försakelser, olyckor och laster, medan eländet, jag menar trasornas elände, blygsamt drager sig undan till smågatorna. Huru många af dessa olyckliga hafva ej skådat bättre dagar, och kanske ofta nog varit lysande stjernor och strålande medelpunkter just i detta glada hvimmel jag ofvan omnämndt, och hvilket de nu så ifrigt sky. Visserligen ligger det någonting nedslående i tanken på lyckans ostadighet och lifvets förgänglighet, men vi få trösta oss dermed att så har varit, är och förblifver verldens gång.

För omkring tio år tillbaka smög sig i skymningen en bleklagd qvinna ned för de många trappsteg, som förde från hennes högt under taket belägna bostad,hvilken låg vid en af Södermalms mest aflägsna gränder. Bakom sig lemnade hon sjukdom och nöd. Hennes barn, tvenne små flickor, voro svårt sjuka och ledo brist på allt, utom den mest uppoffrande moderliga omsorg och kärlek. Det var just denna kärlek, hvilken påskyndade hennes steg och som föranledde fattandet af ett beslut, hvilket hon eljest saknade mod att utföra.

Hoppets rodnad skimrade för några ögonblick på hennes bleka, fina kinder och hon hviskade:

— Om jag förr hade gått, kanhända mycket varit annorlunda.

Novemberstormen hven ganska skarpt. Svepande den tunnslitna shawlen tätare omkring sig, ilade hon framåt.

Snart var den långa väg tillryggalagd, som skiljde henne från Stora Nygatan. Der stadnade hon framför en ståtlig byggnad. Hennes krafter voro alldeles uttömda.

Med klappande hjerta och hårdt sammanpressade händer, stod hon och blickade mot detta hus, der hon fordom framlefvat så lyckliga dagar. Darrande och bäfvande smög hon sig slutligen uppför den breda trappan. Hennes

iskalla, skälfvande hand fattade klocksnöret, och hennes hjerta upphörde nästan att slå, då dörren straxt efter ringningen öppnades. En betjent mönstrade vid det klara lampsken, som utströmmade från tamburen, qvinnans tarfliga drägt och i ögonen fallande blekhet.

— Kan jag få tala med fröken Silfverkrona, — hviskade hon.

Betjenten smällde igen dörren utan att svara.

Oviss stadnade den arma qvinnan utanför. Aldrig, nej, aldrig hade hon upplefvat så ångestfulla minuter, som dem, hvilka föregingo betjentens återkomst.

— Stig in, — sade tjenaren, pekande på en dörr.

Denna dörr, huru välbekant var den icke ... den öppnades. Nio år voro förflutna sedan hon sista gången tillslutit densamma, och rummet innanföre, huru oförändradt stod ej allting på sin plats?

Den långa soffan med det gula vaddade öfverdraget, divanbordet, lampan, som brann derpå; den stora spegeln med de vackra blomstervaserna af porfyr, de broderade gammalmodiga stolarne, mattan ... ja, allt var som förr, men hon ... huru annorlunda.

En djup snyftning arbetade sig ur hennes bröst, då hon nalkades soffan, på hvilken satt en gammal dam, som med någon förvåning betraktade den fremmandes uppförande.

Den bleka qvinnan kastade nu shawlen tillbaka och lampskenet föll på. hennes ännu vackra, men af sinnesrörelse bäfvande anletsdrag.

— Clara, — utropade den gamla damen, och höjde handen afvärjande, som fruktade hon en andesyn.

— Ja, och jag kommer, för att bönfalla om hjelp för mina värnlösa, sjuka barn, — svarade hon snyftande. — Under de många år, som förflutit sedan ni förbjöd mig ert hus, har jag ej vågat nalkas er, af fruktan att ni skulle förtörnas. Ingen dag har dock förgått, som jag ej bedt Gud att beveka ert hjerta till mildhet och försoning.

Hon nalkades ännu närmare den gamla damen och fortfor med innerlig värma i röst och åtbörder:

— I afton, då jag låg vid sidan om barnens säng och bad *Honom* återskänka dem helsa och krafter, då rann mig plötsligt i sinnet att jag icke gjort allt hvad jag bordt för dem. En hemlig makt dref mig framåt och nu ... se här ligger jag vid edra fötter ... Hjelp oss från den värsta och tryckande nöden, och vår tacksamhet, våra välsignelser skola evigt följa er!

— Du ångrar således ditt uppförande ... Du har då varit mycket olycklig under de få åren af ditt äktenskap med denne ovärdige, som ändtligen döden ...

— Nej, nej, missförstå mig icke, — ropade Clara lifligt och reste sig upp från den knäböjande ställning hon dittills innehaft. — Jag har ingenting att ångra. Äfven om jag jemför de flydda tiderna med det närvarande, så vill jag hellre ha genomgått de sorger Gud behagat pålägga mig, än försaka den gränslösa sällheten att ha varit allt för honom, min make, som jag så högt älskat och hvars minne alltid skall vara mig heligt.

Under det Clara talade, blef den gamla damens ansigte allt mörkare, dystrare, strängare, och hon utbrast:

— Gå bort ovärdiga! Var det för att säga mig detta du kom hit, så hade du kunnat bespara oss denna stunds smärta och obehag. Om du ångrande kommit att afbedja din skuld, så kanske jag förlåtit och glömt samt åter upptagit dig och äfven barnen. Nu har du blott rest en större skiljemur emellan oss båda. Sjelf har jag en gång älskat en man, jemngod med mig i börd och rikedom ... Ett missförstånd uppkom oss emellan, och jag afstod från vår förbindelse, samt ändrade ej

föresats, ehuru sedermera allt blef nöjaktigt förklaradt. Således vet jag man kan försaka om man *vill*. Du ville icke, oaktadt din kärlek fallit på en ovärdig, som dragande dig ned till sin egen obetydlighet, slutligen bortrycktes och lemnade dig, för att i elände och fattigdom bortsläpa ditt lif. Behåll det öde du sjelf valt och gläd dig fortfarande åt den lycka du njutit, samt...

Clara öppnade dörren och försvann ljudlöst.

Den gamla damen tystnade, hennes händer lågo sammanknäppta i knäet. Hon framsträckte hufvudet och lyssnade, men allt förblef tyst. Kanske väntade hon att ännu en gång få se den bleka, förtviflade qvinnan; men hon återkom icke.

Med bevingade steg skyndade Clara ned för trapporna. Den sorg och ångest, som intog hennes själ, hade ej några gränser. Nedkommen på gatan stadnade hon, och blickade upp till de svagt upplysta fönstren. Flydda tiders minnen återuppvaknade i hennes själ. Huru noga ihågkom hon ej den adertonårigas första rosenfärgade och leende drömmar.

Väl hade dessa förverkligats, och ändå ... hvilka lidanden hade hon ej sedermera genomgått, efter det han, den älskade, för alltid måst lemna henne och deras barn. Kanske skulle också de ryckas ifrån henne, utan att hon skulle ega förmåga att lindra deras plågor, eller kraft till att afböja det hotande slaget.

Vid denna tanke sjönk hufvudet nedslaget mot bröstet, men skakande bort det missmod, som höll på att insmyga sig i hennes starka själ, hviskade hon höjande ögonen mot himlen:

— Hvilka pröfningar Du behagar pålägga mig, o Herre, skall jag vara beredd att tålmodigt bära. Jag skulle dock ej vilja byta: förr mot nu — tillade hon och en gnista af den fordna stoltheten tändes ett ögonblick, för att åter genast slockna.

Derpå återtog hon sin för några minuter hejdade gång mot hemmet. Vinden svalkade hennes brännande hufvud; ty hon glömde att svepa shawlen omkring sig.

Uppkommen på sitt torftiga rum, nalkades hon sängen, der de små feberheta barnen slumrade. Då kastade hon sig på knä och utbrast:

— Gud, min Gud, Du har väl icke helt och hållet öfvergifvit oss!

Dessa förtviflansfulla ord upprepade hon gång efter annan. Hon fann i dem en viss lättnad för sin beklämda själ.

I samma ögonblick kom från torkvinden en ung qvinna, med armarne fulla af rentvättadt linne och en brinnande lykta i handen.

Den sorgsna klagan, som nådde hennes öron, kom hennes lilla lättrörda hjerta att slå af oro. Hon stadnade lyssnande. Derpå gläntade hon på dörren, hvarefter hon gick in till den gråtande Clara.

— Var vid tröst — sade den inträdande — Gud öfverger ingen, som förlitar på honom.

Läggande linnebördan ifrån sig nalkades hon den ännu knäböjande Clara, som blickade upp i det milda anlete, hvilket så medlidsamt lutade sig öfver henne. För första gången på många år gret hon ut sin sorg vid en deltagande qvinnas bröst. Och ändå sågo de nu

hvarandra för första gången, samt voro uppfostrade under olika omständigheter och bildningsgrad; men i hjertats renhet och godhet voro de jemnlikar och förstodo derföre hvarandra.

Den fremmande qvinnan var nyligen gift med en idog handtverkare. Det var således ganska ringa hvad hon kunde göra för den nödlidande; men dock tillräckligt, för att hjelpa Clara med sjukvården, som härigenom kunde åter börja med de fina broderiarbeten, hvarmed hon hittills lyckats försörja sig och barnen.

Småningom förbättrades deras helsotillstånd, och de små bleka ansigtena logo så uppmuntrande mot den sorgsna modren, som ville de säga: »för oss skall du ej längre vara orolig och bekymrad».

Snart hade Clara den glädjen att se dem under muntra upptåg och skratt tumla omkring, medan hon arbetade och hon tyckte att arbetet gick lättare än förut. Väl kunde de små helt skälmskt gömma undan garn och broderi, men den lyckliga modren hade ej hjerta att banna dem. Hon kunde blott under glädjetårar tacka Gud i sitt hjerta, för det hon fått behålla de kära odygdspåsarne.

Sedan barnen gått till ro, kunde Clara sitta flera timmar vid den brinnande lampan, och medan nålen framtrollade

de färgrikaste blommor ilade hennes tankar till flydda tiders minnen.

Och nu tillåta vi oss med några ord redogöra för dessa minnen.

—

Vid fyra års ålder var Clara föräldralös. Hennes mor var kusin med fröken Silfverkrona, hvarföre denna åtog sig det värnlösa barnets uppfostran. Utsedd till den rika fostermodrens arftagerska, blef den lilla, inom den gamla damens umgängeskrets, en märklig personlighet, hvilka alla täflade om att skämma bort.

Snart märkte Clara det välde hon utöfvade, hvarigenom hon småningom blef en liten tyrann, som i tid och otid gjorde sin vilja gällande. Den enda, mot hvilken hon icke vågade bruka den, var fostermodren; ty såväl i sina beslut, som en gång uttalade meningar var hon obeveklig och oföränderlig.

Småleende åsåg hon dock den unga flickans beteende mot andra, och man hörde henne ofta belåten hviska: — Barnet brås helt och hållet på mig, så der egensinnig var också jag vid hennes ålder.

Man log bifallande häråt; ty ingen hade någonsin haft mod att klandra det fröken Silfverkrona gillade. Och dervid förblef det.

På detta sätt uppnådde den unga flickan sitt adertonde år. Dagligen tackade fostermodren försynen, hvilken i den unga Clara låtit födas en lika så fullkomlig varelse som hon sjelf.

Ofta stod Clara vid fönstret, der hon fördref de sysslolösa timmarne, än seende på husen midt emot, än på de förbigående, utan att egentligen bekymra sig om dem eller sina grannar. En morgon, huru väl ihågkom Clara den icke, stod hon vid förmaksfönstret. Hennes blickar hade halkat till det midt emot belägna huset, förbi första våningen, der den lille, runda

smörhandlarens rödlätta ansigte emellanåt framskymtade; ty han höll som bäst på med att leka »tittut» med tvenne af sina små, runda och rödlätta afkomlingar, för att stadna vid första våningen ofvanför, der den gamla enkefrun bodde, som hyrde ut rum. Likväl var det ej den gamla fruns vänliga ansigte, som så lifligt tog hennes uppmärksamhet i anspråk. Ej heller var det hennes fetlagda mops, hvilken satt framför henne och ändtligen i nåder nedlät sig att äta upp den redan länge erbjudna sockerbiten, medan hans matmoder härföre slösade på honom de ömmaste karesser. Nej, allt detta fänglade egentligen icke hennes uppmärksamhet ... på fönstret bredvid hvilade hennes blickar. Vid detta fönster, hvilket till den gamla fruns stora bekymmer så länge varit tomt; ty hon försörjde sig hufvudsakligen med att borthyra rum ... vid detta fönster satt nu en ung man och stödde hufvudet helt eftertänksamt i handen. Hvarken grefve P. eller baron D. kunde jemföras med honom å utseendets vägnar och dem hade hon hittills ansett alldeles ojemförliga. Hans ovanligt vackra och regelbundna ansigte var blekt och sorgset. Säkert var det derföre hon så deltagande betraktade honom. Han reste sig i detsamma upp. Deras blickar möttes. Rodnande drog hon sig tillbaka; men från denna stund hade hennes tankar, dessa hittills så obestämda och kringsväfvande tankar, fått ett mål, på hvilket de ofta hvilade.

Sällan och endast förstulet såg hon hädanefter upp till honom, och ändå anade, ja, nästan visste hon alla hans företag.

Om aftnarne kunde hon, som eljest var så liflig och orolig, sitta hela timmar försjunken i drömmar ... Dessa hennes första drömmar, huru ljufva och hänförande voro de icke?

En dag såg hon honom gå tvärs öfver gatan och inträda just i samma hus, som fostermodren bebodde. Med tillbakahållen andedrägt och klappande hjerta lyssnade hon. Månne han sökte henne? Åh nej; huru rodnade hon icke vid alla de förflugna idéer, som uppstego i hennes själ.

Hvarje dag förnyade den unge mannen reguliert sin vandring. Redan länge visste hon att han var anställd såsom biträde på grosshandlaren Wennboms kontor.

Tillfälligtvis möttes de nu några gånger i trapporna. Han helsade rodnande ... borde hon ej blifva ond öfver en dylik djerfhet?

Grosshandlar Wennboms familj var den enda ofrälse, med hvilken de någon gång sammanträffade på större fester. Fröken Silfverkrona ursäktade sig i sitt innersta öfver denna nedlåtenhet, med nödvändigheten att stå väl hos sin värd; eftersom hon hvarken ville afflytta eller köpa huset. Tvenne alternativ dem hon sökte undvika, emedan de endast medförde en hop bråk och besvär.

För resten hade den gamla damen en inrotad svaghet för klingande namn och hög rang. Hon höll för sin pligt att vidmakthålla adelns anseende, hvars sjunkande glans hon aldrig ville erkänna.

Några veckor hade förgått, då Clara på en större bal hos grosshandlar Wennbom fick tillfälle att

sammanträffa med den unge mannen, hvars bekantskap hon på sätt och vis redan tyckte sig ha gjort.

Under en vals rned Anton Berg, så var den unge mannens namn, förföll det henne som sväfvade hon mot högre rymder. På en gång så, blygt och ändå förtroligt talade hon med honom. Det var som hade hon sammanträffat med en kär, länge frånvarande vän. Deras öde hade också någon likhet. Båda hade som barn blifvit föräldralösa och aflägsna slägtingar hade åtagit sig de värnlösas uppfostran, men medan hon växte upp omgifven af öfverflöd och rikedomar, hade han redan i barnaåren blifvit förtrogen med försakelsen, fattigdomen och arbetet.

Innan valsen var slut kände de alla dessa ömsesidiga förhållanden. Deras blickar möttes sedan ofta under aftonens lopp. Claras annars öfvermodiga sätt och ironiska ton var alldeles bortblåst; hon var så glad och leende, som den lekande solstrålen på en junimorgon.

Denna ömsesidiga sympathi de kände för hvarandra öfvergick småningom till en verklig, djup och helig kärlek. Och några månader härefter framkallade denna kärlek en förklaring, då de funno att de ej kunde lefva utan att få tillhöra hvarandra.

Anton Berg hade ej några lysande framtidsutsigter; han var fattig. Men en sådan brist kan ofta ersättas genom arbetsförmåga, duglighet, förstånd och god vilja, egenskaper, hvilka i hög grad utmärkte honom. När nu den ringa friaren anmälde sig, blef den gamla damen

på en gång bestört och förvånad öfver denna oerhörda djerfhet.

Clara inkallades och då hon bestämdt förklarade, att hon ansåg mottagandet af detta anbud som sin största sällhet, förlorade den gamla damen för första gången i sitt lif den fasthet och sinnesnärvaro som utmärkt henne. Hon dånade.

Då hon återvann fattningen förklarade hon å sin sida, att om ej Clara afstod från detta tycke, så skulle hon förskjuta henne, icke allenast ur sitt hus, utan också ur sitt hjerta.

Den unga flickan gret, men vidblef sitt tycke. Fostermodren var djupt sårad; hennes inrotade fördomar läto ej bortresonera sig och följden blef derföre en fullkomlig brytning.

Huru smärtsamt upprörd var ej den unga flickan, då hon för sista gången slöt den obevekliga fostermodren i sin famn. Upprörd hviskade Clara, att hon alltid skulle egna henne en dotters kärlek och tacksamhet. I den gamla damens ögon darrade klara tårar, men hon sköt hastigt bort den snyftande flickan, måhända rädd att hennes hjertas känslor skulle komma i strid med denna jernfasta vilja, på hvilken hon ständigt satt ett så högt pris.

Clara såg icke tårarne, anade ej denna inre strid. Förnärmad öfver fostermodrens äfven i skiljsmessans ögonblick visade hårdhet och ovilja, drog hon sig tillbaka, för att först återkomma då sorg, sjukdom och nöd hemsökt och sköflat hennes lycka.

Utstött från sitt barndomshem hade den unga flickan inga vänner eller slägtingar, till hvilka hon kunde vända sig för att söka ett skydd. De, som förr slösat beröm och smicker på alla hennes handlingar, öfvergaf henne nu, och tycktes knappast igenkänna den de förr så kärleksfullt omhuldat och beundrat. Ingen röst höjdes att försvara Claras, i allas tycken, oerhörda dårskap. Hos fostermodren talade ej heller någon till den unga flickans fördel... Blott den gamla damens hjerta opponerade sig någon gång mot den visade hårdheten, men dess tysta förebråelser blefvo ständigt tillbakavisade.

Emedlertid hade den gamla enkefrun, som bodde midt emot, erbjudit Clara att dela sitt rum till dess lysning och bröllop voro förbi. Detta förslag antogs med tacksamhet. Anton mötte henne jublande. Han slöt henne i sin famn och hviskade:

— Blott du ej uppoffrat allt för mycket?

Nej, hon kände sig ej ha uppoffrat någonting, då hon förtroligt och lugnt lutade sitt hufvud mot den älskade mannens bröst.

Likaväl gret hon hvarje afton, då hon såg ljus tändas i fostermodrens rum, och då dennas gestalt aftecknade sig mot det matta lampskenet, skyllade hon sig, för att otacksamt hafva öfvergifvit den gamla, ensamma damen. Men oaktadt dessa tankar kände hon sig ej ha kunnat handla annorlunda.

Den gamla damen sände äfven många förstulna blickar, suckar och böner till det midt emot belägna huset, som gömde hvad hon hade kärast i verlden ... Och dock

förblef allt på samma punkt, emedan dessa båda qvinnor voro stolta och saknade hjertats förlåtande mildhet och öfverseende.

Claras lynne skulle måhända i längden lidit alltför mycket af de stridiga känslor fostermodrens närhet framalstrade i hennes själ. Men snart flyttade de båda nygifta till norr, der Anton i närheten af deras bostad förskaffat sig plats på kontor, med ännu större fördelar än de han förut innehade.

De nygiftas rum voro så nätta och beqväma, samt inrättade med så stor smak, att Clara full af förtjusning dansade rundt omkring. Härvid glömde Anton fråga henne, om hon ej tyckte sig ha uppoffrat för mycket, och om hon väl skulle kunna trifvas i deras lilla enkla hem. De öfverlyckliga slöto sig blott intill hvarandra; alla bitankar, all oro var försvunnen, ja, jagades för alltid bort från deras lilla paradis.

Den gamla, vänliga enkefrun bisprang Clara med nödvändiga råd öfver ett hushålls skötande, och aldrig fann Anton sin unga hustru vackrare, än då hon röd och varm kom in för att visa någon ny lyckad budding eller kaka, hvilken naturligtvis smakade alldeles oöfverträfflig.

Tvenne små barn förhöjde snart ännu mera deras husliga, stilla lycka.

På detta sätt hade fyra år förflutit sedan Clara lemnade sin fostermors hus. Allt var idel solsken och lycka, då Anton en eftermiddag tidigare än vanligt hemkom från kontoret, klagande öfver svår hufvudvärk. Morgonen härpå låg han i brinnande feber. Läkaren

tillkallades och efter några dagar förklarade han att den sjuka var angripen af en häftig nervfeber. Trenne veckor härefter var hans tillstånd alldeles hopplöst. Och likaväl hoppades Clara, ja, icke ens då hans ande var flyktad kunde hon genast fatta sin oerhörda förlust ...

Småningom försjönk hon i ett djupt svårmod, hvarur ingenting tycktes kunna rubba henne. Skötandet af hennes lilla hem och barnens joller och lekar, som förut gjort henne så stor glädje, var henne nu blott en plåga.

Den gamla enkefrun, hvilken fortfarande hyst vänskap och deltagande för de unga makarne, sökte nu trösta Clara i hennes gränslösa sorg och talade många allvarliga ord, om det orätta uti, att så uteslutande ha fästat sitt hjerta vid ett föremål, så att hon tycktes glömma de pligter, som nu i dubbelt mått ålåg henne att uppfylla, nemligen barnens uppfostran.

Clara hörde väl på hennes ord, medgaf att hon hade rätt, men sade sig sakna styrka och kraft att åter lefva och verka; ty hennes hjerta vore likasom dött.

En dag kom den gamla frun till Clara. Vid bortgåendet tog hon med sig hem de båda små flickorna och sade:

— Barnen behåller jag några dagar, såvida du icke saknar dem.

— Åh nej, icke mycket — svarade Clara helt förströdd.

Hennes gamla väninna suckade, skakade på hufvudet och smekte de små, hvilka lekte och jollrade helt

glada öfver att ha sluppit bort från det dystra hemmet. Den vänliga gumman gaf dem leksaker och kakor, och snart glömde de tala om deras lilla »söta mamma».

En vecka förflöt, utan att Clara lät höra af sig, då hon en morgon helt tidigt anlände.

— Nu vill jag afhemta mina barn — sade hon med ängslig brådska.

De små voro yrvakna och började gråta. De ville icke låta kläda sig, de ville stadna hos tant.

Då blef modrens hjerta så fullt, det kändes som skulle det brista.

— O, mina älsklingar — snyftade hon, slutande dem i sin famn — oaktadt min hårdhet har jag ständigt älskat er lika ömt ... ja, lika ömt, jag känner det nu.

Och barnen smögo sig intill henne, slående armarne om hennes hals; ty de igenkände åter den ömma modren och följde henne villigt och gladt.

Den gamla frun tackade Gud, som bistått henne vid sträfvandet att åter göra Clara till en öm, verksam och omtänksam mor.

Emellertid måste nu Clara inskränka sig. Hon flyttade från deras lilla trefliga våning till ett rum flera trappor upp i samma hus. Alla öfverflödiga möbler såldes, och hon lyckades få broderiarbeten från flera butiker. Oaktadt dessa sträfvanden försvann årligen alltmera deras lilla välstånd.

Hennes gamla väninna dog äfvenledes efter några års förlopp, och detta var för Clara en stor förlust.

Nu hade hon ingen till hvilken hon så väl i sorg som glädje kunde vända sig, alltid viss att finna moderliga råd och hjertligt deltagande.

Då slutligen äfven en långvarig sjukdom hemsökte Clara och sedan hennes barn, så sjönk hon allt djupare i fattigdomens elände. Det var just vid denna svåra och bekymmerfulla tidpunkt hon för första och sista gången sökte försoning och hjelp hos fostermodren.

—

Vintern var öfverstånden och man var redan i början af Mars månad.

Nästan ingen dag hade förgått, som ej Claras nyss förvärfvade väninna tittade upp till dem, då hennes små skyddslingar vanligtvis trakterades med något namnam.

Redan länge sedan kände hon Claras historia, hvilken denna småningom och nästan ofrivilligt hade berättat.

Ifrån denna stund behandlades Clara som ett högre väsen; ty den unga qvinnan kunde aldrig glömma den förnäma damen, hvilken hon påstod sig tydligt se framtitta bakom den tarfliga drägten.

Väl hade Clara ännu många bekymmerfulla ögonblick, men de voro ringa mot dem som varit.

Och fröken Silfverkrona ... var hon lycklig? Kände hon sig nöjd öfver att ännu en gång ha tillbakastött det enda väsen, som egnat henne verklig kärlek?

Jag vet det icke. Men ifrån den Novemberafton Clara uppsökte henne, aftogo alltmera hennes krafter,

tills hon slutligen kort efter julhelgen insjuknade i en häftig feber.

Den gamla damen var mycket orolig och svår att vårda, så att nästan ingen vecka förgick, som hon ej måste byta om sjuksköterskor, hvilka ej ens den förhöjda dagspenningen kunde förmå att stadna.

Just i ett dylikt ganska kritiskt ögonblick anmälde sig ett gammalt fruntimmer till den lediga platsen. Denna måste varit mycket van att sköta sjuka; ty fröken Silfverkrona blef allt nöjdare och lugnare, hvilket betydligt medverkade till hennes förbättring. Ingen lade hufvudkudden och svepte täcket så beqvämt och bra, som madam Rundqvist; ingen hade så punktligt gifvit henne medicin, eller vakat öfver att den gamla damens små nycker genast uppfylldes. Madam Rundqvist blef slutligen alldeles oumbärlig för den förnäma fröken, som nu var så

pass återställd, att hon om dagarne kunde ligga påklädd.

Madam Rundqvist hade flera gånger talat om att lemna sin plats, men härom ville ej fröken höra talas, slutligen hade den förstnämnda försäkrat att hon ej kunde qvarstadna längre, emedan andra pligter kallade henne bort, samt hade bestämt sig för att gå påföljande dagen.

Natten, som föregick denna dag, låg den gamla damen och vände sig oroligt, utan att få en blund i sina ögon. Madam Rundqvist låg påklädd på soffan, der hon insomnat. Slutligen emot morgonen steg fröken Silfverkrona upp, kastade i största hast kläderna på sig, dervid helt sakta mumlande:

— Jag måste ha öfvertygelse... jag har ingen ro för den tanke, som alltmera fått insteg i min själ.

Helt tyst nalkades hon soffan, lutade sig öfver madam Rundqvist, löste hennes hufvudduk, och då hon aftog densamma, följde det gråa håret och glasögonen med.

Yrvaken störtade sköterskan upp... det var ej längre aning, utan visshet. Clara stod framför sin fostermor.

— Clara, — snyftade denna, — kan du glömma min hårdnackade egensinnighet, som hellre vidhängde gamla fördomar, än att jag ville se dig lycklig.

— Min Gud, min Gud, — hviskade Clara med sammanknäppta händer. — Du har då bevekt hennes hjerta, hon förlåter och tänker ej mera på mig med hätskhet och ovilja!

De båda qvinnorna slöto sig intill hvarandra ... de kände huru oåtskiljaktiga deras hjertan alltid varit.

När de omsider sutto bredvid hvarandra i soffan, huru många tankar utbytte de ej om deras längtan och kärlek! Clara måste utförligt berätta sitt anspråkslösa lifs tilldragelser, med dess glädje och sorg, hopp och fruktan, som så rikt vexlat, sedan hon lemnat fostermodrens hus.

— Men huru fick du veta att jag låg sjuk? — frågade fostermodren.

— Jo, en afton, sedan barnen sofvit flera timmar och jag redan slutat mitt arbete, kom fru Holm upp till mig. Det var den unga frun jag omtalat, som sista halfåret visat oss så stor välvilja.

Hon var orolig och syntes ha något på hjertat.

Flera gånger frågade jag efter orsaken, då hon slutligen omtalade, att hon af en bekant fått höra, det fröken Silfverkrona skulle vara mycket sjuk, samt att man för hennes räkning nu sökte en sjuksköterska. Anledningen hvarföre hon ej genast omtalat detta, var fruktan att oroa mig.

Länge satt jag tyst, försjunken i tankar. Något samtal ville ej komma i gång, och fru Holm tog god natt under lifliga förebråelser till sig sjelf, att ej ha förtegat denna underrättelse, hvilken hon såg oroade mig mera än hon någonsin hade trott.

Hela natten vandrade jag sömnlös omkring, ej finnande lugn och ro. Huru lifligt framstod icke för min själ hvarje ömhetsbevis, som i fordna tider slösats på mig. Hvad borde jag göra. Denna fråga marterade mig oupphörligt. Längtan att få komma i min fostermors närhet grep mig allt mera. Slutligen var jag ense med mig sjelf. Okänd och förklädd ville jag vårda henne, och om mina bemödanden kröntes med framgång, samt hon skulle återvinna helsan, så ville jag lemna henne, lika okänd och obemärkt, som jag kommit.

På morgonen anförtrodde jag fru Holm mitt beslut, hvilket hon fullkomligt gillade, samt lofvade under tiden mottaga mina barn i sin vård. De behöfde mig nu åter; här var jag öfverflödig ... jag beslöt således att lemna er, ehuru detta beslut kostade mig många hemliga tårar.

— Vi skola låta hemta barnen och den goda fru Holm kan ju åtfölja dem — sade fröken Silfverkrona

helt rädd, att blott på några timmar försaka Claras sällskap.

De små flickorna anlände slutligen och nu firades en dag af stilla, ren glädje.

Den lilla lättrörda fru Holm gret af hjertans lust och kysste Claras händer, hvilket denna på intet sätt kunde

afvärja.

Clara och hennes barn stadnade nu för alltid qvar hos fostermodren, som i många år fröjdade sig öfver sällheten att omgifvas af kärleksfulla och hjertligt tillgifna varelser, en lycka, hvilken den gamla damen så länge och bittert hade saknat.

De fordna vännerna funno Clara nu lika charmant som förr. Ja, de tyckte till och med att det genomgångna lidandet förlänade henne ett visst tjusande behag.

Den gamla grefven och excellensen P. glömde till och med så långt sina fördomar, att han icke visade sig obenägen att bjuda den enkla fru Berg sin hand, hvilket denna, till fostermodrens stora ledsnad, dock afböjde.

I sitt testamente adopterade han Claras små flickor, skänkande dem sin förmögenhet och sitt namn, öfver hvilket han ständigt varit så stolt.

Clara tackade Gud i sitt hjerta för de solskensdagar, som nu hade randats.

Sina barn lärde hon en ödmjuk förnöjsamhet, samt att i alla lifvets skiften förtrösta på Guds outransakliga godhet, som låter sorg och glädje, olycka och lycka vexla, för att rena och pröfva våra hjertan.

—

Som man är kung till, så regerar man.

En afton i November månad 1676, just då skymningen höll på att öfvergå till natt, red en ryttare stora landsvägen framåt, hvilken sammanbinder Småland med Skåne. Med stadig hand tyglade han hästen, som oupphörligen halkade på den ojemna och slippriga landsvägen. Regnet föll i strömmar och en och annan stormil lyfte ryttarens tunga kappa, som i rika veck fladdrade omkring honom. Emellanåt kastade den resande spejande blickar omkring sig, det syntes som om han varit oviss om stället der han befann sig.

I fjerran skimrade dock slutligen ett ljus. Mot detta efterlängtade föremål styrde han nu sin uttröttade häst, hvilken kort härefter stannade framför ett lågt halmtäckt boningshus, bakom hvilket ett kyrktorn framskymtade.

Den resande hoppade vigt till marken, kastade tygeln om armen och började bulta på den tillslutna dörren, som snart öppnades.

— Guds fred, hvem det än må vara, som färdas i sådant väder, — sade en manlig röst.

— Tack... är det möjligt att jag och min häst kan få herberge öfver natten?

Sedan denna fråga helt vänligt blifvit bejakad, hjelptes de båda männen åt att föra hästen till stallet, samt gifva honom nödigt foder. Skakande sin genomvåta kappa och bredskyggiga hatt, följde den resande sin värd till dagliga rummet. En furubrasa kastade der sitt flammande sken öfver de finskurade trädstolarne och det långa ekbordet.

Vid de båda männens inträde uppreste sig ett ungt fruntimmer, som i det hon flyttade sländan åt sidan, bad främlingen intaga sin plats och tjenstaktig fattade i kappan, hvilken hon hjelpte att upphänga till torkning.

— Det är min hustru och mitt namn är Noraeus, — sade värden upplysande, då den resandes blixtrande ögon mönstrande öfverflög de omgifvande föremålen. Med nöje blickade han på sin värds öppna och behagliga ansigte.

— Ni är prestman, — sade främlingen, som af hans svarta, fastän grofva och slitna drägt, såg hvilket stånd han tillhörde. Af er kunde jag måhända få veta om jag snart är vid skånska gränsen.

— Ni är ännu sex timmars väg derifrån, — svarade Noraeus.

— Ännu så långt, — utropade den resande misslynt. — Jag förstår icke hur jag så kunnat misstaga mig om

vägen.

Noraeus tog nu plats vid gästens sida, och snart voro de båda männen fördjupade i samtal, hvilket uteslutande rörde sig kring landets angelägenhetor, de oroliga tiderna och krigshärens ställning o. s. v.

Under tiden dukade den unga frun bordet, hvarefter hon bjöd den främmande att taga plats, samt hålla tillgodo med hvad huset förmådde.

Alltför blyg att göra några frågor, kastade hon likväl emellanåt nyfikna blickar på den unge gästen, som syntes vara omkring tjugo år gammal. Oaktadt hans ungdom låg ett manligt allvar, paradt med värdighet, utbredt öfver hela hans gestalt. Helt ogeneradt slog han sig ned och åt med en frisk naturs och en hungrig resandes hela matlust.

Efter qvällsvarden ledsagades han genast till husets enda gästrum, der han kastade sig på den tarfliga sängen. Oaktadt dess hårdhet och den tjutande vinden, som skakade det bristfälliga huset, var han snart försänkt i djup sömn.

Tidigt följande morgon mötte han sitt värdfolk i hvardagsrummet, hvilka bjödo honom att med dem intaga sin frukost, samt efterfrågade huru sömnen varit.

— Icke så god, som jag till en början hoppades; ty midt i natten vaknade jag genomvåt. Regnet droppade genom taket.

— Det gör mig verkligen ondt, — sade pastor Noraeus. — Flera gånger har jag tilltäckt taket, och som jag gjorde det för icke länge sedan trodde jag det fortfarande var bra.

— Huru kommer det till att prestgården kan vara i så dåligt skick... är församlingen mycket fattig?

— Ja, den är liten och fattig, men likväl har jag lyckats få färdigbyggd en rätt vacker kyrka. Noraeus

pekade härvid på en för den tiden ovanligt välbyggd kyrka, som syntes från fönstret. Fortsatte derefter:

— Församlingen hade nemligen ej råd att bekosta mera än en byggnad och jag tänkte då: bättre att ha Guds hus i ordning än menniskoboning.

Den unge mannen blickade med välbehag på den andliges milda ansigte.

Den enkla frukosten var snart intagen. Främlingen betackade sig på det vänligaste och rustade sig derpå i ordning, för att fortsätta färden. Under ömsesidiga välgångsönskningar åtskiljdes man.

Regnet hade upphört, men stormen rasade desto häftigare. Med så korta uppehåll som möjligt fortsatte den resande, utan vidare äfventyr, sin mödosamma färd. Skånes eljest så bördiga, men nu gulnade och förtrampade slätter, hade han redan länge uppnått, då han mot aftonen måste söka nattqvarter. Af en händelse var äfven detta i ett presthus, men denna gång var boningshuset både stort och beqvämt inredt.

Med en känsla af välbehag slog den resande sig ned i de stoppade ländstolarne, derunder gladt och vänligt språkande med pastorn och hans vackra hustru, samt emellanåt smekande några små ljuslockiga flickor, hvilka med fingrarne i munnen helt betänksamt betraktade den unge mannen.

Med nedlåtande artighet inbjöd pastor Olafsson den enkla främlingen att sitta till bords med dem.

Som den resande icke sofvit föregående natt längtade han att få begifva sig till ro. På morgonen

tackade han sin värd för den goda sömnen; ty på länge hade han ej hvilat så beqvämt och bra.

— Ni måste ha ett stort och rikt pastorat, — tillfogade han.

— Ja, ganska stort och temligen rikt, ehuru sockenboarne ej gerna vilja släppa till hvad som går åt, för att ha allt som sig bör. Så fick jag t. ex. för tvenne år sedan välja emellan kyrka och boningshus, hvartföre jag valde det sednare. Ett hus der menniskor *bor*, har naturligtvis företräde framför ett, der de blott vistas några timmar i veckan, ehuru det sannerligen är fara värdt att predika i det usla rucklet.

Den unge mannen svarade ej något, men hans panna mulnade och han blickade betänksamt till golfvet. Plötsligen ljusnade hans anletsdrag, en blixt sköt ur hans ögon och han betraktade sin värd med stränghet, blandad med ironi.

Kort härefter skiljdes man åt och främlingen satt ånyo till häst. Den var halt och färden gick långsammare än som egentligen var förenligt med ryttarens tålamod.

En liten koja stod vid vägen, han steg af, band hästen vid grinden och gick in. — God morgon — helsade han.

Den lilla gossen helsningen gällde, strök blott luggen ur pannan och fortsatte oafbrutet sin påbörjade frukost.

— Kan du säga hvar nästa gästgifvaregård är belägen?

— Ja, det kan jag, svarade gossen med munnen full af mat; ty jag är sjelf derifrån, har blott varit här med ett ärende från husbond'.

— Har du då lust att visa mig vägen, så tugga raskt ur munnen, skall du få sitta bakom mig på hästen.

Detta lät gossen ej säga sig tvenne gånger. Hastigt hopsamlade han matsäckens förråd, men vidblef derefter att söka på golfvet och rundt omkring sig.

— Hvad söker du?

— Min »lommeknif», svarade han jemrande och kastade misstrogna blickar på den unge mannen, som slagit sig till ro vid fönstret.

— Du menar väl aldrig jag har tagit den?

— Det säger jag inte ... men hade jag varit ensam, så nog hade jag haft den.

— Hör min gosse, lyft lite på påsen.

Gossen gjorde så och småflat tog han upp den förlorade knifven.

— Är du nu klar, så följas vi åt.

Ryttaren och hans lille vägvisare voro snart till häst, hvilken så raskt som möjligt trafvade framåt.

Till följe af den unge mannens frågor omtalade gossen, det hans föräldrar voro döda, att han sedan måst gå och tigga, men att han på den gästgifvaregård, dit de ämnade sig, nu var anställd som fårvaktare, samt att han hade det mycket bra, och nog aldrig i tiden kunde få det bättre.

— Kan J gissa hvad jag ätit till frukost, frågade han derpå helt stolt.

— Kanhända sill och bröd.

— Nej, bättre upp.

— Nå, välling då?

— Bättre upp.

— Det var väl aldrig fläskpankaka?

— Träffadt — svarade gossen, småmysande vid minnet af den förträffliga kakan.

— Nå, kan du gissa hvem jag är? — frågade ynglingen småleende, i det han kastade en blick öfver axeln på den lille gladlynte pilten.

— J ä' väl krigsman, kan jag tänka.

— Ja, men hvad för en titel tror du jag har?

— Kanske korporal?

— Bättre upp.

— Underofficer?

— Bättre upp.

— Löjtnant då?

— Bättre upp.

Gossen ref sig i den ljusa luggen, hela hans kunskapsförråd i den vägen var uttömdt. Skrattande ropade han:

— Jä' väl aldrig kungen heller!

— Träffadt — svarade konung Carl XI och gaf hästen ett slag med ridspöet, så att den hoppade till, hvarvid den lilla gossen föll till marken i en stor vattenpöl.

— Som J ä' kung te', så regerar J ock, — ropade pojken förargad efter konungen, som fortsatte färden, sedan han med en blick öfvertygat sig, att gossen var oskadad.

Den af gossen anvisade gästgifvaregården uppnåddes snart. Der omringades han af en större

ryttarskara, som vid hans åsyn uppgaf ljudeliga hurrarop. Vänligt helsande med handen, besvarade han lugnt deras ängsliga frågor om orsaken till hans fördröjda uteblifvande.

Medan det kungliga följet väntade på hästombyte, begärde Carl XI bläck, penna och papper.

Derpå skref han ett gåfvobref till gästgifvarens fårvaktare på ett stort kronohemman, för att af honom och hans efterkommande få brukas och bebos till evärdeliga tider. Under sin sedvanliga namnteckning skref han:

»Som man är kung till, så regerar man ock.»

Härefter utfärdade han ett påbud, der pastor Noraeus ålades att byta pastorat med kyrkoherden Olafsson, ithy: Att den som så väl förstod sig på att inrätta menniskoboning, nog också i den lilla fattiga församlingen skulle förstå att anskaffa en sådan, samt att den, som så väl kunde inrätta ett Guds hus, säkert också i sin nya församling skulle låta uppbygga en kyrka, der Herrans lof kunde värdigt förkunnas.

Desslikes utnämnde han pastor Noræus till den lille fårvaktarens förmyndare och uppfostrare, anbefallande honom åt en god men sträng uppsigt.

Derpå afsände han en kurir, med befallning åt en kronofogde att till punkt och pricka fullgöra hans vilja.

De båda andlige blefvo högst bestörta då de erforo, hvilken hög främling de så nyligen herbergerat. Med ödmjukt sinne gladde sig pastor Noraeus öfver den fördelaktiga förändring hans öde hade tagit, likväl kännande stort medlidande för sin medbroder. Hvad pastor

Olafson beträffar harmades han väl i djupet af sin själ. Ehuru ung, var konung Carl XI redan känd för sitt beslutsamma och obevekliga sinne, hvarföre han, utan att knota, fogade sig i den hårda nödvändigheten, väl vetande att detta var enda medlet, för att ej i ännu högre grad förvärra sin belägenhet.

Emedlertid var detta byte kanske ett medel i försynens hand att ödmjuka hans hjerta och mera föra honom från det timliga till det eviga goda, hvars tolkare han på jorden åtagit sig vara.

Den lille fårvaktaren växte upp i gudsfruktan och blef en yngling med oförvitliga seder. Han antog pastor Noraeii namn, som, sjelf utan söner, gladde sig åt, att till studier få uppfostra sin fosterson; men härtill hade denne ej någon böjelse. Han blef en driftig och duglig landtbrukare. Till sitt trefliga hemvist fick han sedermera som brud föra sin fostersyster, de vördige prestmakarnas enda dotter.

Från denna lilla obemärkta vrå af verlden, uppsändes många böner för konung Carl XI och hans efterkommandes välgång.

Såväl den höga kungliga, som den ringare slägten är utdöd. Man är till och med i okunnighet om stället der dessa händelser en gång lärer ha timat, ja, hvem kan ens gå i god för, att de uppgifna namnen äro de rätta, men tilldragelserna fortlefva i folktraditionen; *ty icke alltid glömmes en bevisad välgerning.*

*

Min första dröm.

Omkring åtta års tid hade jag som praktiserande läkare vistats i Stockholm, då en afton på kongl. operan min uppmärksamhet fästades på en ung, ovanligt vacker qvinna, som hade sin plats i logen bredvid. Förr en gång tyckte jag mig hafva sett detta bleka, fina ansigte, med dess stora, mildt strålande ögon.

Plötsligt flyttades jag af mina drömmerier hela tio åren tillbaka. Den qvafva gasuppfyllda salongen försvann och för några ögonblick kände jag mig omfläktad af doftande sommarvindar. Den unga, bleka qvinnan var förvandlad till en rosig sextonårig flicka, bakom hvars oskuldsfulla blyghet en qvarlefva af den barnsliga lekfullheten stundom framtittade. Ja, det fanns för mig ej längre något tvifvel ... det måste vara Louise Edling; hon som först kom mitt hjerta att slå af en orolig, onämnbar längtan; hon som gaf form åt mina första drömmar om huslig sällhet, som blef mitt ideal för qvinlig fullkomlighet ... På en vink från henne skulle jag gladt gått i döden. Likväl var jag så blyg, att jag i verkligheten knappast vågade nalkas henne,ännu mindre låta henne ana alla de glödande känslor hon uppväckte i min själ.

Huru ofta hade jag ej från mitt fönster betraktat denna ljusa, ljufva gestalt, som allena eller tillsammans med jemnåriga alltid uteslutande väckte mitt lifligaste intresse.

Och nu ... var detta intresse väl försvunnet? Ack nej, men drömmen, tjusningen var borta. Jag log då jag tänkte på huru lugnt jag återsåg henne, som jag i afskedets ögonblick trodde mig skola återse med så stormande glädjekänslor. Andra pligter, andra omsorger ... ja, för att vara sanningsenlig, andra tycken och känslor hade undanträngt hennes bild ur min själ, der den stod som en bleknad sällhetsskugga, skådad genom minnets klara fjerrglas.

Våra ögon möttes, ovilkorligen helsade jag. Hon besvarade min helsning kallt och främmande.

— Förlåt, — började jag — men har jag ej den äran att tala till mamsell Edling? Förmodligen kan jag ej smickra mig med att vara igenkänd, ty hela tio åren ha förgått sedan vi sammanträffade i Marstrand vid en badsejour. Mitt namn är Holmer.

Och nu mindes hon mig mycket väl, fann mig oerhördt förändrad sedan denna tid, eljest hade hon nog känt igen mig, ty denna sommar var ett bland hennes gladaste minnen, hvilka hon troget bevarade. Vi fördjupade oss härpå i upprepandet af fordna händelser, som oaktadt deras obetydlighet likväl egde för oss det slags intresse, som hågkomsten af vår tidigaste, snart försvunna ungdom alltid uppväcker i vårsjäl. De äro lifvets vårminnen, och hvarken sommarens sol, höstens vindar eller vinterns snö kan komma dess späda, grönskande blad att gulna, affalla eller förintas ...

Under samtalets lopp omtalade hon sig nu vara föräldralös, men att hon innan deras död för fem år sedan gift sig med kammarrådet von Dorff, samt att hon hade ett enda barn, en liten dotter. Vid omnämnandet häraf ljusnade hennes ansigte, den renaste moderskärlek strålade ur hennes sköna ögon ... Ah, jag förnam likasom en afundsjuk känsla uppstiga i min själ ... förtjenade herr von Dorff denna lycka, hvilken jag aldrig vågat söka, blott drömma om. Jag stod så ensam i verlden, min ensamhet förekom mig riktigt tung och tryckande.

Då vi skiljdes åt, sade hon sin adress och bad mig snart helsa på.

Fastän jag hvarken glömde fru von Dorff eller hennes vänskapsfulla inbjudning, försvunno vintermånaderna utan att jag begagnade mig häraf, emedan ständigt något hinder inträffat, som afhållit mig från att fullgöra det utlofvade besöket.

En dag i April månad erhöll jag en biljett från en kollega, hvilken anmodade mig att vara följaktig till fru von Dorff, som betänkligt insjuknat och nu yttrat sin önskan det hon måtte konsultera mig.

Icke utan oro begaf jag mig till ort och ställe. Först nu kom jag med allvar att tänka på den unga qvinnans bleka kinder och vemodsfulla, ja, lidande utseende.

Den sjuka låg på en säng, höljd af ett rosenrödt sidentäcke och omgifven af bländhvita kuddar. Jaghäpnade vid den förändring sjukdomen åstadkommit ... Hvad är ungdom och skönhet, då den alltförhärjande döden nalkas oss?

Louise räckte mig sin lilla fina, genomskinliga hand, och med ett huldt småleende sade hon:

— Således måste jag bli sjuk, för att förmå herr doktorn hålla sitt löfte med att besöka oss?

— Jag hade hellre önskat att aldrig få återse er, än som nu är fallet — svarade jag ofrivilligt, i det jag tog plats vid hennes sida.

— Ni finner mig således mycket sjuk, mycket förändrad — sade hon mildt småleende. — Jag är ej rädd för att dö — fullföljde hon efter några ögonblicks tystnad — redan länge har jag gjort mig förtrogen med denna tanke. Det var ej er kända skicklighet jag åkallade för att rädda ett åt döden hemfallet lif ... då jag önskade ert besök ... Under mina sista lefnadsdagar vill jag endast omgifva mig med förtrogna och tillgifna vänner, det var derföre jag bad er komma. Jag vet ej hvarföre, jag räknar er till deras antal — men icke sannt, ni tillåter mig ju göra det?

Till svar tryckte jag blott hennes hand, hvilken jag ännu qvarhöll.

I samma ögonblick inkom en liten ljuslockig barnelfva, som skyndade mot sängen.

— Nig vackert Nina lilla — sade fru von Dorff.

Helt lydaktigt gjorde lilla Nina sitt offer åt höfligheten, derpå kröp hon upp i sängen, sättande sig vid modrens sida.

— Tanken på att lemna henne — sade fru von Dorff, smekande barnets fylliga rosenkinder — gör mig dock ibland ganska sorgsen. Gerna hade jag velat lefva för att vaka öfver att hennes lif ej måtte bli lika förfeladt, som ... som så många andras.

Hennes röst lät vemodsfull ... hade hon då icke varit lycklig? Var det kanhända af ett sjukt sinne, som hennes helsa och krafter så tidigt blifvit brutna ... ja, så måste det vara. Jag hörde det på den undertryckta sucken ... jag läste sagan härom i hennes undergifna, tärda och lidande ansigte.

Min kollega inkom nu och afbröt alla vidare funderingar i detta ämne, och lilla Nina förvisades till barnkammaren.

En allvarlig undersökning företogs om den sjukas befinnande. Helt nedslagen insåg jag att icke något hopp fanns om hennes vederfående, ty det var ett redan långt framåtskridet ryggmärgslidande.

Hädanefter egnade jag dagligen några timmar åt den sjuka, och sökte så vidt det stod i min makt att underlätta hennes plågor.

Min förmodan det hon ej varit lycklig i sitt husliga lif, bestyrktes alltmera, sedan jag lärde känna kammarrådet von Dorff och såg hans kalla, intetsägande ansigte.

Svärmisk och känslig hade hon oförstådd förtvinat vid den beräknande verldsmannens sida.

Flera gånger förde jag talet på hennes husliga förhållanden, och på det val af make, som hon hade gjort; men hon afbröt mig helt kort sägande: att hennesföräldrar önskat och påyrkat detta giftermål, samt att de gingo bort lyckliga och nöjda öfver hennes betryggade framtid.

En morgon infann jag mig som vanligt. Till min förvåning möttes jag vid dörren af Louise's darrande gestalt.

Ångestfullt fattade hon min hand och sade med häftig röst:

— Nina är mycket sjuk, hon har yrat hela natten.

Jag följde henne till sängen, der lilla Nina oroligt slumrade med halföppna ögon och högt rodnande kinder.

Den lilla hade hjerninflammation.

Dagen derpå hade hon kämpat ut sitt korta, lyckliga och leende lif.

Med förvånande kraft vakade Louise vid det döende barnets sida. Det var den slocknande lifslågan, som fladdrar upp, ögonblicket förrän den dör.

— Jag sörjde öfver mitt barns framtid. Gud har nu tagit bort sorgen från mitt hjerta — hviskade hon, kyssande den lilla slumrerskans marmorhvita panna.

I den trånga kistan hvilade snart lilla Nina på sin moders arm ... Vid hennes barm fann hon i lifvet som i döden sin bästa hviloplats.

Länge blickade jag på Louises bleka förklarade ansigte.

Den barnlöse enklingen stod vid min sida, hans snyftningar voro de enda ljud som hördes. Nu, om icke icke förr, kände han hvad han egt och förlorat.

Äfven jag fällde en tår ... den föll tindrande ned bland de blommor, som höljde Louises hvitklädda gestalt.

Måtte den få ligga der, ett blygsamt offer af den tillgifna vänskap jag in i döden egnat åt henne, som varit min första kärlek, för henne, om hvilken jag drömt min första, renaste och heligaste dröm!

—

År hafva förgått sedan denna stund, men jag har ofta funnit månget sjukt sinne, hvilket dukar under för hopade motgångar.

Menniskan är i sanning en slaf under omständigheterna ... dess tryckande band slår den starkaste själ i sina bojor. Omständigheterna kunna tillintetgöra de ädlaste sträfvanden, och månget varmt hjerta har upphört att slå, då den kalla, beräknande verkligheten krossat dess förhoppningar och skingrat dess illusioner.

—

Jungfru Lona.

Om mina föräldrar minnes jag ingenting; ty de voro döda innan jag egentligen fått något minne. Det enda jag vet är, att min far varit en hederlig portvaktare och tillika möss-skräddare, samt att min mor nitiskt hjelpt honom att sköta dessa båda vigtiga åligganden. Vid deras frånfälle åtog sig moster Malena min lilla öfvergifna personlighet.

Moster var gift med en skomakare, som utom det att han kunde förfärdiga alldeles outslitbara skor och kängor, hvilket jag minst hundrade gånger om dagen hörde honom heligt försäkra, äfven hade en stor böjelse och beundran för skådespelareyrket. Hvarje söndag gick han på kongl. operans femte rad, dit moster ibland åtföljde honom. Måndagen var hans fantasi i liflig rörelse och han deklamerade i flera timmar, hvarvid läst och syl vanligtvis spelade förrädares roler. Vid dylika tillfällen samlades vi barn — utom mig hade mina slägtingar en gosse och fyra flickor — vi samlades som sagdt i en klunga, och stodo med uppspärrade ögon och munnar, åhörande den, åtminstone för oss,

obegripliga harangen. Först när morbror var helt varm och andtruten höll han upp, då nickade han vanligtvis helt förnöjd med sitt lilla hufvud och upprepade gång efter annan: — jo, jo, så går det till!

Moster Malena skakade väl ibland på hufvudet. Men det var alltid med en viss beundran hon blickade upp till sin talangfulle man.

Vi voro boende i en smal gränd på norr, der jag hade många lekkamrater. Rännstenen utgjorde nästan året om vårt egentliga tidsfördrif. När det hade regnat och vattnet var någorlunda klart, så föreställde den en stor sjö, och trädstickor med instuckna papperslappar voro skepp, hvilka vi ofta hade sorgen se förlisa mot någon förrädisk

sten, som vår stora sjö ej mägtade öfverskyla. Ibland öfvade vi vår vighet med att hoppa jemfota öfver den. Väl hände det att vi plumsade midt uti, då det alltid vid hemkomsten vankades tusende snubbor; men vi förbättrades egentligen icke icke häraf.

Bortom rännstenen visste jag knappast det fanns någon verld. En dag föresatte vi oss dock att springa tills rännstenen slutade. Detta försök misslyckades helt och hållet; ty den följde oss i oräkneliga bugter och blott med möda återfunno vi hemvägen.

De flesta af barnen hade föräldrar, om hvilka de ofta talade. Häraf väcktes slutligen min egen undran, hvarföre jag inga hade. En afton frågade jag morbror härom.

— Låt de döda hvila i ro — sade han med sin dofvaste grafröst.

Jag blef helt förskräckt och drog mig undan i en vrå, hvarvid morbror dunkade på sin läst, smålog och satte sin lilla uppnäsa i vädret, säkert förtjust öfver att hans tragiska förmåga kunde frambringa en dylik verkan.

Månne jag stört deras ro? Denna föreställning isade mig med förskräckelse. Hvarje gång tanken på mina föräldrar ville uppstiga i min själ, lät det många år härefter helt doft för mina öron: — Låt oss hvila i ro, låt oss hvila i ro!

Jag var omkring sju år gammal, då moster blef häftigt sjuk af förkylning vid en stortvätt. Hon talade då länge och ofta om sitt frånfälle och var mycket orolig för vår framtid, samt bad morbror så innerligen att han skulle vara rädd om oss, och uppfostra oss i tukt och herrans förmaning. Fjorton dagar efter sitt insjuknande var hon död.

Morbror förtviflade, han gret och slog sig för sitt bröst och försäkrade: att han förlorat den bästa bland jordens qvinnor. Och det var verkligen sannt, att han hade förlorat en god hustru och vi en öm mor; ty moster Malena var, om ej bland de allra yppersta, dock en hjertegod och välmenande qvinna.

Vi barn greto och jemrade oss, samt kunde omöjligen förlika oss med tanken på att ej mera få se och tala med henne.

Efter begrafningen började morbror åter arbeta, men det gick ej så lustigt som förr. Skodonen började också på att blifva allt mindre outslitbara. Jungfrurna i trakten, hvilka aldrig opponerat sig mot hans bedyranden om arbetets utmärkta beskaffenhet, slogo nu en och annan knyck på nacken och försäkrade: — Det mästaren började omenskligt slurfva, och att om så skulle fortgå, de bestämdt vände sig till någon annan.

Morbror svarade icke något, han hängde blott på hufvudet, suckade och såg nedslagnare ut.

En dag då jag skulle hjelpa honom med några små uppdrag och dervid burit mig ovanligt tafatt åt, utbrast han förtörnad:

— Det kan jag säga på förhand, min käre Ferdinand, att någon skicklig skomakare blir du aldrig; ty vid det ringaste göromål bär du dig bakvändt åt. Väl vore derföre, om du på annat sätt kunde få din. utkomst ... Syster min, som bor utom staden, har lofvat att som egen taga min äldsta flicka. Jag önskar någon ville vara så barmhertig och äfven åtaga sig dig ... ty sedan Malena är död, är det sträfsamt nog, att föda så många munnar.

Jag stod helt försagd, det hade aldrig fallit mig in att jag vore till last, eller att det ej vore min rättighet dela hans bröd. O, det kändes så tungt!

— Kom hit din parfvel och kyss mig. Jag mente egentligen ej något, fastän det kanhända förekom dig så ... Då jag tänker på Malenas många förmaningar blir jag helt modstulen; ty icke kan jag som sig bör uppfylla alla de skyldigheter, hvilka nu åligga mig ... Se så, var nu glad igen ... nog kan du bli en dugtig karl!

Han strök helt vänligt min kind.

Det oaktadt kände jag mig icke glad, utan smög mig undan så snart jag kunde. Sättande mig på den lilla stentrappan, som förde till källaren, började jag bitterligen gråta.

— Ack, om moster Malena lefvat — var min uteslutande tanke, och dervid gret jag allt häftigare.

En liten mager hand rörde vid min axel, och jag blickade upp i ett par vänliga blå ögon, hvilka medlidsamt sågo på mig.

Jag igenkände genast jungfru Lona, som, så länge jag mindes tillbaka, bott i ett litet vindsrum öfver gården. Vid förbigående hade hon alltid vänligt klappat mig på hufvudet och ofta tilltalat mig, samt då och då skänkt mig en liten slant.

— Du gråter, min gosse, hvarföre är du så ledsen?

— Ack — snyftade jag med ännu större häftighet — jag vet ej hvad jag skall taga mig till ... morbror är jag blott till en börda ... om ändå moster Malena lefvat!

Jungfru Lona stod en stund och betraktade mig helt betänksamt, derefter ljusnade alltmera hennes ansigte.

— Torka dina ögon, lille Ferdinand, och snyt dig också — sade hon och klappade mitt hufvud. — Gud utser alltid råd och hjelp åt den som behöfver det ... Jag vill gå in och tala med mästaren — tillade hon.

Hon dröjde ej länge borta, men då hon återkom såg hon ännu blidare ut, samt sade:

— Vill du lofva mig att bli en riktigt snäll gosse, så skall du få bo hos mig. Mästaren och jag äro ense i denna punkt och han har verkligen svårt att ensam

försörja och sköta så många små barn. I afton skall jag afhemta dig — tillade hon, nickande med hufvudet.

Jag trodde mig drömma, så underlig blef jag till mods.

Morbror var mycket vänlig, sade att en oförväntad lycka händt mig och att jag kunde tacka Gud, för jag fick komma till en så god och hederlig menniska. Derpå hjelpte han mig, att i ett knyte sammanpacka mina tillhörigheter, kysste mig på pannan och bad mig ofta titta in.

Redan flera timmar hade jag varit i ordning och väntat på jungfru Lona. Slutligen kom hon.

Förande mig vid handen, gingo vi trenne trappor upp. Derpå öppnade hon en liten dörr och bad mig stiga in.

Betagen af utomordentlig förvåning stadnade jag. Aldrig någonsin hade jag sett maken till herrlighet.

Mina slägtingar bodde på nedra botten, der vi blott hade ett mörkt och ruskigt rum, hvilket blef ännu mörkare och ruskigare genom de många omgifvande höga husen. Redan länge hade vi haft skymning och här uppe var full och solig dag. Rummet var ljustapetseradt och aftonsolen sken så vackert in genom de blanka fönsterrutorna och förlänade de hvita, renstärkta gardinerna och sängomhänget en röd färgskiftning. I fönstret voro en mängd blomkrukor och hela rummet uppfylldes af reseda- och rosendoft. Vid fönstret stod ett måladt bord, på hvilket en fin serviett var utbredd, och stoppade stolar med röda öfverdrag voro i sträng, orubblig ordning uppradade kring väggarne.

En liten trefärgad katt kom spinnande emot sin matmor. Hon smekte honom, hvarvid han böjde sin vackra rygg i många behagliga bugter.

— Misse lille, nu skall du ej få så ledsamt, jag har skaffat dig en liten efterlängtad lekkamrat — sade hon.

Under all den glädje jag kände, smög sig snart en modstulen tanke i min själ ... Månne ej jungfru Lona omsider skulle bedja mig gå, skulle jag icke äfven här vara till öfvers?

Det var som anade hon mina tankar, ty hon sade uppmuntrande:

— Min käre Ferdinand, här skall du få vara så länge du är snäll och uppför dig väl, hvilket du med Guds hjelp nog alltid skall göra. Du kommer äfven att få göra mig en och annan handräckning, så att jag skall hafva mera nytta än skada af dig.

Hvad detta kändes ljuft; ty jag ville så gerna bli en nyttig menniska. Helt glad och nöjd kastade jag armarne om Lonas hals och kysste henne.

— Gud välsigne dig — sade hon och torkade med handen bort några tårar, som förlänade hennes blå ögon ett darrande skimmer.

Derpå gaf hon mig mjölk och bröd, samt bäddade min säng i en vrå på en liten halmmadrass, som hon lade öfver några stolar, och bredde sedan ut rena lakan och ett täcke. Jag gick till sängs och tyckte, att ingen af de förtrollade prinsar, hvars lefnadsöden jag ofta med förtjusning hört omtalas, någonsin kunde haft det bättre än jag.

— Kan du ingen aftonbön? — frågade hon, då jag ville säga »god natt».

Jag kunde tvenne, och sedan jag uppläst dem kysste hon mig på pannan och hviskade sakta ett »Gud signe'n».

Nu började en annan tid, än den jag upplefvat hos mina slägtingar. Min dag indelades i en viss ordning, och blott några fritimmar fick jag springa omkring och leka. De öfriga tillbringade jag på vårt lilla rum, i hvars solljusa stillhet jag alltmera fann mig lycklig.

Ifrån första stund anförtroddes mig vattnandet och skötandet af de vackra blomstren, på hvilka jungfru Lona satte ett så högt värde; äfvenledes kattens matande, stickors skärande m. m., hvilka göromål jag uträttade med stor högtidlighet, troende mig vara till outsäglig nytta. Det var ej utan, att jungfru Lona styrkte mig i denna tro, ty hon upprepade ofta:

— Hvilken dugtig karl kan du ej blifva med tiden, lille Ferdinand, när jag redan nu har så stor nytta af dig!

Ibland helsade jag på i mitt fordna hem, och blef alltid emottagen med den största hjertlighet. Till en början var morbrors lynne tungt och allvarligt, men snart såg man honom åter småle och helt belåten sätta sin lilla näsa i vädret. Ja, ett år var ej förgånget sedan mosters död, förrän han började småsjunga och deklamera med lika stor pathos, som före hennes bortgång, till en ung tvätterskas oändliga förnöjelse, hvilken nyligen flyttat in i huset midt emot. Emellertid tittade

hon in, för att leka med de små, »välsignade barnen», för hvilka hon hyste så stor ömhet.

En söndags eftermiddag sade morbror till mig, i det han tog den unga tvätterskan om lifvet:

— Se här ser du din nya moster. Barnen behöfva någon att hålla sig till och äfven jag — tillade han småleende.

Detta beslut kunde jag icke rätt gilla. Min barnsliga själ förstod ej huru man kunde sörja så djupt och sedan glömma; jag hade funnit det mycket naturligare om han dött af sorg, likt hjeltarne i mina sagor.

Jag hade nemligen af jungfru Lona fått en hel mängd sagoböcker, i hvilka jag redan nu försvarligt nog kunde läsa, sedan min fostermor bibringat mig de första grunderna.

En dag, jag hade redan varit halftannat år hos jungfru Lona, klädde hon mig midt på sjelfva hvardagen i mina bästa helgdagskläder. Hon såg derunder helt betänksam ut, till och med sorgsen. Derpå tog hon mig vid handen, och så gingo vi öfver stora och små gator, tills vi slutligen stadnade utanför ett ståtligt hus, omgifvet af en liten trädgård.

— Vänta härute — sade hon, och aflägsnade sig. Efter en god qvart återkom hon och bad mig följa sig upp. Vi inträdde i ett stort rum, öfverfyldt af böcker, inneslutna i granna bokskåp. Framför ett skrifbord satt en fyratioårig man, som hade ett allvarligt, men behagligt utseende.

— Här är gossen, jag talade om med herr rektorn, och jag hoppas han skall blifva till nöjes.

— Ferdinand lille — tillade hon med sakta röst. Jag lemnar dig här, på det du må uppfostras till en bra menniska. Jag kan ej lära dig mera, än hvad jag redan gjort, och tror du mera passar till läskarl än handtverkare. Var snäll och flitig, samt gör mig all heder.

Gråtande kastade jag mig i hennes famn. Huru smärtsamt att jag måste lemna henne.

— Skola vi ej mera återse hvarandra — frågade jag snyftande.

— Hvarje söndag, då du under veckans lopp varit flitig — hviskade hon; sköt mig ifrån sig och stängde dörren emellan oss.

Behöfver jag tillägga, att ingen söndag förflöt, som jag icke besökte henne, och att dessa söndagar voro för mig likt de skönaste festdagar; ty ju mera jag vexte upp, ju mera förstod jag att värdera det goda min fostermor gjort och verkat för mig.

Emellertid funderade jag många gånger öfver sättet, hvarigenom hon lyckades förskaffa mig plats, som helpensionär i rektor M:s utmärkta pensionsanstalt. Flera gånger frågade jag henne härom, men hon skakade blott på hufvudet, smålog oeh menade att detta vore en hemlighet, som hon nog skulle taga med sig i grafven.

Först då jag tagit magistergraden, berättade mig rektor M., på sjelfva min förlofningsdag med hans äldsta dotter, huru härmed hängde tillsammans.

Jungfru Lonas far hade varit lots och då, med egen lifsfara, räddat en rik engelsman från att omkomma i vågorna. Af tacksamhet hade denne till honom låtit

utbetala en liten årlig pension, hvilken vid föräldrarnes frånfälle öfvergått till deras enda, ogifta dotter.

Härigenom hade Lona alltid haft ett sorgfritt lifsuppehälle, samt till och med kunnat lägga något afsides; ty hon var af naturen sparsam och hade få behof.

Denna pension bestämde hon för min uppfostran.

Rektor M. var icke rik och hade nyligen gift sig, då jungfru Lona första gången besökte honom. Likväl erbjöd han sig att emottaga mig som frielev, men härom ville Lona icke höra talas. Hon menade, att också hon ville ha sin andel i min uppfostran:

— Skänk ni honom lärdom — tillade hon — så skänker jag honom födan; ty den penningsumma jag årligen kan erlägga, vet jag är otillräcklig och kan blott förslå till detta sednare. Tro ej heller att jag gör någon stor uppoffring härvidlag; mina årslånga besparingar räcka till åt mig; för resten är jag frisk och sund. Det är orätt af mig att ständigt ligga på latsidan, då jag både kan sy och spinna.

Och dervid förblef det.

Men jag skyndade hastigt bort från min intagande fästmös sida. Med brådskande steg ilade jag öfver de många gator, som skilde mig från det mörka hus, der min fostermor fortfarande hade sin lilla trefliga bostad.

Uppkommen i det gamla, kära och välkända rummet, kastade jag armarne, likasom då jag var barn, om hennes hals och hviskade under tårar: att jag kände allt och visste nu hvilka uppoffringar hon gjort, för att låta främlingen, som hon upptagit till sitt hjertas barn, få den uppfostran hon bestämt åt honom.

— Tyst, jag vill aldrig höra talas om'et — hviskade hon buttert, medan klara tårar dallrade i hennes ännu så vackra blåa ögon.

Vid mitt giftermål öfvertog jag min svärfars plats vid skolan.

Morbrors familj var då kringspridd, han sjelf längesedan död; men några år dessförinnan anförtrodde han mig: att fastän hans hustru var en snäll menniska, kunde hon dock ej komma upp mot »salig Malena», som han evigt skulle sakna.

I mitt hus har jag upptagit Karin, hans yngsta dotter, för att gifva henne en passande uppfostran; ty hon har icke allenast ärft sin fars smak för theatern, utan visar sig också äga de största dramatiska anlag.

Flera år lefde min fostermor för att glädja sig åt min husliga lycka; men min hustru och jag kunde aldrig öfvertala henne att flytta till oss. Vid alla våra försök härtill svarade hon:

— I mitt lilla rum trifs jag så godt, och mina tankar äro då alltid hos er ... Jag behöfver ej mera för att vara lycklig. För resten är jag för gammaldags och passar icke för nutidens folk.

Kanske hade hon rätt häruti. Åtminstone var hon kruserlig och ödmjuk, så att hon ibland bragte mig i förtviflan.

Så till exempel, när vi hade främmande, ville hon aldrig besöka oss. Desslikes nekade hon till dopet bära vår förstfödda. Hela aftonen uppehöll hon sig i sängkammaren och stod bakom den halföppnade dörren,

der hon med sammanknäppta händer åhörde den heliga ceremonien.

Flickan uppkallade jag efter min fostermor; men denna hviskade under tårar:

Käre Ferdinand, detta var alldeles för mycken ära!

Mina barn täflade framdeles om att få gå till »farmor Lona», då de hörde på hennes vackra sagor och åto af hennes förträffliga kakor.

Men redan länge hafva dessa barn burit blomsterkransar till min fostermors graf, med hvilka de pryda den enkla minnessten, som är rest öfver hennes stoft.

Döende hvilade hennes blickar på mig, då jag emottog hennes sista suck och hon hviskande sade:

— Gud välsigne dig, käre Ferdinand ... du har i lifvet utgjort min största glädje.

Främst i min själ står den hädangångnas minne, vårdadt af tacksamhetens heliga känsla.

—

»En grosshandlare.»

I hela Sverige finnes ingenstädes så många species af grosshandlare, som här i Stockholm. Ifrån och med millionären, som med myndig min och herrskarblick beträder börstrappan, allt ned till hökeribetjenten, hvilken om söndagarne på utvärdshusen af de näpna uppasserskorna låter kalla sig »lilla grosshandlaren.» Uppvärmda af denna titel, söka de så mycket som möjligt härma den förstnämndes myndiga uppsyn och liberalité.

Jag har hört mången liten köpman, hvars högsta sträfvan det varit, att så mycket som möjligt sälja i minut och detaille, lika väl med god smak och sjelfbelåten uppsyn mottaga benämning af »grosshandlaren».

Det är en ordentlig mani, ja, en riktig smitta att låta kalla sig »grosshandlare.»

Dessa reflektioner skulle kunna uttänjas i oändlighet och jag ej komma till mitt mål, nemligen att berätta några små händelser ur en mig nära bekant »grosshandlares» lefnad.

Denne grosshandlare hörde dock ej till någon af de ofvannämnde slagen: Han var nemligen agent eller kommissionär för utländska hus.

Han kom direkte hit upp från Westerås, sin födelsestad, der han under flera års tid varit bokhållare i ett af stadens bästa handelshus. Af en framåtsträfvande ande, önskade han hjertligen att snart sätta fötterna under eget bord, som man säger.

Utan förmögenhet hvarken kunde eller var det ens värdt för Gustaf Brodén (så är hans namn) att tänka på någon täflan med stadens gamla köpmansfirmor. Derpå hade han ett varnande exempel i flera unga karlar, som eldade af likartade önskningar uppsatt nya butiker. Innan årets lopp måste boddörren stängas och den förvägne f. d. egaren, var betydligt olyckligare än då han i lugn med ringa lön åt andras bröd.

Det såg således mörkt ut för vår Brodén. Slutligen, bekant med en expedit som årligen besökte hans principal, lyckades han ändtligen på dennes rekommendation blifva kommissionär för tvenne hus. Det ena i tvål, det andra i mouseliner.

Hans vän önskade honom all möjlig framgång, försäkrande det »husen» nog skulle föda sin man blott han fått »arbeta upp dem.» Vår hjelte önskade ingenting högre än arbete; dertill hade han både hälsa, lust och förmåga.

Med gladt mod rustade han sig för afresan. Hans vänner och bekanta togo tillfället i akt och arrangerade en ståtlig afskedssexa på stadskällaren. De sågo med en viss afundsjuka på »stockholmaren» som han kallades. Utan att veta det hade han redan antagit en viss air.

— Naturligtvis bosätter jag mig i Stockholm, ty der är största fältet för den branche jag kommer attarbeta uti; men jag reser väl emellanåt till landsorten, då det käraste nöjet blir att komma hit, — försäkrade han just som skjutskärran förde honom ur deras åsyn.

Det var i början af November han begaf sig på färden. Vid framkomsten var hans första göromål att skaffa sig nya kläder.

— Som man är klädd, så är man hädd, — mumlade han framför skräddarens trumeau, speglande sin verkligen vackra figur, dragande upp »fadermördaren» minst en tum högre än förut, och vandrade med affärsmin till hôtel Rydberg, der han logerade.

— Befaller herr grosshandlaren något? — frågade uppassaren höfligt, i det han mötte den resande i trappan.

— Låt bära upp dagbladet på mitt rum, — svarade den unge mannen, sträckande på sig.

Gyckelbilder om kommande storhet omsväfvade honom under den korta tid han väntade på tidningen. Han var som alla småstadsboar temligen vidskeplig och ansåg uppassarens tilltal förebåda en lycklig framtid.

I det han uppsökte rubriken: »möblerade rum att hyra», upptecknade han de bäst passande och begaf sig ut på upptäcksfärd.

Redan hade han besett flera lägenheter; men de sågo så ruskiga, ovädrade och ovänliga ut, att han genast aflägsnade sig. Anfådd och trött sprang han slutligen uppför trenne temligen branta trappor i ett hus vid Regeringsgatan. Rummet var litet, men snyggt och trefligt, hvarföre han beslöt att hyra det. Vilkoren voro snart uppgjorda, enär han på förhand betalade trenne månaders hyra.

När uppassaren något sednare med fjeskande ifver bar ned till droskan »grosshandlarens» fullpackade koffert, grep han djupare i portemonnaien, än han eljest skulle hafva gjort; ty det gick väl inte an att knussla med en person, som så väl förstod bedöma folks värde.

Han gjorde sig nu hemmastadd i det omtalade rummet. På eftermiddagen skyndade han genast ut, medtagande sina hopbundna, på hvitt papper med guldkant, sirligt infattade profver. Han gick ur bod i bod.

Man beklagade allmänt, att mot vintern mouslinér voro en dålig vara, och bad honom komma igen på nyåret, då sådana artiklar vanligtvis införskrifvas.

Något nedstämd hemkom han om aftonen; Han hade varit vida omkring, så att han klart insåg, det några affärer härutinnan för ögonblicket ej lät sig göra.

Trött och utledsen gick han till hvila. Plötsligt framställde sig för hans tankar de vackra tvålprofverna.

Hvad jag var dåraktig, som icke först försökte att sälja af dem, mumlade han. Den varan är ej underkastad några vissa årstider ... lyckligtvis begagnas tvål hela året om.

Med gladt mod ilade han ut påföljande morgon; men alla, som handlade med denna artikel, hade fullt lager af inhemsk tillverkning, fastän för variationens skull hvarjehanda utländska stämplar och omslag voro använda.

Alldeles förtviflad öfver detta nederlag, störtade han om aftonen utmattad och hungrig in i sitt rum. Sinnesrörelse hade förtagit middagens vanliga matlust.Melankoliskt leende framtog han sin börs och räknade hvad som fanns qvar af den treåriga besparing han gjort i sin födelsestad. Mycket återstod just ej, men med sträng hushållning kunde det räcka något öfver trenne månader. Han suckade, och hela hans hopp koncentrerade sig efter detta på mousliner och Januari månad.

Han lefde härefter i den största indragenhet. De enda förströelser, som förkortade de långa månadernas räntan, var då han någon gång erhöll bref från sina vänner, hvilka gjorde honom tusen frågor, som likt dolkstygn

genomborrade hans hjerta. Emellanåt besvarade han dem undvikande, emellanåt som fantasien dikterade, och i hvarje bref upprepade han, att affärerna gingo sin jemna gång, samt att han trifdes godt.

Emellanåt förbarmade värdinnan sig öfver den stackars enstöringen och inbjöd honom på the. Han blef snart en riktig favorit, sedan hon kommit underfund med hans skicklighet att knäppa på hennes systerdotters guitarr, och aldrig tyckte hon sig ha hört någon med mera känsla kunna sjunga hennes älsklingssånger: »Välkommen, o måne, du åldriga vän» eller »När jag var liten och smekte min docka», hvilka han till hennes stora nöje uppstämde så ofta hon önskade.

Hans värdinna var en gammal mamsell, ganska lefnadsglad, hvilket åldriga, ogifta qvinnor sällan bruka vara. Några små besynnerligheter vidlådde ändå hennes karakter: hon vurmade nemligen för det antika. Så fort hon såg någon riktig gammalmodig möbel, eller annan dyrbarhet, gaf hon sig ingen ro, innan den tillhörde henne. Sådana nycker hade hon också råd att tillfredsställa;ty det hviskades bland de få personer, som hörde till hennes umgängeskrets, att gumman var ganska rik. Det enda ungdomliga och friska hon nästan till afguderi tyckte om, var hennes systerdotter, den täcka Josephine Spoling. Från hennes spädaste barndom hade mamsell Jeannette Roberg upptagit och uppfostrat henne.

Den tjenstvillige hyresgästen kom snart underfund med gummans vurm på gamla möbler. Som han ständigt ströfvade omkring, hände det ganska ofta, att han i något klädstånd eller magasin upptäckte än en antik byrå, än en stol o. s. v., då han genast underrättade derom. Mamsell Roberg var vid dylika tillfällen idel tacksamhet.

En dag — när hon genom hans försorg för rampris öfverkommit en ovanligt vacker spegel, hvars form var särdeles smakfull, och omförgylld skulle kunnat vara en förnäm dams boudoir till prydnad — blef han inbjuden att dricka kaffe med de båda damerna.

— Nå, hvad tycker grosshandlar Brodén om Stockholmslifvet? — frågade bland annat den täcka Josephine.

— Det är för mig en ganska qvistig fråga att besvara, ty jag egnar mig nästan uteslutande åt skötendet ... af mina affärer.

— Och äro de indrägtiga? frågade mamsell Roberg, som dervid ej kunde underlåta en slug blinkning; ty hon hade kommit till klar insigt, att med den saken ej var för väl beställdt.

— Nej, men jag hoppas det skall gå bättre fram i Januari. Desslikes gör jag mig all möda ospard att skaffa några indrägtigan »hus».— Det var rätt, menade gumman uppmuntrande. Det är inte värdt att låta modet sjunka för det första hugg man får. För att göra oss värdiga ett bättre hem, är lifvet blott en fortgående kedja af pröfningar.

— Måtte dock »pröfvokedjan» snart taga ett önskligt slut, eljest är det slut för mig också, suckade i sitt hjerta den stackars Brodén.

På detta sätt hade förhållanderna oafbrutit fortfarit. Gamla året nalkades sitt slut och det nya inbröt.

Redan den 2 Januari skyndade den oförtrutne Gustaf Brodén vägen framåt, som förr till Vesterlånggatan. Han gnolade, han sjöng och kände sig yr, som ett lekande barn, ty nu — nu ändtligen skulle han förtjena sin första riksdaler!

Dock blott i några få butiker gjordes obetydliga reqvisitioner, men i de flesta svarades, »att de lätta sommartygerna redan voro införskrifna.» Men rätta orsaken låg deruti, att föregående sommar varit så ruskig och kall, hvilket förorsakade, det köpmännen hade mer än nog af den varan, den de i sinom tid ej räknade för rof att ge ut som den nyaste pariser-nyhet.

Vår hjelte darrade af feberskakning, oaktadt de 30 graders köld som knäppte i knutarne, han höll på att digna af förtviflan; ty fastän en i hög grad sanguinisk natur, insåg han nu sin förfärliga otur.

Vid hemkomsten satt han länge och stirrade framför sig. Slutligen framtog han sin börs, den såg så tunn och hopsmält ut som möjligt. Innehållet räckte till ännu tvenne månaders middagsspisning, alla andra mål måste han nu försaka. Det var hårdt, ty hans aptit vargod, men han sökte stärka sitt bristande mod med tanken på hur nyttigt

det var att äta lite. Under tiden kunde det ju alltid börja ljusna i hans bekymmersamma belägenhet. Till Westerås ville han ej återvända. Han var för stolt att för någon vilja erkänna sin missräkning och otur ... och att bli utskrattad sedan ... nej, och tusen gånger nej!

Under dylika grubblerier gick han oroligt fram och tillbaka; slutligen stadnade han och utropade:

— Bah! Hvad är det värdt att på detta sätt oroa sig? Den som vill framåt, som vill arbeta, måste väl slutligen också finna arbete. När inte det ena duger, måste man försöka det andra. Jag är hemmastadd i flera fremmande språk ... kanske jag kan erhålla plats på kontor, hvarom icke så i någon butik .. det är bäst att genast sätta en annons i Dagbladet.

Han skyndade fram till bordet, fattade skrifmaterialierna och började skrifva, i det han med sin vackra baritonsröst gnolade: »Noch ist Polen nicht verloren.»

Åter förgick tvenne långa månader, utan att någon reflekterade på annonsen: »En ung man, med goda betyg m. m.»

Som han ej betalt sin hyra började han också sky den gamla värdinnan. En gång kunde han ej undvika henne utan de möttes i trappan, då hon genast gaf sig i samtal med honom. Bland annat klappade hon honom på axeln, vänligt försäkrande, att det ej hastade med hyran, den hon nog visste sig erhålla om också ej så snart. Han tackade förbindligt, sade sig frukta, att det ännu kom att dröja något; men inom sig var hanförtviflad; ty han bar ju i sin ficka den sista riksdalern, för att gå och spisa sin sista middag på kanske mången god dag.

Följande dagen hade han dock åter något penningar, hvilka hans sjelfbevaringsinstinkt vetat förskaffa; men han var också utan sitt vackra guldur.

— Som jag i den finare handeln ej har någon tur; tänkte han då, så vill jag försöka i den gröfre. Hökerirörelsen är ganska aktningsvärd och det måste alls icke vara ett otrefligt göromål att handskas med smör, fläsk, o. s. v., isynnerhet sedan man fört en så sträng diet, som jag denna sednare tid.

Men också dessa försök blefvo utan resultat och man hade dock redan hunnit fram i April. Brodén hade knappast varit ett halft år i Stockholm, men under denna tid gjort de bittraste erfarenheter, hvilka lärde honom, hur hårdt alla obetänksamheter kunna straffas. Ty det var obetänksamt, att, utan närmare pröfning och öfverläggning, lemna sin fördelaktiga plats i hembygden.

Man skref som sagdt redan April, men likväl öfverraskade han sin städerska en morgon, då han hemkom helt och hållet sommarklädd. Han hade småningom aflagt vinterhabiten, men den stora ytterrocken hade till dato någorlunda betäckt denna egenhet.

— Bara inte herr grosshandlaren rent af förkyler sig, vi ha ju ännu så kallt, — kunde hon ej låta bli att utropa.

— Han skakade på hufvudet, menade att hon var en frusen stackare och sade sig må illa af för mycken värme.

När han blef ensam, mätte han rummet med långa steg. Den lätta, gråa sommarrocken flög som en sky omkring hans utmagrade gestalt. Slutligen grep han i fickan, framtog den så ofta omnämnda börsen, hvilken, jemte något penningar, inneslöt en liten papperslapp. Denna lade han ordentligt till en del andra af samma form, hvilka förvarades i chiffonierns hemligaste gömma... och som voro de enda bevis på, att han en gång varit i besittning af en ganska vacker uppsättning på vinterkläder. Det låg en viss mjeltsjuka i den blick, han kastade på dessa lappar. Tillskjutande lådan, mumlade han: Att behöfva förvara sina kläder hos pantlånaren, är betydligt dyrare och bittrare än den malört jag begagnade i Westerås.

Han återtog sin afbrutna promenad öfver de knarrande golftiljorna och försjönk i allt dystrare fantasier.

Åter förflöt en fjorton dagar. Under dessa gjorde han de mest förtviflade ansträngningar och försök, för att erhålla en plats, ja! om också utan lön. Han var i samma sinnesstämning, som en drunknande, hvilken ordspråket säger, griper efter ett halmstrå.

Omsider randades också den dag, då de sista penningarne voro åtgångna, och alla resurser uttömda. Sedan

föregående middag hade han ej ätit. Också den mest härdade mage har emellanåt sina pretentioner och knotar tappert, om de ej bli tillfredsställda.

För att förströ sig gick han ut. Mot hans vilja föjde honom stegen instinktmessigt med en oemotståndlig tjusningskraft i närheten af en källare, der han ofta brukade spisa sin enkla middag. Klockan var öfver tre,således förbi den vanliga mattimmen. Med nervös rörelse började han känna i fickorna, om de ej kunde vara sönder och någon liten skalkaktig tolfskilling gömt sig mellan tyget och fodret. Nej, allt var helt ... det enda han upptäckte var en halfrökt cigarr. Glad öfver fyndet störtade han in i källarsalen, han ville försöka, om ej matoset till någon del skulle ersätta den materiella och bastanta födan. Salen var tom och uppassaren frågade beställsamt, — om herr grosshandlaren befallde något.

— Jag har redan spisat på annat håll tillsammans med några bekanta; gif mig blott en tändsticka, — svarade den stackars Brodén, som af stekoset kände sig yr och vacklande.

— Och druckit med, — mumlade kyparen, som ansåg den ankomnes blekhet och besynnerliga utseende härröra från ett öfverlastadt tillstånd.

Med möda släpade han sig ut, bittert ångrande sitt svar till kyparen. Han kunde ju ha föregifvit, det han blifvit uppehållen på annat håll och ej gifvit sig tid att hemta den glömda portemonain. För en gång hade det väl gått an att spisa på kredit. Nu var det för sent och han var ej bekant på något annat ställe.

Med matta steg närmade han sig åter hemmet och kastade sig halfdomnad på soffan. Oaktadt sin djupa förtviflan tänkte han dock ej på sjelfmord, dertill var hans natur för lefnadsfrisk, men de sista qvarlefvorna af stolthet hade flytt och han suckade djupt: Kunde jag blott återkomma till Westerås, så hoppas jag nog kunna erhålla plats, isynnerhet då jag öppet erkänner delidanden min obetänksamhet förorsakat mig. Så dumt att jag icke for medan jag ännu hade något penningar. I det hela behöfver jag ej mycket; ty jag kan ju vandra till fots.

Han blickade ned på sommarkläderna ... skickligtvis kunde han ej mera aftaga ett enda plagg. Min koffert! skrek han med hög röst och rusade upp, för att släpa fram nämnde persedel. Han var så ifrig, att han ej såg mamsell Roberg, som sedan några ögonblick från dörren betraktade hans beteende.

— Får jag lof att tala några ord med herr Brodén? frågade mamsell Jeannett; hon var den enda, som ej kallade honom »grosshandlare», dertill voro hennes idéer alltför gammalmodiga.

Den unge mannen spratt till och han släppte af förskräckelse kofferten i golfvet; ty han trodde hon på allvarsamt sätt ville påminna om den obetalda hyran. Skulle han bli hindrad att resa hem ... det vore hårdt!

Han funderade att springa sin väg, men mamsell Roberg läste i den olyckliges talande ansigte, hvad som föregick i hans inre, och höll honom qvar i rocken.

— Sätt sig nu vackert och hör mig först! sade hon vänligt.

Han åtlydde tillsägelsen, stödde hufvudet i handen och försökte samla sina tankar, hvilka i vild oordning tumlade omkring i hans hjerna.

— Ni är en ung man, tog mamsell Roberg åter till ordet. — Under den tid ni bott i mitt hus har ert uppförande varit exemplariskt. Oaktadt den verkliga otur som förföljt alla edra företag, har ni, utan att klaga,aldrig fällt modet... ej heller kastat er in i vinglerier, som lätt bli en följd af dylika motgångar. Ni är en bra och hederlig menniska och pröfningar skada aldrig; ty de lära oss att rätt värdera medgång och lycka. Detta sednare tror jag mig kunna lofva er, om ni vill följa mitt råd ... ni bör gifta er!

Brodén böjde med undergifven förtviflan på hufvudet. Månne mamsell Roberg, i öfrigt så aktningsvärd, hade fått den idéen att vilja gifta sig med honom... o, det vore rysligt!

Då han icke svarade, började hon åter:

— Se, herr Brodén, jag är gammal och sjuklig, innan jag dör skulle jag gerna vilja se min lilla Josephina lyckligen gift.

Den unge mannen lyfte på hufvudet, pannan klarnade och blickarne fästade sig med stadig glans på den gamla mamsellen, som han i detta ögonblick tyckte se ut som en engel, förkunnande ett ljufligt och gladt bådskap.

— Hon har i vinter haft flera giftermålsanbud, men förkastat dem alla, fullföljde mamsell Roberg. — Otålig häröfver frågade jag allvarligt om orsaken. Då tillstod hon slutligen under tårar, att herr Brodéns behagliga sätt och stilla dygder så intagit henne, att hon ej kunde fatta tycke för någon annan. Som jag i det hela ej hade något emot, att hennes kärlek fallit på en så redbar, fastän fattig yngling, gjorde jag allt för att föra er tillsamman. Men herr Brodéns tilltagande skygghet gör, att jag på detta kanske opassande och ogrannlaga sätt får taga bladet från munnen. Jag skänker Josephine 20,000 rdr i hemgift ...Brodén rusade upp alldeles hufvudyr af glädje. Han höll på att ropa 20,000 rdr, men hejdade sig lyckligtvis och skrek, med hela kraften af sina friska lungor: O, Josephine! — Hvarefter han omfamnade gumman både hjertligt och hårdt. När hon slutligen anfådd löste sig ur hans famn, tillade hon allvarligt:

— Gör henne också lycklig!

—

Flera år ha förgått sedan denna episod ur Gustaf Brodéns lif, hvilken jag i ofvanstående utkast sökt skildra. Han har nästan sjelf glömt denna tid och hågkomsten härpå återföres blott hvarje gång han, i en aflägsen garderob, påträffar de gamla sommarkläderna och sin hustrus guitarr, hvilka der förvaras som ett bittert fastän kärt minne.

Lyckan, som en tid var så oblid, småler nu huldt. Alla hans företag och spekulationer lyckas. Han är en verklig grosshandlare, som med en blifvande millionärs trygghet trampar börstrappan.

Gamla mamsell Roberg gläder sig dagligen åt sin älskade Josephinas lycka, hvilken är likaså sann, som vi hoppas varaktig. Hon har redan den förnöjelsen att i sin famn få gunga både en liten Jeanette och en liten Jean.

—

Kung Carl och Skön Öllegård.

Tidigt i daggryningen en Aprilmorgon år 1679 sprängde en ryttare stora landsvägen framåt, som leder från Stora Ljungby. Snart följde han dock ej längre landsvägen, utan den snabbfotade springaren flög öfver ängar, fält, gärdesgårdar och gropar.

Den eljest gråa morgonhimmelen var purpurfärgad och på dess flammande sken såg man att någon större vådeld hade uppstått i grannskapet. Det var synbarligen till detta mål, som ryttaren styrde sin eldige springare.

På ett afstånd, hvilket alltmera förstorades, följdes han af en annan ryttare, som anfådd och flämtande sökte följa den förutilande, dervid mumlande sådana ord, som: »brushufvud, våghals», o. s. v.

För de, båda ryttarnes ögon tedde sig snart den hemska synen af flera brinnande hus.

En högljudd klagan träffade då den förstkomnes öron, och han såg en gammal man springa omkring i den största förtviflan, vridande sina händer.

— Mitt barn, mitt arma barn, min Öllegård! Skall hon på detta sätt ryckas ifrån mig! — ropade han.

Åt det håll den olycklige fadren stirrade, kastade ryttaren sina blickar. Högt uppe i ett fönster såg han ett underskönt, men blekt ansigte. Det ljusa håret böljade fritt kring axlarne och i de stora, glänsande ögonen uttalade sig den största förfäran, medan de små hvita, sammanknäppta händerna visade att hon, med undergifvenhet för Guds vilja, sökte gå sitt rysliga öde till mötes.

— En stege, fort hit med en stege — kommenderade ryttaren, som svingande sig från hästen, kastade tygeln till närmast stående man.

Den stämma, som uttalade dessa ord, syntes van att bli åtlydd. Hvad som föregående ögonblick förekommit alla

omöjligt, syntes nu verkställbart, så stort inflytande utöfvar en beslutsam man och en kraftig vilja öfver en bäfvande och vacklande folkhop.

Skyndsamt frambars stegen. Med stadig hand hjelpte främlingen till att resa den upp mot den rykande och brinnande muren.

Begåfvad med utomordentlig vighet och styrka, uppnådde han snart den farligaste punkten, hvarifrån han kunde fatta den unga flickans händer. Andlösa af ångest följde åskådarne hans vågsamma förehafvande och försynen höll sin skyddande hand öfver honom; ty få ögonblick efter detta uppträdes början stod den unga flickan oskadad på marken. Men här sveko hennes krafter, och sanslös lades hon i sin öfverlyckliga faders armar.

De omkringstående bönderna stirrade med öppen mun på den okände, anseende honom nästan som en andeuppenbarelse.

I detta ögonblick framträdde den efterblifne ryttaren, hvilken häftigt fattade den okändes arm.

— Olyckligtvis var jag på alltför långt afstånd, för att kunna hindra er vådliga handling, eljest, vid Gud, skulle jag afhållit er från att bestiga stegen, som redan längesedan är kolnad till aska. Kom ihåg huru dyrbart ert lif är, och ...

— Ärad vare Herren, är jag dock oskadd — afbröt den tilltalade, godmodigt klappande sin bistre följeslagare på axeln.

— Oskadd, ja. Men hur ser ni ut? Nersotad och svart i synen, och edra kläder äro alldeles uppsvedda och förbrända. Ni ser mera ut som en sotare än en ...

— Tyst, käre Peder, det gör ingenting huru jag ser ut. Gud vare lof och tack, som gaf mig tillfälle att frälsa ett menniskolif! Godt folk — ropade han till de kringstående — kan någon af er upplysa mig huru elden uppkommit? Misstager jag mig ej allt för mycket, så är detta Ljungby prestgård?

— Det har nog sin riktighet — svarade slutligen en bredaxlad bonde och gick ett steg framom de öfriga. Säkerligen ha de gudlösa Snapphanarne anlagt denna mordbrand; ty i går sågo vi några med misstänkt utseende smyga omkring. Deras mening var väl att hela. byn skulle brinna ner, emedan vinden låg åt det hållet; tydligtvis vände den sig för en stund sedan, så att denna plan omintetgjordes. Ser ni, saken är nemligenden, att såväl pastor Nessenius, som vi, hålla med kung, lag och rätt, hvarföre Snapphanarne äro oss gramse. I förliden månad lyckades vi bönder tillfångataga en kapten och tjugofem man, hvilka lagt sig till hvila i ett uthus. Dessa svuro då att deras kamrater nog skulle ge oss och vår pastor en god minnesbeta för vårt tilltag. Detta lär väl nu ha skett. Med Guds hjelp hoppas jag kung Carl snart skall lyckas att jaga Snapphanarne och hela fiendehopen ur riket.

— Det hoppas också jag — svarade främlingen allvarligt. Derpå vände han sig till den grupp, som omgaf den afdånade flickan.

I detsamma uppslog hon ögonen, och slutande sig till fadrens bröst, blandades deras tårar och tacksägelser till Gud för den underbara räddning, som vederfarits henne. När de omsider uppreste sig, för att till den modige främlingen uttala den innerliga tacksamhet, som lifvade dem, var han borta. De båda ryttarne hade försvunnit lika hastigt som de kommit.

—

Den ur dödsfaran räddade flickans far var pastor Nessenius, hvilken ovanligt nitiskt förstod sitt kall, dervid ej glömmande, att med råd och dåd förfäkta sitt fäderneslands rättmätiga sak. Han var enkling, och tvenne söner, hvaraf den ene var vid arméen och den andre fortsatte sina studier i Lund, utgjorde hans ålderdoms hopp, medan hans ögonsten, »Skön Öllegård»,aldrig varit ur hemmet. Af denna orsak var hon kanske fadershjertat kärast; ty man fäster sig djupast vid den man ständigt omhuldar och vårdar.

Efter eldens utbrott vaknade sent omsider en tjenstflicka. Oaktadt hon genast gjorde allarm, hann husets folk blott med möda att rädda sig. Öllegård hade sin sofkammare högt uppe i en af sidogaflarne, och trappan, som förde till

hennes rum, stod i full låga så att ingen vågade eller kunde rädda henne den vägen. Vid det ovanliga buller, som uppstått, och de många röster, hvilka ropade hennes namn, vaknade den unga flickan. Det starka, flammande skenet och den qväfvande röken upplyste henne genast om den öfverhängande faran. Halfklädd ilade hon till fönstret, hvarifrån hon blek och förstummad emotsåg sitt hemska öde.

Då framsprängde en ryttare på en löddrig häst. Hans runda, ungdomliga ansigte skuggades af bruna lockar, hvilka i vårdslös oordning föllo ned på halskragen. När Öllegårds förtviflansfulla blickar mötte hans stora, blå ögon, föreföll det henne, som om Gud utsändt honom till hennes räddning. Vid ljudet af hans röst återvände blodet till hennes kinder, och det ångestfulla hjertat slog åter af hopp och förtröstan. Tillitsfullt blickade hon på den unge mannens minsta rörelser, och då han sträckte armarne mot henne, hvilade hon tryggt i dem, dervid glömmande den omgifvande faran, samt att ringaste felsteg eller dröjsmål ovilkorligen skulle medföra en oundviklig död.

Nedkommen, och i visshet om sin räddning, öfvergaf henne den öfverjordiska kraft som uppehållit henne och hon förlorade medvetandet.

Djupt smärtade det henne att främlingen redan aflägsnat sig, så att hon ej med ett enda ord hade fått afbörda sig den beundransfulla tacksamhet hon hyste för honom.

Otaliga gånger beskref hon sin räddare för fadren, som, full af ångest, endast haft ögonen riktade på sitt, i dödsfaran sväfvande, älsklingsbarn.

Snart begåfvo sig de husvilla till byn, der de, så godt sig göra lät, inlogerades i bondstugorna. Prestgården och alla uthus voro redan en rykande och flammande askhög. Kyrkan hade äfven fått en lindrig skada; men genom ihärdiga bemödanden lyckades man rädda densamma.

Vid middagstiden kom ett ridande bud från husfrun på Stora Ljungby, hvilken för tillfället bodde på en henne tillhörande mindre egendom Beltorp, emedan konung Carl XI tagit sitt högqvarter på Ljungby.

Budet medförde den helsning, att pastor Nessenius jemte sin dotter tillsvidare måtte gästa på Beltorp. Härpå ingingo de med glädje; ty genom krigsoroligheterna och Snapphanarnes utpressningar voro hans sockenboer alldeles utblottade, så att deras vistelse i byn voro de stackars bönderna till stor tunga.

Redan samma afton anlände pastor Nessenius och hans dotter till Beltorp. De mottogos med den största hjertlighet af husfrun, som, ensam och derjemte sjuklig,skattade sig lycklig att för en tid få pastor Nessenii dotter till sällskap.

Morgonen härpå efter frukostens intagande, då de båda fruntimren voro allena, genomgick liten Öllegård i tankarne sin räddning. Dervid kunde hon ej undgå att högt yttra sin ovisshet, om hon väl någonsin skulle få återse sin räddare. I samma ögonblick öppnades dörren och hennes tankes föremål stod framför henne.

Djupt nigande uppstod husets värdinna. Den unge mannen gick rakt emot henne; fattande hennes hand, nödgade henne att sitta och tog sjelf plats vid hennes sida.

Öllegård stod med nedslagna ögon och en purpurflamma brann på hennes kinder, den tacksägelse som höjdes i hennes hjerta, dog på hennes läppar.

— Det är pastor Nessenii dotter, Öllegård — yttrade den gamla damen, som såg den nyss anlände främlingens ögon hvila på den unga flickan. — Det är densamma Ers Majestät täcktes rekommendera till min omvårdnad. På ett verkligen förunderligt sätt blef hon räddad undan den dödsfara, som öfverallt omgaf henne. Genom den själsskakning, hon vid olyckstillfället erfor, är hon ännu något lidande — fortfor den gamla damen, som, seende Öllegårds förvirring och hennes uraktlåtentet att, så höfviskt hon bordt, helsa konungen, härigenom ville ursäkta den unga fickans bristande lefnadsvett. *»Majestätet»*, återljöd det i Öllegårds hjerta. Det var således konungen hon hade att tacka för sin frälsning.

Full af tacksamhet för monarken, som blottställt sitt eget lif för att rädda hennes, höjde Öllegård sina ögon; men

måste åter sänka dem för de eldiga blickar, hvarmed konungen betraktade henne och i hvilka uttalade sig den varmaste beundran.

Emellertid aflägsnade sig den gamla damen, för att tillsäga om någon förfriskning åt den höga gästen.

— Ers Majestät — hviskade Öllegård — mottag min djupaste och underdånigaste tacksägelse ...

— Jungfru Öllegård — afbröt konungen, som reste sig upp och fattade den unga flickans hand. — Icke ett ord om tacksamhet. Det jag gjorde skulle hvarje redlig menniska i mitt ställe ha gjort. Min förtjenst är således ganska ringa, och faran var ej så stor, som ni tyckes tro ... Gör mig den tjensten och omtala ej för någon genom hvem ni blef räddad ... Låt räddaren om möjligt, vara okänd af alla, utom af er sjelf; ty jag läser i edra sköna ögon, att ni ej glömt hans anletsdrag, fastän de för tillfället voro mer än lofligt fula och svarta.

Förvirrad stammade Öllegård några otydliga ord, under det hon nästan omedvetet sjönk ned på en stol.

Nu återinträdde värdinnan, åtföljd af pastor Nessenius, som djupt bugande, helsade den unge konungen.

— Jag beklagar er olycka — sade Carl, vänligt räckande pastor Nessenius sin hand. —Enligt hvad jag försport, har densamma uppstått genom er nitälskan för fäderneslandet, hvarföre det tillkommer mig att gifva er någon ersättning. Mottag derföre till Ljungby äfven Ifvö pastorat.

— Ers Majestät öfverhopar mig med sin nåd — svarade pastor Nessenius. — De ringa tjenster jag gjort fäderneslandet, fruktar jag, förtjenar ej en så stor belöning och ...

— Er blygsamhet underskattar ert eget värde. Med lugnt samvete kan ni mottaga pastorsembetet och desslikes vara öfvertygad att jag ej slösar med nådebevisningar och oförtjenta belöningar.

Sedan konungen druckit en bägare vin och ätit några danziger-skorpor, hvilka den tiden ansågos särdeles läckra, aflägsnade han sig, sägande sig snart vilja återkomma.

De närvarande uttömde sig i loford öfver den unge konungens mod, sinnesnärvaro och i allt förutseende klokhet och omtanka.

Med uppmärksamhet hörde Öllegård på deras tal, kännande sig i hjertat stolt och öfverlycklig vid tanken på att hon med denne utmärkte man delade en hemlighet, den han, helt blygsam öfver sin egen förtjenst, bett henne förvara.

Det beslöts härefter att Öllegård skulle qvarstanna, medan fadren gjorde några nödvändiga resor, för att anordna om sina affärer och blifvande flyttning till Ifvö prestgård.

—Fjorton dagar voro förflutna, och ingen dag hade forgått som icke konungen, endast åtföljd af sin trogne lifknekt »Peder Tröstare», på längre eller kortare tid aflagt besök på Beltorp. Öfver dessa täta besök började man redan göra hvarjehanda gissningar; men de unga tu, dem gissningarne gällde, voro lyckliga och obekymrade, föga anande, det redan verlden sysselsatte sig med att krossa deras rena och nyss uppspirade, stilla lycka.

Till en början var Öllegård blyg och tillbakadragen; men konungens öppenhjertiga och rättframma väsen framkallade också hennes naturliga glädtighet. Snart samspråkade båda otvunget med hvarandra. Utbytande förtroenden och tankar, försvann den ena dagen efter den andra, likt en lycklig dröm. I Öllegårds närhet glömde Carl regeringsbekymren och den oro, som de dystra krigstiderna medförde. I Carls närvaro glömde Öllegård konungen och all den sorg, som kunde drabba henne, om hon allt för lifligt hängaf sig åt sina känslor.

I början af Maj månad gick Öllegård en eftermiddag i trädgården. Den milda luften hade ur jorden framkallat de första blommorna, träden stodo i knoppning och fåglarne sjöngo sin gladaste vårsång. Men den unga flickan var sorgsen och aktade föga på den leende tafla, som öfverallt omgaf henne. De fina kinderna voro bleka och de strålande ögonen fördunklades emellanåt af tårar.

Då hördes hastiga steg bakom henne. Men innan hon hann vända sig om, stod den unge konungen framför henne.

— Som jag hör ni var ute och lustvandrade, följde jag, så fort görligt var, edra spår. Men hvad ser jag, ni

gråter?... Misshagar er måhända min närvaro?

Öllegård svarade icke utan gömde ansigtet i sitt handkläde.

— Säg, hvarföre är ni sorgsen, hvad tänker ni på? — yttrade konungen, i det han drog den unga flickan ned till sig på en grönskande kulle och med halft våld qvarhöll henne vid sin sida.

— En obetydlig flicka, meddelar ogerna sina tankar— svarade Öllegård, som nu höjde sitt rodnande anlete.

— Äfven åt en vän ? — frågade Carl och blickade djupt i den unga flickans nattsvarta ögon, hvilka nu åter strålade, fulla af lif och sällhet. Derpå fortfor han enträget:

— Säg mig din sorg, liten Öllegård!... Möjligtvis kan jag afhjelpa den.

Tvekande började hon:

— Fogden i Christianstads län, Bengt Knutsson, har friat till mig, och min far påyrkar enträget att jag jakande skall besvara hans anbud.

— Och du sjelf?

— Jag vill hellre dö än uppfylla denna önskan, — utbrast den unga flickan, hvarvid den lifligaste smärta afspeglade sig i hennes mörka ögon.

— Var lugn, jag lofvar tala vid Öllegårds far — sade konungen, som qvarhöll hennes hand; hvarefter han fortfor:

— Eftersom skön Öllegård hyser en sådan ovilja för Bengt Knutsson, så har måhända den unga oerfarna jungfrun skänkt sitt hjerta åt någon annan?

— Öllegård bleknade och tårar fyllde hennes ögon, då hon svarade:

— Väl har jag hört mången, som talat kärleksfulla ord; men mitt hjerta har dervid förblifvit lugnt, och ingen har vunnit ett äskadt svar.

Hon reste sig upp för att gå, men konungen qvarhöll fortfarande hennes hand.

— Öllegård — hviskade han, och hans röst vibrerade af tillbakahållen rörelse. — Har du ej förstått den känsla, som så allsmäktigt drager mig till dig? Blott i din närhet finnes en verklig lycka för mig, och min största makt skulle vara vissheten om, att din kärlek tillhörde mig.

Öllegård darrade och mörka purpurskyar drogo öfver hennes nyss så liljehvita kinder.

— Du svarar icke — återtog konungen med passionerad häftighet. Jag misstog mig således, då jag trodde att äfven du delade dessa känslor?

Den unga flickan förblef tyst, men hennes bröst höjdes af den lidelsefulla storm, som konungens ord väckt i hennes oerfarna hjerta.

— Så farväl då, Öllegård, vi ha sett hvarandra för sista gången.

Han störtade upp, men fängslades af Öllegårds armar, och gripen af svindlande yrsel ropade hon:

— Mitt lif, min själ tillhör dig! Hvad begär du mera?

Konungen slöt henne till sitt bröst och deras läppar möttes i glödande kyssar.

Veckor förgingo. All den tid konungen kunde undansnilla regeringsomsorgerna egnade han åt Öllegårds och deras ömsesidiga kärlek. Båda njöto en ostörd lycka, och Carl XI:s lynne blef alltmera jemnt och gladt, sedan utsigterna för en ärofull fred syntes befästa sig.

Vid sina utflykter till Beltorp, åtföljdes konungen blott af sin lifknekt den trogne Peder, som ej sparade på skarpa anmärkningar öfver det otillbörliga i de täta besöken, hvarmed konungen blottställde jungfru Nesenii rykte.

Framför alla andra hade Peder fri talan och konungen log ofta åt hans bistra anmärkningar. Denna djerfva

uppriktighet behagade Carl, ty han visste att den förestafvades af den innerligaste tillgifvenhet. Peders hänsyftningar på konungens oförsigtiga handlingssätt gjorde dock ingen beräknad verkan; han fortfor med besöken på Beltorp och tycktes döf för Peders klandrande anmärkningar.

En morgon, då konungen höll på att rusta sig i ordning för den sedvanliga färden, inträdde Axel Wachtmeister oanmäld i rummet.

— Förlåt om jag kommer olägligt och stör Ers Majestät — sade Wachtmeister djupt bugande.

Konungen tog plats vid sitt skrifbord och betraktade med välbehag sin gunstlings ädla anletsdrag.

— Ingen med namnet Wachtmeister kommer någonsin olägligt till mig — svarade Carl XI med den hjertliga och rättframma uppriktighet, som i så hög grad tillvann honom allas kärlek.

— Ers Majestät — började Wachtmeister, som på en vink af konungen satte sig vid andra sidan af bordet. — I morgon skrifver man den 19 Juni, en för Sveriges ära så vigtig dag, då fredsunderhandlingarne med Danmark taga sin början. Landets framtida lugn, hoppas jag, skall betryggas genom de vilkor vi komma att förelägga och med Guds hjelp genomdrifva. Ung till åren, har dock Ers Majestäts sinne en mogen mans hela erfarenhet, som vet hvad fäderneslandets välfärd kräfver. Den ordning och de förbättringar, Ers Majestät ämnar införa i riksförvaltningen, skola med himmelens bistånd lända till rikets sanna båtnad. Men ett återstår, som icke är mindre nödvändigt, och det är, att Ers Majestät betryggar sin dynasti. Folkets väl fordrar således, att den en gång föreslagna förbindelsen med prinsessan Ulrika Eleonora efter freden måtte åvägabringas. Min underdåniga anhållan är derföre, att Ers Majestät vid fredsunderhandlingens afslutande torde låta förnya anbudet om denna prinsessas hand, hvilken under alla stridigheter bevarat sin tro åt Ers Majestät. Den englalika godhet, hvarmed denna prinsessa omfattat de svenska fångarne, gör henne redan högt älskad i landet. Genom denna förmälning tror jag äfven, attden fiendtliga sinnesstämning, som herrskar mellan grannrikena, småningom skall mildras och tillintetgöras. Efter en kort stunds tystnad svarade Carl:

— Min förbindelse med prinsessan Ulrika Eleonora har jag aldrig ansett upplöst, och jag känner hela nödvändigheten af detta förslags lyckliga genomdrifvande. Förnya derföre mitt anbud om Ulrika Eleonoras hand. Efter freden önskar jag få hennes konterfej, och till denna beskickning är ingen lämpligare än Axel Wachtmeister,

Wachtmeister bugade sig djupt, hans panna klarnade, ty han kände Carls kärlek för Öllegård och hade fruktat för möjligheten af ett motstånd, som nu skulle kunnat tillintetgöra konungens förmälning med Christian VI:s syster. Men hos Carl XI hade förståndet alltid öfvervigten, och då rikets väl kräfde ett offer, äfven om dess uppfyllande var stridande mot hans egna känslor, nedtystade och qväfde han dessa.

Carl nickade vänligt åt Wachtmnister, som nu aflägsnade sig. Derpå höjde han sina stora blå ögon mot himmelen och hviskade:

— Du trogne Wachtmeister, jag förstår din halfva påminnelse ... Min pligt skall jag också härvidlag uppfylla, och den fordrar nu ett offer, i hvars nödvändighet jag skall foga mig som en man. Min högsta sträfvan skall hädanefter blifva, att göra mig värd Ulrika Eleonoras kärlek och aktning ...

—Några timmar sednare red konungen till Beltorp.

Öllegård hade redan länge väntat hans ankomst. Då hon såg honom, ilade hon leende och skyndsamt till hans möte.

— Låt oss gå ut i parken, sade konungen och lade Öllegårds arm under sin. Hennes fina gestalt hvilade helt förtroligt mot det erbjudna stödet och hon klappade smekande hans hand, utan att han besvarande dessa ömhetsbetygelser.

— Är du missnöjd med mig? — frågade Öllegård, som icke kunde förklara konungens besynnerliga och kallsinniga beteende.

— Nej, jag är icke missnöjd med dig, men väl med mig sjelf, som så blindt låtit beherrska mig af passionen, att jag för alltid stört din lycka och sinnesfrid —? utbrast konungen och drog den unga flickan ned till sig på en gräsbänk. — Jag skulle haft mod att försaka. .. Detta bristande mod kommer alltid att stå som ett aggande minne i min själ. Sedan några timmar har jag känt de bittraste samvetsqval.

— Carl — hviskade Öllegård och upplyfte konungens af djup sinnesrörelse rodnande anlete. — Den lycka, du skänkt mig, skall ej förorsaka dig några qval. Jag begär ju ingen större sällhet än din kärlek, och i det jag tillhör dig ...

— Ack, allt är slut — afbröt Carl med allt mera tilltagande smärta. — En konungs känslor måste uppgå i och koncentrera sig kring fäderneslandets väl. Det fordrar nu, att min förmälning med Ulrika Eleonoraskall fullbordas, och jag har nyligen samtyckt till att låta förnya anbudet om hennes hand.

— Behöfva vi då skiljas? — stammade Öllegård ångestfull. — Ack, härtill saknar jag styrka. Låt mig i en aflägsen vrå få egna mig åt min kärlek och någon gång fröjda mig åt din närvaro!

— Nej, min Öllegård, så väl din, som min heder kräfver, att vårt förhållande upphör från och med i dag. Vår kärlek tillhör redan det förflutna och står nu som ett smärtsamt minne i min själ.

— Att ej mera få se och tala med dig ... klagade den unga flickan, hän gifvande sig åt den bittraste smärta. — O, Carl ... detta är dock en allt för stor grymhet!

— Nej, min älskade, anse det icke så... Huru många gånger har jag ej öfvervägt nödvändigheten af denna stund, som nu kommit. Öfverallt hviskas om vårt olofliga förhållande, hvilket icke allenast snart skulle framföras till min blifvande gemål, utan jag skulle också i längden härigenom förlora folkets förtroende, om jag så illa förstod hvad hedern bjuder. Vi måste skiljas ... Gifve Gud, att jag långt före detta haft styrka härtill, ty en brottslig kärlek medför endast blygsel!

Öllegård satt blek och tyst. Först i detta ögonblick kände hon hela förnedringen af den kärlek, åt hvilken hon öfverlemnat sig. Ensam, obevakad, saknande en mors förutseende och beskydd, hade hon allt för lifligt och obetänksamt hängifvit sig åt sin känslas allmakt. Kommen till fullt medvetande, fasade hon för sig sjelf.

Konungen, som såg Öllegårds förtviflansfulla smärta, sade bönfallande:

— O, Öllegård! kan du förlåta mig?

Tonen, hvarmed dessa ord uttalades, rörde henne djupt, och utbristande i häftig gråt snyftade hon:

— Hvad har väl jag att förlåta?... ha vi ej varit lika felaktiga? Min kärlek tillhör dig för evigt, och så länge jag andas skall jag välsigna ditt minne.

Efter en innerlig omfamning skiljdes de älskande. Med en sakta suck sjönk Öllegård tillbaka mot gräsbänken, och döljande ansigtet i händerna upprepade hon konungens ord:

— Han hade rätt: *En brottslig kårlek medför endast blygsel!*

Ännu en gäng vände konungen sig om, och hans blickar hvilade för sista gången på den unga flickans af smärta darrande gestalt.

Dagen derpå begaf sig konungen till sin krigshär, för att i närheten af Helsingborg afvakta fredsunderhandlingarnes afslutande, hvilket skedde några månader härefter i Lund eller den 26 September 1679.

Från detta ögonblick fanns för Carl XI *blott en* qvinna, och han egnade uteslutande alla sina tankar på sin blifvande gemål.

Möjligtvis fördunklades dock någon gång hans ljusa framtidshimmel genom minnet af Öllegårds förgråtna ansigte och krossade hjerta.

Det var kanhända för att försona denna hågkomst, som han upphöjde pastor Nessenii barn i adligt stånd och gaf

dem stora föräringar.

Och Öllegård?

Hennes sjelfaktning var försvunnen och hon delade snart det öde, som ofta drabbar de förskjutna och öfvergifna, hvilka *ej* ångrande nedfalla, för att genom bönen höja sitt hjerta vid den store Försonarens fötter.

—

En rik flicka.

På hela vida verldens rund finnes väl ingenting behagligare än en vacker, väluppfostrad flicka? Men är hon endast vacker, så förorsakar hon ej hälften af det uppseende, som en rik flicka, äfven om denna endast är rik.

Hvilken ungkarls hjerta klappar ej minst en takt fortare i sekunden vid föreställningen att den eller den rika arftagerskan möjligtvis skulle kunna tillhöra honom. Men äfven hvarje omtänksam mor eller far känna sig lifvade af ett angenämt hopp, då ett sådant lyckobarn med ett uppmuntrande småleende betraktar deras herrar söner. Möjligtvis är det blott bland de unga damerna, hon ej uppväcker några större sympatier. Och hvem kan undra derpå, när de se sina företräden tillbakaträngda i skuggan, och kanske till och med hvarje ögonblick hotas att deras hjertas utkorade skall vända dem och kärleken ryggen, samt följa en mera gyllene lyckas lockande vink.

Äfven till trakten af det eljest så lugna och för arftagerskor temligen fredade * köping var en rik flicka nyligen anländ.

Hon hade inköpt en vacker, förfallen, men mycket romantiskt belägen egendom, som blott låg en half mil från den lilla köpingen.

Hvilken sensation uppväckte ej hennes dervaro! Huru många gissningar slösades ej på hennes person, ty ännu hade ingen varit nog lycklig att få se henne. Men man lefde i hoppet.

Det fanns väl knappast en enda varelse, den måtte vara gammal eller ung, som icke i hast insåg nyttan af vidlyftiga, ja, milslånga promenader ... Man kände sig stärkt och upplifvad deraf och aptiten blef förvånande.

Hvilket förut ej erfaret mystiskt behag, fann man ej för undangömda grottor och höga berg, hvarifrån man helt ogeneradt kunde betrakta och observera en viss gammal, grå och förfallen tvåvånings manbyggnad, som såg så ruskig ut, att man tyckte den skulle rasa vid första verkliga storm. Isynnerhet erfor man ett stort behag i att betrakta det gamla husets förvittrade, i grönt och rödt skimrande fönsterrutor. Men som ingenting framskymtade der bakom, icke så mycket som en bit hvitt gardintyg, så kom man slutligen underfund med, det man i Maj månad blef mycket solbränd och fräknig, om man alltför många timmar å rad utsatte sig för luftens åverkan, samt att man blef mycket ömfotad af för mycket promenerande. Småningom upphörde man också härmed. Väl blef en och annan liten glad uppnäsa en smula längre efter dessa fåfänga promenader, men den böjdes dock snart igen och gjorde likasom en liten malitiös sväng, hvarje gång talet föll på den rika arftagerskan, som af smak eller nyck höll sig så

i-osynlig bakom de gråa murarne. Det gick till och med så långt, att man gaf henne ut för ett riktigt spöke, som endast vågade visa sig beslöjad.

Jag sade nyss att man småningom upphörde med att vallfärda till det förfallna Sjöbacka, men jag misstog mig dock något, ty en var och förblef temligen uthållig. Han måste ej varit rädd om sin hy, som var ganska mjell och fin för en martisson, ej heller haft anlag för ömma fötter, fastän den lilla stöfveln satt både nätt och glänsande öfver den välbildade vristen.

Denne unge man var löjtnant Henrik Silfverstern. Han skulle gerna offrat sitt blod för en enda välvillig blick ur den unga flickans ögon, ty han antog för gifvet det hon måste vara ung. En rik flicka blir aldrig gammal — var hans logiska tankeföljd.

Löjtnant Silfverstern var en god yngling och en glad själ, som kanske noga taget blott var något för glad och bekymmerslös, och hans största fel bestod deruti, att utgifterna alltid öfverstego inkomsterna. Detta hade ådragit honom en mängd skulder, hvars obehag han på en tid undandrog sig genom en beviljad permissions-ansökan. Dessa lugnets dagar tillbringade han hos en gammal välmående ogift farbror, som var apothekare i * köping. Det var på denne farbrors hjelpsamhet och fyllda börs han hade sina förhoppningar.

Då förspordes ryktet att en rik, föräldralös flicka från Stockholm köpt det sedan flera år nästan alldeles öfvergifna Sjöbacka. Ej underligt det han ansåg denna händelse som en försynens skickelse, och att hanlättare trodde sig kunna beveka en qvinnas än sin farbrors stenhårda hjerta, insåg han allt klarare.

Förgäfves hade han dock under fjorton dagars tid sökt att få ett tillfälligt möte, eller åtminstone se en skymt af den osynliga sköna.

Då genomfor ett rykte den lilla köpingen. Man ville nemligen veta, det egarinnan till Sjöbacka funderade på att låta uppföra ett beqvämare och vackrare boningshus, samt att hon i och för detta sökte en skicklig arkitekt.

Detta rykte passade utmärkt väl för vår hjeltes planer och gaf honom förevänning till ett närmande.

Huru gerna hade han icke för detta ändamål velat vara iklädd sin uniform, som så fördelaktigt framhöll hans vackra figur och hållning, och i hvilken han visste sig vara alldeles oemotståndlig. Olyckligtvis var den qvar i Stockholm för att af en skräddares skickliga och artistiska hand upphjelpas och renoveras. Fogande sig efter omständigheterna klädde han sig helt och hållet i svart, satte den lilla uniformsmössan på sina ljusa lockar, samlade allt sitt mod, hvilket i parentes sagdt, ej var så obetydligt, samt begaf sig direkte fram till den sneda och tillriglade porten. Han började bulta på med sådan ihärdighet, att den tunga rigeln slutligen fråndrogs. En gammal tjenarinna visade sitt buttra ansigte.

— Var god och anmäl mig för er matmor,—sade han.

— Hon tar icke emot, — svarade den gamla helt tvärt, i det hon beredde sig att åter tillsluta porten; men den unge mannen klef raskt ett steg framåt och ställde sig emellan henne och dörren.

— Lemna henne mitt kort, och jag är viss på hon förändrar afsigt, — sade han med sådan säkerhet att han alldeles förbryllade den gamla. — Säg henne tillika, det jag är hitkommen, emedan jag hoppas kunna vara henne till nytta, — ropade han efter den bortgående tjenarinnan, som tigande mottagit kortet.

Några ögonblick härefter återkom hon och bad honom stiga in i salongen, der mamsell Laura Wallén snart skulle infinna sig.

Stolt och med en segrares uppsyn, inträdde vår hjelte i det lilla rum, som benämndes salong.

Ingen gardin, ingen spegel eller för öfrigt någon lyxartikel gaf tillkänna att en qvinnas smak anordnat detta rum. Ett gammalt betsadt furubord stod framför en ännu ålders tignare soffa, som med upprättstående ryggstöd och gäflar samt fläckigt och sönderfallet öfverdrag såg föga inbjudande ut. Ett dussin halta rörstolar, af olika form och trädslag, samt några suddiga och vederstyggliga porträtter, fullbordade rummets otrefliga utseende.

Löjtnant Silfverstern blickade med förundran omkring sig. Derpå slog han sig lugnt ned i soffan, som knäppte och knotade öfver att så vårdslöst blifva behandlad.

Begåfvad med en rik fantasi, sysselsatte hans tankar sig ej längre med den torftiga och förfallna omgifningen. Alla hans drömmar rörde sig endast kring de ljusare framtidsbilder han hoppades kunna förverkliga.

En stund förgick på detta sätt. Derefter öppnades dörren helt sakta.

Vår hjelte såg blott en flik af en mörkbrun klädning, men aningen sade honom hvem det var. För att dölja en tilltagande förvirring, reste han sig, djupt bugande.

Emellertid studsade han något tillbaka för den oväntade syn, som mötte hans nyfikna blickar.

En ung qvinna, snarare insvept än klädd i en snusbrun rock, stod framför honom. En likaledes snusbrun shawlette

var hårdt sammanfästad kring halsen. Ingen krage eller den ringaste spets afstack från denna enformiga drägt och ingenting antydde att den rika arftagerskan vore behäftad med en i hans tycke säkert helt förlåtlig behagsjuka. Af hennes bleka ansigte var blott ett par blåa glasögon mest i ögonen fallande, hvilka envist tycktes stirra emot och förbrylla honom.

— Har jag den äran att tala med mamsell Wallén ... egarinna till denna vackra egendom, — stammade vår löjtnant.

— Ja, min herre, — svarade en mild och behaglig stämma, och ett omärkligt småleende krusade den unga qvinnans beslutsamma och fint formade mun. — Var god och återtåg er plats, — tillade hon, sättande sig med gravitetiskt allvar i det andra soffhörnet.

— Hvad förskaffar mig äran af ert besök?

— Ursäkta min djerfhet, men som ni är främling här på orten, tog jag mig dristigheten att uppsöka er, för att möjligtvis vara er till tjenst.

— Och det vore? — frågade den unga damen likgiltigt.

— Efter hvad jag hört ämnar ni låta ombygga detta ställe, och ni behöfver följaktligen en arkitekt, för atthärmed komma till ett lyckligt resultat, — sade löjtnant Silfverstern, som någorlunda återhemtat sig och derföre vågade kasta en hastig blick på sin granne. Oaktadt den snusbruna drägten och de blå glasögonen, kände han sig ändå interesserad. Den unga qvinnan kunde på sin höjd vara 25 år gammal. Hennes ansigte var blekt och uttrycket deri stolt och allvarligt. Det ljusa håret var tillbakastruket från tinningarne och lemnade den höga, lätt hvälfda pannan alldeles fri. Vår löjtnant fann henne icke gudomligt skön, likväl tyckte han sig mot hennes rikedom kunna bortbyta sin frihet.

— Ni, min herre, är måhända ...

— Nej, jag är ingen arkitekt, men jag har smak och kunde möjligtvis derföre få tjena er med mina råd, — afbröt han leende. Derpå fullföljde han efter några ögonblicks tystnad:

— Men jag har en vän, som är utmärkt skicklig, och hvilken jag tror gerna skulle vilja åtaga sig ett dylikt arbete. Det är för denna orsak, som jag infunnit mig och tillåter jag mig härmedelst rekommendera honom.

— Ni är alltför god ... Jag tillstår det jag funderat på uppbyggandet af ett nytt boningshus till denna, i sanning, vackra egendom ... derföre lofvar jag att tänka på ert förslag.

Hon reste sig upp och neg artigt för sin gäst, hvilken för denna gång ej kunde finna någon utväg att förlänga besöket. Öppnande dörren, följde hon den unge mannen ut i förstugan.

— Apropos, — sade hon, ännu en gång vändande sig till honom; — är er vän ung eller gammal?— Han är temligen till åren, — svarade löjtnanten, efter någon tvekan.

— Då kan ni å min sida anse saken som afgjord, ty jag får öppet erkänna det jag icke kan trifvas tillsammans med ungt folk. Derföre vore jag tacksam, om ni kunde förmå er vän att antaga ert förslag.

Den unge mannen bugade sig djupt. Huru lifligt önskade, han icke, det han på sina välformade axlar burit ålderdomens gråa och ärevördiga hufvud, i stället för det ljuslockiga, ungdomliga och skälmska ansigte, öfver hvilket han eljest kände sig så stolt.

På hemvägen grubblade han mycket öfver sednaste timmans händelser.

Han insåg att den rika arftagerskan icke var någon vanlig qvinna, hvars eröfrande torde varar en svårare uppgift, än han någonsin kunnat föreställa sig. Detta afskräckte honom dock icke, utan fastmera sporrade honom till nytt sträfvande att visa sig älskvärd och förekommande.

Han anförtrodde åt ingen sina framtidsförhoppningar, eller den lyckade utgången vid försöket att få se och tala vid den rika arftagerskan. Han skulle härigenom blott uppväckt afund och kanhända täflan. Erfarenheten hade

lärt honom att för många medtäflare lätt kunna undantränga hvarandra.

För att vara fullt sanningsenlig, hvilket framför allt är en skriftställares skyldighet, får jag uppriktigt erkänna, det löjtnant Henrik Silfverstern, hvilken trots någon var en genomhederlig yngling, likväl kunde tillåta sig små irrvägar på sanningens bekostnad. Det var till

och med ej utan, att han gillade den jesuitiska åsigten: »ändamålet helgar medlen.»

I följe häraf var hans aktade vän »arkitekten», blott en fantasibild, hvilken det nu ålåg honom att förverkliga.

Egentliga meningen med besöket var således hvad vi redan veta, endast föranledt af hans önskan att formera den rika arftagerskans bekantskap.

Emellertid, för att ej gifva dementi åt sina egna ord, skref han med första post till Stockholm och gaf en kommissionär i uppdrag, att till hvad pris som helst genast anskaffa en byggmästare. Detta lyckades öfver all förväntan. En herr Algersson, hvilken under flera år vistats utrikes och studerat byggnadskonsten, hade erbjudit sig härtill, emedan han för sin helsas skull önskade tillbringa sommarmånaderna på landet.

Förtjust medtog löjtnant Silfverstern herr Algerssons utmärkta rekommendationer och skyndade till Sjöbacka. Denna gång blef han utan någon svårighet mottagen af den unga egarinnan. Han förebar det hans vän vore hindrad efterkomma den önskan han i dennes namn vågat uttala, men nu i sitt ställe föreslog en herr Algersson, för hvars utmärkta egenskaper »vännen» ansvarade.

Efter ett kort betänkande blef anbudet emottagen

Oaktadt denna medgörlighet var mamsell Laura om möjligt stelare och kallare än vid första besöket. Men fastän hon icke en enda gång bevärdigade honom med en vänlig blick, öfvergafs han dock ej af hoppet om ett slutligt närmande dem emellan.

—

En af de första dagarne i Juni månad, eller tvenne veckor sedan löjtnantens första besök, körde en dammig resvagn genom den nästan igenvuxna alléen, hvilken från stora landsvägen förde till Sjöbacka.

Tvenne män stego ur. På den enes lätta språng och gullgula lockar, igenkändes vår löjtnant. Den andre reste sig mera flegmatiskt och något dröjande från den obeqväma plats han innehaft emellan den förstnämnde och en mängd reseffekter. En bredskyggig halmhatt betäckte hans linfärgade och ovanligt rika hår. Den mörka ansigtsfärgen och de blixtrande ögonen kontrasterade på ett egendomligt sätt mot det ljusa håret och de rödaktiga polisongerna, och förlänade hans intelligenta anletsdrag något i högsta grad originelt.

Sedan de båda herrarne lyckats befria sig från reseffekterna, inträdde de i den förut beskrifna s. k. salongen, der värdinnan genast kom dem till mötes. Hon var klädd i samma enformiga drägt hvari hon första gången presenterades för läsaren.

Efter det den främmande blifvit förestäld som den väntade arkitekten, fördes talet nästan uteslutande af löjtnant Silfverstern, hvilken, oaktadt de största ansträngningar, blott förmådde aflocka enstafviga ord från den unge mannens läppar.

— Ni bor här mycket obehagligt, — sade slutligen herr Algersson, seende sig omkring i rummet. — Och ni gör verkligen rätt uti att tänka på en förbättring. Jag förstår ej huru en qvinna med edra medel och den smak jag förmodar er besitta, en enda dag har kunnat trifvas i detta rum.

Vid ljudet af denna djupa och klangfulla stämma, som mera oförbehållsamt än artigt uttalade sin mening, spratt den rika arftagerskan till och en lätt rodnad färgade hennes kinder. För första gången såg hon upp, men då hennes blickar mötte Algerssons likgiltiga och allvarliga ansigte, höjde en lätt suck hennes bröst.

— Ni är uppriktigare än jag på länge hört någon vara, — svarade hon, — derföre vill jag löna er med samma mynt. Jag uppehåller mig endast här då jag emottager besök.

— Jaså, — smålog herr Algersson, — detta är således ett rum, hvilket ni bestämt för edra vänner och bekanta.

— Af det förra slaget har jag inga, åtminstone på orten, och löjtnant Silfverstern är min enda bekantskap.

Löjtnanten rodnade af nöje, att så öppet höra sig erkänd som den enda, hvilken hugnades af ett dylikt företräde.

— Då jag flyttade hit, — fortfor hon, — föresatte jag mig att inrätta ett litet isoleradt paradis, för att i all stillhet tillbringa mina återstående dagar. Uppriktigt sagdt är jag af hela mitt hjerta trött vid både bekantskaper och vänner.

Med deltagande betraktade herr Algersson denna unga och dock, som det tycktes, lefnadströtta qvinna. Han svarade:

— De pröfningar omständigheterna kunna pålägga, föranleda oss ofta att tänka så, men häruti göra vi orätt; ty vi äro kanske mer eller mindre sjelfva skuld till våra missöden och missräkningar.

— Jag tror nästan ni har rätt, — svarade den unga qvinnan och ett småleende ljusnade hennes anletsdrag. — Men på det herrarne ej må tro mig vara en alltför obelefvad toka, så får jag öppet förklara att ni ären ganska välkomna. Desslikes lofvar jag att hvarken räkna er till mina vänners eller bekantskapers antal, utan helt enkelt som tillhörande min familj, den längre eller kortare tid ni behaga uppehålla er i mitt hus. Emellertid skall herr Algersson förvandla mitt drömda paradis till ett verkligt, och herr löjtnanten skall hjelpa oss att beundra denna verklighet.

Löjtnanten bugade sig djupt. Huru förtjust kände han sig icke öfver det företräde hon så öppet visade dem.

— Och nu får jag anhålla det herrarne ha godheten att följa mig till den lilla våning jag låtit inreda, och der jag hoppas vi skola hafva något trefligare än här.

I förbigående visade hon tvenne små rum, hvilka voro för arkitektens räkning. De voro visserligen enkla, men den vackra utsigten gjorde dem rätt behagliga.

Derpå infördes de i en mindre matsal, hvarest en del förfriskningar stodo framsatta. Värdinnan aflägsnade sig några minuter. Då hon återvände följdes hon af en ung, mörklockig flicka. Hon presenterade henne som sin kusin, mamsell Selma Borg, hvilken med sitt sällskap lofvat att till en tid upplifva hennes ensamhet, och Selma såg verkligen ut att till och med kunna förljufva en ödemark. Hennes lifliga ansigte lyste af helsa och glädje, man kunde ej se en älskligare varelse.

Sedan förfriskningarne voro intagne gick det lilla sällskapet ut och satte sig under några doftande lindar.Herr Algersson hemtade sin portfölj och framlade sina ritningar, hvilka voro särdeles omsorgsfulla och smakfullt utförda. Ändtligen, efter lång rådplägning, valdes en med särdeles vacker byggnadsform och hvars behagliga yttre tycktes motsvara dess inre beqvämlighet.

Redan följande morgon lofvade han förskrifva byggnadsmaterialier. Skickliga arbetare hade han redan betingat vid sin afresa från Stockholm, hvilka med snaraste kunde förväntas till Sjöbacka.

Det lilla sällskapet kände sig lifvadt, och likasom en flägt af herr Algerssons företagsamma ande genomilade detsamma. Laura talade med en förvånande lätthet och sakkännedom om alla ämnen, som afhandlades. Omsider, när uppbrottstimman slog, skiljdes alla ömsesidigt belåtna och tillfredsställda. Med oblandade segerkänslor kastade löjtnant Silfverstern sig upp i den gamla resvagnen, och vi lemna honom der grubblande på en otrolig lycka.

-

I Lauras lilla anspråkslösa arbetsrum finna vi de båda damerna omkring en vecka efter ofvan skildrade afton. De sutto vid det runda divanbordet, och bläddrade i några resebeskrifningar med utsökt vackra gravyrer, dem herr Algersson nyligen hade sändt, dervid helt gladt utbytande sina tankar.

Fastän arkitekten var en medlem af den lilla familjen, sammanträffade han dock högst sällan, utom vid

måltiderna, med de unga flickorna. Han hvarken sökte eller undvek deras sällskap, och hela hans tid syntesvara upptagen med den nya byggningens grundläggande, hvilket arbete han bedref med största ifver.

Löjtnant Silfverstern kom dagligen på besök och var damernas outtröttlige riddare. Oaktadt denna enträgenhet, lyckades han på intet sätt interessera den unga arftagerskan, som alltsedan första aftonens sammanvaro återtagit sin köld och tillbakadragenhet.

Ofta måste Selma åtaga sig värdinnans pligter, medan denna, uppkrupen i ett soffhörn och fördjupad i någon bok, föredrog att afvakta den unge mannens bortgång. Samtalet hade en stund vändt sig kring detta ämne och denna visade egenhet, då Selma leende utbrast:

— Så mycket är visst, att vore jag i ditt ställe, kära Laura, icke gjorde jag mig så stor möda med att göra mig osynlig och obehaglig för mina adoratörer.

— Mina adoratörer, — efterapade Laura med satiriskt småleende. Du misstar dig, det är icke mig utan mina penningar man adorerar. För resten har jag aldrig varit så fredad som nu, och jag skall veta bevara min ro och min smak för ensamhet. Herr Algersson är i sitt slag en riktig skatt, — fullföljde hon efter en paus; — han ser mig knappast och gör han det någongång, sker det utan biafsigter. Hvad löjtnant Silfverstern beträffar... åh, rodna icke så starkt, kära Selma... så, nog ser jag åt hvilket håll hans hjerta drar honom.

— Äfven jag har öppna ögon, genmälte Selma, — och nog ser jag du oupphörligt sårar och leker med den stackars ynglingens känslor.

— Han förtjenar det också... åtminstone till en del, - skrattade Laura. - Men, mon dieu, hvad du är

hjertnupen och öm om honom. Ah, jag märker nog hvarjehanda, fastän man kanske tror mig vara blind... efter vi en gång tala om detta ämne, så svara uppriktigt. Hvem var det, som förstulet observerade den unge mannens kringströfvande i grannskapet... Hvem var det, som så innerligt bad mig mottaga honom, då han hade djerfheten att objuden tränga sig hit? ... Ja, slå gerna ned ögonen, det tjenar till ingenting att neka... Vet du hvad jag då tänkte? Jo, ungefärligen så här: bäst är väl att göra det stackars barnet till viljes, eljest leds hon ihjel eller beger sig en vacker dag ifrån mig. Och för att torekomma dessa sorgliga resultat, underkastade jag mig suckande den obehagliga nödvändigheten, och...

— Och så hängde du på dig den här eviga och otäcka bruna klädningen, och satte på dig de der rysliga blå glasögonen, antog en min, som en professor skulle afundats dig, lät öppna ett af detta gamla rucklets värsta skräpkammare och bad honom stiga in ... I hvad afsigt gjorde du detta, om ej för att förbrylla honom?

— Och jag lyckades. Då han skådade mig ansigte mot ansigte, läste jag i hans ögon så mycken fasa, att jag knappast kunde låta bli att skratta.

— Men jag kan dock ej rätt förstå hvarföre du, som eljest är så ädel och god, kan finna ett nöje...

— Ett nöje, — afbröt Laura häftigt och hennes bleka kinder blefvo rosenfärgade. — Jag finna ett nöje häruti? Så du kan misstaga dig... Vet du då icke att penningen kan meHföra mycken välsignelse och lycka,men också mycken förbannelse och olycka ... Penningen kan lära oss förakta verlden och hånle åt oss sjelfva. Huru jag småningom kommit till denna lefnadsåsigt, skall jag berätta. Tidigt moderlös, ersatte ej min fars kyliga behandlingssätt den kärlek jag saknade ... Jag hade ingen, åt hvilken jag kunde förtro mina barnsliga tankar och känslor. På detta sätt uppnådde jag mitt sextonde år. Vid ett besök på landet hos en pensionskamrat, sammanträffade jag då med en ädel och god yngling... För honom öppnade sig mitt hjertas dämpade och slumrande ömhetskänslor... huru outsägligt älskade vi ej hvarandra! Men denna kärlek måste jag försaka, just för den lumpna penningens skull, emedan han, som jag älskade, var fattig och obemedlad, samt icke ens egde ett klingande namn, hvarmed han kunde öfverskyla denna brist. Min far kallade våra känslor för ett barnsligt svärmeri, och log åt vår såkallade dårskap. Efter otaliga obehag och ledsamheter, blef Edvard slutligen förbjuden att sammanträffa med mig. Då beslöt han resa till Amerika, för att der söka en hastigare fortkomst. Innan han for lyckades vi förskaffa oss ett kort samtal... Under tårar sade vi vårt sista farväl, lofvande hvarandra en obrottslig

trohet. Trenne år förgingo och jag kände alltmera huru mitt hjertas alla känslor uteslutande voro fästade vid den bortreste. Jag hade erhållit och besvarat flera bref. Edvard, som lyckats få en utmärkt fördelaktig plats på ett kontor, syntes ständigt glad och förhoppningsfull. Då upphörde han plötsligt med all skrifning ... Sedan dess sväfvar jag i okunnighet om hans öde. Månhända blef han

trolös ... Eller kanske döden röfvade ifrån mig min jordiska lycka ... likagodt hvilket... resultatet är ju alltid detsamma.

I början skref jag dock såväl till Edvard, som slutligen till hans principal, för att efterhöra egentliga orsaken till denna oförklarliga tystnad; men mina bref lemnades , obesvarade. At ingen kunde jag förtro min djupa smärta... slutande den inom eget bröst, jagade jag efter förströelser, för att omsider möjligtvis kunna glömma.

Smickrets valin odoft spridde sitt döfvande gift i mitt oerfarna hjerta; störtande mig ur den ena dårskapen i den andra, kände jag mig dock en dag alldeles uttröttad. Jag stannade ... och stod framför mitt samvetes omutliga spegel, der de flydda årens yrande nöjen långsamt tågade förbi min själ. Jag blygdes öfver mig sjelf och frågade, om jag ej slutligen skulle begråta mina flyende ungdomsdagar, som så onyttigt bortslösades. Egenkärleken hade ej så helt och hållet förblindat mig, det jag icke insåg att den smickrande uppmärksamhet, som egnades mig, icke framkallades af mina förtjenster, utan af den framstående ställning jag, genom min fars rikedom, intog i sällskapslifvet. Från denna tidpunkt förändrade jag lefnadsåsigter, samt sökte draga mig undan en verld, vid hvilken jag var så outsägligt trött. Att lindra och bispringa fattiga och nödlidande samt att dela med mig af det öfverflöd Gud beskärt oss, blef nu min käraste sysselsättning ... men, äfven här blef jag ofta bedragen och förd bakom ljuset.Vid denna tidpunkt blef min far häftigt sjuk. Inseende sin snara bortgång önskade han, för att se min framtid betryggad, det jag måtte ingå på något af de fördelaktiga giftermålsanbud, som då erbjöds mig. Men jag kunde ej villfara denna önskan; ty jag visste att ingen älskade mig för min egen skull. Och jag ville bli älskad ... Mitt arma, sjuka hjerta törstade efter kärlek ... och, fastän år förgått, kunde jag ej glömma min första rena, ogrumlade lycka. Snart stod jag också alldeles ensam i verlden ... och jag kände djupt det bittra i en sådan ensamhet.

Min gamla faster, som alltsedan min mors tidiga bortgång varit i vårt hus, och hitintills visat sig som den oförargligaste varelse under solen, började plötsligt få en mani att vilja gifta bort mig. Hon riktigt intrigerade. Tvenne år uthärdade jag verkliga förföljelser. Huru obehaglig jag än visade mig, prisades jag likväl och upphöjdes till skyarne. Då sökte och erhöll jag tillåtelse att bli myndig. En vacker dag i April månad reste jag hastigt från faster, emedan jag i tidningarne läst att denna egendom utbjöds till salu. Beskrifningen härpå samt dess ensliga läge behagade mig, men ännu mera förtjustes jag af verkligheten. Jag återvände ej till Stockholm, utan skref helt vänligt till faster, att jag tillsvidare lemnade henne i oinskränkt besittning af stadslifvets behag, medan jag con amore inrättade mig på landet. Sedan du kom hit, trifs jag här oändligt väl, och det är länge sedan jag njöt af en oinskränkt frihet. Tro dock icke jag är fullt så egoistisk, som jag kanske synes. Utom det nya boningshuset och de förbättrade

ladugårdarne, har jag äfven en del välgörenhetsplaner i sigte: t. ex. ett skolhus för byns ungdom, hvars undervisning jag sjelf ämnar tillse, dessutom har inspektoren fått i uppdrag att gifva mig en plan på det ändamålsenligaste sättet att förbättra mina underhafvandes ekonomiska ställning.

Laura tystnade. Så öppet hade hon aldrig uttalat sina tankar. Selma hade åhört sin väninnas långa tal med en blandning af häpnad och medlidande. Ej utan att hon i sitt hjerta tackade Gud för sin anspråkslösa lott, och för det Han ej låtit henne födas till en rikedom, som gaf anledning till ett så beklagligt misstroende.

— Om, — sade Selma mildt, — om du ännu en gång kunde lära dig tro på verklig oegennytta.

— Barn, — afbröt Laura medlidsamt småleende, — du talar om ett ämne, som du ej förstår att bedöma. Vacker, god och mild, känner du instinktmessigt, att om någon visar dig vänlighet och uppmärksamhet, sker det för din egen skull; men jag ...

— Ack, Laura, lat blott ditt ädla hjerta oinskränkt beherrska dig, och man skall älska dig för din egen skull ... Se

här, — fortfor hon med tilltagande liflighet och förde den halft motsträfviga Laura fram till en liten förgylld toilettspegel. — Betrakta blott din egen bild ... i detta ögonblick är du mer än vacker.

Laura log, hon var som förvandlad. De stora

bruna ögonen blixtrade med underbar glans, kinderna j

voro purprade och hela hennes utseende besjälades af j

stundens inspiration. Detta varade blott ett ögonblick. .]— Nej, — utbrast hon, skakande på hufvudet, — jag vill ej bli älskad ... jag trotsar kärleken, för mig finnes den icke mera.

De båda flickorna sprutto till; ty i spegeln sågo de ett tredje hufvud, hvilket allvarligt betraktade dem. Det var arkitekten, som stod i den öppnade dörren. Laura vände sig om, hon rodnade helt förläget.

— Jag knackade på, — sade herr Algersson leende, — men herrskapet voro i så liflig konversation, att jag tog mig dristigheten stiga in ... jag fruktade nästan för en liten tvist.

— Det var ej så utan, — smålog Selma.

— Men vi hade dock hunnit till ett afgörande resultat, — svarade Laura, som ännu kände sig något brydd. Derpå tillade hon:

— Tack för de vackra gravyrerna herr Algersson sändt oss. I dag skall jag fördjupa mig i de interessanta resebeskrifningarne; en sådan läsning uppfriskar sinnet.

— Men ännu mera verkligheten. Ni borde förströ er med resor, — svarade arkitekten, tagande plats vid bordet.

— Ett annat år, om jag får lefva, ämnar jag det också, — genmälte Laura.

— Jag har gjort några förändringar på inredningen af er våning, — återtog herr Algersson, — hvilka jag tror skola blifva ganska ändamålsenliga. Han framtog och visade ritningen.

Laura gillade dem. Derpå tillade hon:— Kunde herr Algersson uppoffra så mycket af sin tid, att sedan denna byggnad är fullbordad, också ett skolhus kunde uppföras.

— Härmed behöfves ej vänta så länge, redan nu kan jag tillse ett dylikt arbete.

Derpå uppgjorde han plan till ritning och kostnadsförslag. När han efter en halftimmas förlopp bortgick, voro båda ense i detta ämne.

Laura stod vid fönstret. Hon såg efter den bortgående höga gestalten.

— Så ofta jag ser honom, — sade hon sakta för sig sjelf, — så påminnes jag om Edvard. Det är någonting i hans röst, gång och ögon, som gör att han mot min vilja intränger i mina tankar och ställer sig bredvid honom, som jag evigt skall sakna.

—

Efter denna stund kunde man ofta finna Laura, än vid den ena, än vid den andra af byggnaderna. Hon var skenbarligen interesserad af det raskt framåtskridande arbetet. Timvis kunde hon, sittande på några uppstaplade bjelkar, åse den verksamhet, som herrskade rundt omkring. Ibland satte sig herr Algersson vid hennes sida och båda fördjupade sig då i allvarliga samtal.

Det herrskade snart emellan dem en synbar sympathi, hvilken Laura ej brydde sig om att dölja.

Löjtnant Silfverstern förhöll sig under detta allt annat än passiv. Det oaktadt lyckades han aldrig att vinna den angå qvinnans uppmärksamhet och deltagande.

Emellanåt öfverfölls han af verklig förtviflan, och i sådana bedröfvelsens stunder fann han ständig tröst iSelmas sällskap, som deltagande lyssnade till hans utgjutelser om dystra tider och krossade förhoppningar. Sedan han på detta sätt lättat sitt hjerta, glömde han snart allt missöde, och man kunde då finna dem glädtigt skämtande och

barnsligt gycklande med hvarandra eller också utbytande reflektioner och allvarliga tankar. Långa stunder kunde han lyssna till hennes beskrifningar öfver sitt anspråkslösa hem, och den stilla lycka och förnöjsamhet som herrskade biand dess många medlemmar. Af sex syskon var Selma den äldsta och hon berättade med en liten anstrykning af qvinlig värdighet, hvilket klädde henne förtjusande, huru hon hjelpt sin mor både med hushållet och de mindre syskonens uppfostran. Suckande lyssnade den unge mannen till hennes tal, han kände sig så vemodsfull, utan att han egentligen visste hvarföre.

Men tiden framskred. Då föresatte han sig en dag att göra slut på sin plågsamma belägenhet, och beslöt att skriftligen framställa för Laura sina tankar, känslor och önskningar. Då den rika arftagerskan mottog och läste detta bref, intogs hon af verklig ovilja. Hon tyckte sig tillräckligt hafva visat honom likgiltighet, och hoppades derföre kunna undvika detta giftermålsanbud.

Efter kort betänkande framtog hon papper och bläck. Pennan flög öfver papperet medan hon skref:

Herr löjtnant!

Minst af allt väntade jag från er mottaga närslutna skrifvelse. Vid er ålder borde känslan ensamt få beherrska hjertat och icke beräkningen. Vare detta för alltid nog sagdt om det ämne hvarom ni talat.

I öfvermorgon är Selmas födelsedag, jag ämnar fira den i all stillhet; men det vore roligt om herr löjtnanten ville komma hit och dricka kaffe med oss kl. half 3 10 på morgonen.

Vänskapligen *Laura Wallén.*

I följd af detta bref infann sig löjtnanten på utsatt tid. Till en början kände han sig en smula förlägen; men som Laura visade sig lugn och ovanligt vänlig, återvann äfvenledes han snart sin fattning.

Fastän man skref den 30 Augusti var luften ännu genomträngd af sommarvärme och vällukter. Kaffebordet stod derföre dukadt i parken och det lilla sällskapet vandrade dit under muntert skämt.

Selma, begåfvad och omgifven af blommor, var den ljufvaste och vackraste bland dem alla. Löjtnant Silfverstern, hvilken ständigt haft ögonen öppna för denna, fägring, kände sig alldeles förtrollad. Knappast ett ögonblick kunde han slita sina blickar från den hulda, ungdomliga gestalten. Fri från all låg beräkning, kände han huru hjertat fritt och gladt klappade af en alltmera tilltagande beundran och kärlek. Hans känsla hade hittills liknat den domnade puppans. Beräkningens larv behöfde endast falla, för att låta den sanna kärleken, likasom fjärilen, framstå i en helgjuten och fullkomlig form.

Då kaffet var drucket, sade Laura med en lätt anstrykning af rörelse, i det hon vände sig till Selma:

— För den oegennyttiga vänskap du ständigt visat mig, kan jag ej tillfyllest tacka! Mottag derföre dennaringa gåfva, som ett bevis på min vänskap och till minne af denna glada stund.

Härvid öfverlemnade hon åt Selma ett sammanviket papper.

Rodnande åhörde den unga flickan dessa ord; derefter slöt hon sig upprörd till Lauras bröst.

— Skall du ej se på min gåfva? — frågade Laura, som mot sin vilja visade den djupa rörelse, hvilken beherrskade henne. J

Selma vek tigande upp papperet; det föll ur hennes händer, tårarne störtade ur ögonen och med ett nytt utrop låg hon i Lauras armar.

— Kära barn, lugna dig, — skämtade Laura, — hvad skola herrarne tänka om oss, som ej bättre förstå att dölja våra känslor.

— O, det är för mycket, — stammade Selma, — hvarmed har jag förtjenat en sådan godhet...

— Tala blott aldrig härom, — sade Laura buttert, — hade jag trott mig komma att ställa till en sådan uppståndelse, skulle jag nog på annat sätt tillställt dig denna gåfva, hvilken långt före detta varit dig ämnad.

Löjtnant Silfverstern tog upp den nedfallna skrifvelsen och ögnade som hastigast:

»Till min kusin, mamsell Selma Berg, skänker jag 20,000 rdr rmt, o. s. v.»

I sin tur höll äfven han på att högt jubla. Laura betraktade honom småleende. Hon läste klart hans tankar och gladde sig öfver dem.

Man började att långsamt vandra hemåt. Selma och Henrik drogo sig en smula tillbaka, de plockade blommor och gräs; men fastän de talade föga, hade de aldrig i högre grad än nu varit intresserade af någon konversation.

Laura och herr Algersson gingo vid hvarandras sida; äfven de voro fåordiga och tankspridda. Först då de hunnit till slutet af alléen märkte de att de voro allena.

— Låt oss sätta oss här under lindarne och invänta de båda unga, som likt tvenne barn svärma omkring, — föreslog arkitekten.

Laura satte sig på den anvisade platsen.

— Här satt jag första aftonen efter min hitkomst, — fullföljde han efter några ögonblicks tystnad. — Då, likasom nu, satt jag vid er sida... men vi voro ej allena. Om så varit, tror jag mig icke kunnat låta bli att, likasom nu, kasta mig för edra fötter och fråga: Laura, har ej ditt hjerta igenkänt mig?

Han låg för hennes fötter och brännande kyssar betäckte Lauras darrande händer. Men det var ej densamme hon hittills skådat: det var en mörklockig man, som häftigt tryckte henne till sitt klappande bröst.

— Gud, min Gud, — hviskade hon, — är detta en dröm, så låt mig ständigt få drömma!

Hon lutade sig öfver\honom, deras läppar möttes och hjerta klappade mot hjerta i en lång och salig omfamning.

— Edvard, — stammade Laura, — hvarföre denna hemlighetsslöja, som jag ej förmår att lyfta? Hvarföre dröjde du så länge innan du slutligen kom?

Tryckande Laura tätt intill sig började Algersson berätta:

— Mitt första vistande i Amerika var ganska lyckligt, och som du vet hade jag de bästa framtidsutsigter. Tvenne år förgingo på detta sätt och dina bref voro för mig en källa till oändlig sällhet, ty din kärlek tycktes snarare till- än aftaga. Döm då om min förtviflan när jag emottog din fars bref, deri han förbjöd mig att vidare skrifva till dig, emedan du stod i begrepp att gifta dig med en baron Falkenklo ...

— Således var det min far, som äfven denna gång åtskilde oss ... Icke ett enda ögonblick tänkte jag på någon förlofning med baronen, — försäkrade Laura.

— Det vet jag nu, och äfven då tviflade jag härpå, derföre skref jag otaliga bref till dig ...

— Dem emottog jag aldrig, — suckade hon vemodsfullt.

— När allt svar uteblef, trodde jag du slutligen gifvit efter för din fars önskan och genom din tystnad ville visa mig din fullkomliga glömska och likgiltighet. Men jag kunde dock icke glömma. Oupphörligt följde mig minnet af hvad jag en gång egt och tanken på den lycka jag förlorat. Hastigt lemnande den fördelaktiga plats jag innehade, försökte jag genom resor förströ och skingra dessa minnen. Under en dylik färd blef jag bekant med en gammal svensk landtbrukare. Vi fästade oss med hjertlig vänskap vid hvarandra, och slutligen kunde vi ej mera skiljas. Han adopterade mig, ty han önskade helt och hållet anse mig som sin son, derföre antog jag äfvenledes hans namn. Så förgingo fyra år.

Under denna tid utvecklades mina anlag för arkitekturen. Men snart förlorade jag genom döden denna min andre far, vid hvilken jag fästat mig med en sons innerligaste tacksamhetskänslor. Djup var min sorg öfver att åter stå ensam och vara en främling. Den lilla förmögenhet min adoptivfar lemnade åt mig, förvandlade jag snart i reda penningar ty min håg för resor hade åter vaknat. Jag for öfver till Europa, och under det jag med ifver studerade samt egnade mig åt byggnadskonsten uppehöll jag mig i flera olika länder. Blott till Sverige ville jag ej återvända. I Maj månad denna vår sammanträffade jag i Paris med en svensk familj, hvilken var ifrån Stockholm.

En dag tog jag mod till mig och frågade om någon kände dig. Man jakade härtill, och först då upplystes jag om att du ej var gift. Hvad som föregick i min själ kan jag icke beskrifva, men följande dag var jag på väg till hemlandet ... huru mäktigt kände jag ej behofvet af att återse dig. Bäfvande frågade jag, om du väl ännu efter en nioårig bortovaro kunde hysa någon ömhet för mig.

Då jag anlände till Stockholm hörde jag du nyligen lemnat staden, för att för alltid slå dig ned på landet. Man sade äfvenledes att du blifvit mycket besynnerlig och egen. Derföre fruktade jag du möjligtvis kunde missförstå mitt närmande. Jag var helt tvifvelaktig, huru jag borde göra, då jag af en händelse erfor att du behöfde en byggmästare. Detta passade sig förträffligt. Emedlertid önskade jag göra mig oigenkänlig; den ljusa peruken och de rödaktiga polisongerna, samt de många år, som förflutit sedan vi sågo hvarandra,

hjelpte mig att förverkliga denna idé. Jag log sjelf åt mitt förändrade utseende. Utan att du igenkände mig kunde jag observera och iakttaga din karakter, och med allt detta gick min önskan och hela min sträfvan endast ut på att, om jag förlorat din kärlek, ånyo återvinna den.

— Du kunde ej återvinna hvad du aldrig förlorat — hviskade Laura, leende under tårar ...

—

Vi lemnade Selma och löjtnant Silfverstern fåordiga, nästan stumma vandrande vid hvarandras sida. Men om vi för ett par minuter kasta en blick tillbaka, finna vi dem i en af parkens lummigaste gångar sittande på en gräsbänk, och den rodnande Selma är sluten i hans famn.

— Fastän jag är ovärdig en sådan lycka, vill du ju likväl tillhöra mig — hviskar han, för att ännu en gång locka den ljufva bekännelsen från hennes rosenläppar.

— Men hon log blott skälmskt, och frågade hvaruti hans ovärdighet egentligen kunde bestå.

— Ack! deruti, att jag alltifrån första stund jag såg dig, föresatte mig att vara blind för all din älsklighet — svarade han lätt rodnande.

— Som du försökte utan att kunna lyckas, ger jag dig af gunst och nåd min förlåtelse ... försök det blott icke ännu en gång.En varm kyss var hans enda försäkran.

Huru många, som sedan följde kan jag ej så noga bestämma, ej heller återgifva de afbrutna osammanhängande ord och fraser som vexlades dem emellan.

Det enda jag med visshet kan berätta är, att de först en god timma härefter begåfvo sig mot hemmet, samt att de stannade slagna af verklig häpnad, då de sågo Laura helt förtroligt sluten i en främlings armar.

Snart följde nöjaktig förklaring. De båda nyförlofvade paren firade en dag af stilla, outsäglig lycka, Det egnaste var, att hvar och en för sig i all tysthet ansåg sig som den lyckligaste och afundsvärdaste bland alla dödliga.

—

Några år ha förgått sedan Selma firade denna sin nittonde födelsedag.

Först sedan hennes man genomgått ett af våra bästa landtbruksinstitut, firades deras förening. De hafva arrenderat Sjöbacka, och deras lilla bo utmärker sig för den ljufvaste hemtrefnad, och i endrägt och frid framlefva de sina dagar. Löjtnant Silfverstern är den omtänksammaste man och Selma den täckaste och arbetsmaste lilla husmor.

Önskar någon veta huru Laura uppfyller sina ingångna förpligtelser, så hänvisar jag till hennes make, som förklarar henne vara den ömmaste och bästa qvinnajorden någonsin burit, och jag förmodar han är i tillfälle att bedöma hennes värde. Kärleken har ej allenast framkallat kindens rosor, men äfven hjertlig förnöjsamhet.

Sedan sitt giftermål hafva de länge uppehållit sig på resor, men förväntas nu åter till sitt kära Sjöbacka, der de ämna invänta en ny familjemedlem, en ny tillökning i deras sällhet.

—

Blad ur en Konstnärs lif.

Bref till häradshöfding Erik Langendorff från Hugo Axner. **I.**

Bäste Erik!

Efter flerårigt vistande utrikes är jag för några timmar sedan återkommen till fädernehemmet. Det är i dag min födelsedag, hvarföre jag för själens öga låtit de tillryggalagda trettio åren passera en sorts revy. Icke en enda dag af denna flydda tid skulle jag vilja återkalla, så verkligt nöjd är jag att helt och hållet hafva gjort sluträkning med det lilla upproriska ting man kallar hjerta. Dess oroliga slag hafva nästan afstannat och det slumrar; om det för omvexlings skull någon gång vill drömma, så framkallar det blott ljusa bilder.

A propos bilder, så hafva mina blickar med förtjusning fröjdats åt de leende taflor hembygden erbjuder — huru många kära och dyrbara hågkomster uppväcker den icke!

Jag har genomströfvat parken och gått öfver spången, som ligger tvärs öfver den brusande bäcken, hvilken jag, som sexårig pilt, för första gången besteg. Huru klappade och svällde icke då mitt hjerta af stolthet, när jag lyckligen öfverkommen såg mig tillbaka. Ingen härförare kunde vara nöjdare med sin största hjeltebragd.

Äfven har jag stått lutad öfver den dansande forsen, uti hvilken jag så ofta speglade mig. Huru bizzarra, huru förändrade återgåfvos ej af det lekande vattnet, den fordne gossens drag!

På samma höjd under de lummiga björkarne har jag hvilat, der jag som yngling drömde min första dröm om ära och rykte, samt huru en beundrande efterverld skulle räkna mitt namn bland dess utmärktaste konstnärers. Min äregirighet är mättad; redan samtiden erkänner mig som en utmärkt målare.

Jag är oberoende och fri; men detta oberoende och denna frihet plågar mig. Jag skulle önska att ha brottats med svårigheter och öfvervunnit dem. Det är tungt att vara ett lyckans skötebarn, och ändå ... ej vara lycklig!

Huru ensam känner jag mig icke, och huru öde förefaller mig ej fädernehemmet; ty jag kan med skäl knappast räkna faster Malla och hennes uppasserska som lefvande varelser, så etheriska se de redan ut, och så rädda äro de att förorsaka det ringaste buller. Det är blott mina egna knarrande steg, som genljuda i de stora rummen.

Ja, fädernehemmet är öde ... men jag har besökt de grönskande kullar, under hvilka mina älskade föräldrar sofva sin sista sömn. Öfver det stora marmorkorset hängde en krans af murgröna, och friska buketter af sammetslika rosor lågo på den doftande gräsmattan.

Rörd öfver detta bevis på deltagande, tackade jag vid hemkomsten faster Malla, men hon såg helt skygg och bestört ut, samt förklarade, att hon ej visste hvem som band dessa kransar och buketter, hvilka sedan ett års tid reguliert ditlades. Troligtvis är det någon, som af mina föräldrar åtnjutit ej glömda välgerningar, och derföre på detta vackra sätt ihågkommer dem. Åt denna förmodan skakar faster helt misstroget på hufvudet, det synes som skulle hon tro på trolleri, så mystisk ser hon ut. Dock hvartill gagnar det att förlora sig i gissningar öfver en i det hela så obetydlig sak?

Om du ej är alltför upptagen af Stockholmslifvet med thy åtföljande affärer och bråk, så slå dig lös och kom hit och hvila ut; här är fridfullt och skönt. Detta är egentliga orsaken hvarföre jag skrifver; ty varm och uppriktig är min längtan efter barndomsvännen, och sju år hafva ju förgått sedan vi sågo hvarandra ... Huru litet och huru mycket innebär ofta en sådan tidrymd!

När vi skildes från hvarandra, yttrade du: »Huru kan du vara dyster och modlös, när du synes gå en så ljus framtid till mötes?» och jag svarade: en annan gång skall du få veta orsaken, men ej förr än jag helt lugnt kan vidröra detta ämne.

Denna tidpunkt har nu inträffat, mina känslor hafva gått till ro. Mottag derföre nedanstående teckning öfver en förfluten tid, hvilken så länge qvarlemnade sitt smärtsamma minne.

Möjligtvis kommer du hädanefter att anse mig för en drömmare och fantast; men jag ler åt detta omdöme; ty kom blott ihåg att, som artist, har jag en viss rättighet att vara det ... ja, motsatsen vore till och med onaturlig. Detta i förbigående; men nu till mitt hjertas historia.

—

Då jag i Maj 1852 återkom från Lund, som välbeställd student, var stor glädje i hemmet. Min mor tryckte mig gång efter annan till sitt bröst och min far skakade med synbar värma och tillfredsställelse min hand, och sjelf kände jag mig som en lössläppt fågel.

Om söndagen gick jag i kyrkan, efter att framför spegeln, med ett visst vårdslöst koketteri ha påsatt den lilla blå, betydelsefulla mössan. Ingen kunde nöjdare med sig sjelf och sin egen visdom ha vandrat stora landsvägen framåt, som förde till byns kyrka, allt under vänligt helsande på vänner och bekanta. Här och der hörde jag hviskas: »Se der går patron Axner med sin son, han har nu blifvit student».

Detta var den glada sidan af mitt dåvarande lif, men jag hade också mörka stunder, uppfyllda af fruktan, att jag ej skulle få egna min flit och mina sträfvanden åt målarekonsten.

Min far var en hederlig och förmögen landtbrukare, och efter som han hade medel att bekosta min uppfostran, så önskade han att jag skulle fortsätta studierna, Länge undvek jag detta ämne, men en afton i slutet af Augusti, då vi sutto tillsammans i hans skrifrum, yttrade han:

— Nästa termin skall du med allvar börja att läsa på graden.

Några ögonblick stod jag tvekande framför honom och såg på röken, som hvirflade från hans enorma tobakspipa, och det förekom mig, som en mängd demoners hufvuden hånlogo ur de fantastiska moln som den bildade. Slutligen höjde jag blicken och svarade:

— Nej, min far, jag kan icke fortsätta studierna; ty jag vill bli målare.

— Är pojken förryckt! — utropade han och släppte pipan till golfvet.

Äfven min mor sade bedjande:

— Kära Hugo, du frångår väl denna idé! De der drömmarne trodde jag du slagit ur hågen.

— Lifligare än någonsin hängifver jag mig åt dem — utropade jag ined värma. — Ja, jag känner mig oförmögen att välja en annan bana ... Hade jag icke emellanåt kunnat tillgripa pensel och palett, så hade jag omöjligt uthärdat med boken. Mitt lif skall förtvina, om jag ej får ge ljus och form åt de bilder, som röra sig i min själ!

— Men om du misslyckas — sade min far med stränghet — om dina idéer icke skulle kunna kläda sig i dugliga och antagliga former ... Hvad glädje skulleväl då ett förfeladt lif kunna bringa dig? Förtrampad och beledd skulle du klandra dina föräldrars eftergifvenhet till denna önskan, åt hvilken du kan vara förvissad jag aldrig ger mitt samtycke.

— Låt mig blott försöka, — bad jag ångestfull — låt min törstande själ ej försmäkta ... O, låt mig under några terminer genomgå akademien i Stockholm och gör jag då inga framsteg, så kan jag ju återvända och fortsätta studierna, då jag lofvar vara så flitig att jag skall godtgöra den försummade tiden.

Min far teg, men jag såg af min mors bedjande blickar det hon öfvergått på min sida.

— Om — började hon halfhviskande och något skygg — om Hugo skulle få försöka. Jag tror, det ej är rätt att betvinga hans böjelse ... och som sagdt: ett kort uppskof med studierna gör nog inte mycket till saken.

— Inte göra till saken — brummade min far — fruntimmer böra ej blanda sig i affärer, som de ej förstå att bedöma. Det är godt och väl att vara hjertnupen, men svag får man ej vara ... och just för det jag håller pojken kär, så nekar jag.

— Ack, var ej obeveklig — bad jag innerligt; ty jag såg han hade svårt att bibehålla sig konseqvent.

— Nå i Guds namn då, men förebrå mig aldrig denna svaghet!

Och nu låg jag vid hans bröst, der jag dolde mitt tårdränkta ansigte, och jag darrade af en onämnbar känsla. Det förekom mig, som om min själ jublande svingade sig upp mot högre rymder.

— Gud välsigne dig, pojke — sade min far med rörelse — låt se du alltid gör ditt gamla ärliga namn all heder, huru än händelserna må gestalta sig!

Min mor tryckte oss till sitt bröst, hon sade ej ett ord, men hennes tårade ögon strålade af sällhet.

Nu började ett ifrigt samspråkande om den förestående resan. Det var ej utan mina föräldrar voro smått förskräckta öfver att jag ovilkorligen måste till Stockholm, som de ansågo för ett riktigt Sodom och Gomorrha, hvarföre beslöts, att min far skulle skrifva till en gammal bekant och barndomsvän derstädes, hvilken var en välbeställd skomakare, samt, om möjligt, få mig inackorderad i hans familj, förmenandes att jag i ett stilla borgerligt hus lättast skulle undgå lifvets frestelser.

— När jag tänker på denna barndomsvän, kan jag knappast låta bli att le — sade min far skämtande — öfver en viss karakterslikhet emellan honom och dig, min kära Hugo; ty lika så säkert, som du tror dig vara född till målare, lika säkert trodde han sig vara danad till skomakare. Hans mor var en förmögen prestenka, och hon ville nödvändigt se sonen bekläda samma embete, som hennes salig man i lifstiden innehaft. Men pojken lät icke öfvertala sig, utan motstod förmaningar, daningar ... ja, till och med hot om att hon skulle göra honom arflös ... han blef lästen trogen och lär aldrig ha ångrat sig ... måtte du blifva lika förnöjsam!

Följande dagen skref min far till Stockholm, och medan svaret väntades rustades min garderob i ordning.Slutligen kom svaret och bestod ungefärligen deri att om kära brors son kunde nöja sig med hvad ett tarfligt hus m. m. har att erbjuda, så vore han hjertligt välkommen.

Således återstod blott att packa min reskoffert, och sedan var jag snart vid målet för min sträfvan. Skulle jag misslyckas? Nej, jag kände mig stark och viss om seger.

Mina föräldrar följde mig till den närbelägna lilla staden, hvarifrån jag med en kanalbåt skulle företaga resan till hufvudstaden.

Ångbåtsfärder ha i allmänhet något lifvande med sig, och man känner i skiljsmessans ögonblick ej den smärta, man kanhända eljest skulle hafva känt, eller — om man gör det, så kufvar och förvisar man sina känslor till någon enslig hjerte vrå, och man försöker visa fränder, vänner och bekanta ett leende ansigte.

Hvad mig sjelf angick, hyste jag dock ingen öfverflödig bedröfvelse. Det rosenskimrande hoppet log så mildt i min själ, och med lugna tillförlitliga blickar besvarade jag mina föräldrars forskande och oroliga ögonkast och jag hviskade: »att alla deras förmaningar förvarades i troget minne.»

Kort härpå stod jag lutad öfver relingen, för att tillvinka dem ett slutligt farväl, och den lilla gungande och rykande båten var snart ur deras synkrets.

—Som jag ej väntades någon bestämd dag, var ingen vid framkomsten till mötes; hvarföre jag tog en droska och lät köra mig till ett aflägset qvarter på norr, der Ohlsonska familjen hade sitt hemvist. Vagnen, stannade framför ett rätt vackert tvåvåningshus. Jag sprang en trappa upp, der jag påträffade ett äldre fruntimmer, iklädt en svart sidenrock och en stor veckad mössa.

— Bor skomakaremästare Ohlsson härstädes — frågade jag, för att inleda konversationen, i det jag artigt lyftade på mössan.

Hon jakade, men såg något förvånad ut. Derpå sade jag mitt namn, då hon genast vänligt fattade min hand, önskade mig välkommen, samt tillade, att hennes man snart skulle komma hem. Desslikes anvisade hon ett ganska trefligt rum, till hvilket jag genast lät inbära min koffert.

Sedermera fördes jag i en stor salong, der ett fortepiano intog ena väggen, smakfullt ornerade blomsterbord stodo i fönsternicherna, möblerna voro af mahogny och öfverklädda med brunt schagg, stora speglar prydde väggarne

och det midt på golfvet stående divanbordet var öfverhopadt med gravyrer.

Ganska förvånad att finna ett så konfortabelt rum i ett borgarehus, satte jag mig i en inbjudande emma, medan frun intog ett soffhörn. Snart voro vi i lifligt samtal om väder och vind och resor i allmänhet, men kanalfärder isynnerhet.

Fru Ohlsson förklarade, att hon blef sjuk blott hon såg en ångbåt, och inkom härvid omedelbart på en långbeskrifning öfver sina nerver, som, att döma efter hennes ord, måste varit ytterst ömtåliga. Icke utan någon förvåning betraktade jag den lidande qvinnans fylliga och rödlätta ansigte. Mina meditationer, om »huru skenet bedrager», afbrötos genom tvenne unga damers ankomst.

Utan att vara hemmastadd med modets fordringar, tyckte jag mig likväl kunna svära på det de voro klädda enligt sednaste föreskrift.

— Mina döttrar — presenterade fru Ohlsson. Jag bugade mig rodnande för deras forskande ögonkast, men snart blef konversationen allmän, och jag glömde bort en viss blyghet, som gossåren qvarlemnat. Vi talade om konst, musik och litteratur, och de lofvade att med det snaraste blifva mina ciceroner vid beseendet af stadens märkvärdigheter och konstalster.

Omsider hemkom mästaren. Han var en tyst och allvarlig man, och jag tyckte han såg ut som en främling i den eleganta omgifningen.

— Se här är »fabrikören», herr Axner, sade frun. Vi skakade händer med hvarandra, hvarpå jag framförde föräldrarnes helsning.

Han klappade mig på axeln och försäkrade, att jag alls icke vore lik min far — bara mödernet, bara mödernet, tillade han godmodigt leende.

Nu tillsades, att tésupern vore i ordning, hvarpå vi begåfvo oss till en treflig sal, der ett rikt bord inbjöd oss.

En ung flicka, hvilken nästan såg ut som ett barn, serverade den ångande drycken.

— Min systerdotter Elin Krohn — sade min värd, i det han vid förbigåendet strök hennes ljusbruna, vågiga hår. Hon gjorde en lätt rörelse med hufvudet, utan att se åt det håll jag stod.

Efter slutadt husligt bestyr, tog hon plats vid nedersta ändan af bordet, der hennes späda, outvecklade gestalt, blott iklädd en svartrandig bomullsklädning, bjert afstack mot de andra flickornas eleganta drägt. Den enda hon visade någon synlig vänlighet var sin morbror. När vi reste oss upp från bordet, och då han för andra gången strök hennes silkeslena hår, upplystes hennes ansigte af det mildaste och ljufvaste småleende jag någonsin sett.

Kort härefter tog jag god natt och gick in i mitt | rum, der jag urpackade kofferten och sökte göra mig hemmastadd.

Efter detta gingo tvenne veckor, under hvilka jag i mamsellerna Ohlssons sällskap beságlt allt hvad Stockholm i konst- och naturskönhet har att erbjuda. Ehuru, hösten var långt framskriden, gynnades våra utflykter af det vackraste väder, och mitt unga sinne njöt i fulla drag af detta vexlande lif.

Elin såg jag sällan, men en förmiddag vid hemkomsten från det romantiska Haga, mötte jag henne i salongen.

— Hvarföre följer ni aldrig med på våra ströftåg? — frågade jag vänligt.

— Ingen har bedt mig — svarade hon tvärt, för första gången riktande sina blickar på mig. Uttrycket i dessa verkligt undersköna ögon verkade på mig somett slags förtrollning, och en lång stund sedan hon försvunnit stod jag och såg efter henne.

Och hvarföre hade ingen bedt henne ... Hvad kunde vara orsaken till en sådan uraktlåtenhet, mumlade jag för mig sjelf. Högt upprepade jag denna fråga till mamsell Bina Ohlsson, som kort härefter inträdde.

Hon försäkrade skrattande, »att Elin vore så besynnerlig, det ingen rätt kunde blifva klok på henne. Att de tvenne år hon varit i familjen, hon aldrig hade låtit rätta sig eller låtit någon inverka på sitt handlingssätt. Det Elin vore

från en småstad och man således icke kunde fordra någon egentlig savoir vivre af henne. Till en början hade de hvar på sitt sätt sökt bidraga till hennes trefnad och förströelse, men hon hade stött dem tillbaka och rent af förebrått dem deras vänlighet, hvilken hon kallade blott för fåfänglighet och flärd. Förliden vinter hade hon önskat gå på operan, och likväl skänkte hon bort sin biljett till en fattig sömmerska, som för tillfället var i huset, och de måste under aftonen beqväma sig att sitta bredvid henne eller också blifva hemma; jemte flera dylika drag, hvarföre man småningom upphört att bjuda henne, för att ej riskera dylika infall.»

De andra damernas ankomst afbröt här beskrifningen öfver den unga flickans egenheter, och jag drog mig tillbaka på mitt rum, der jag började vandra fram och åter. Den unga flickans nyckfulla uppförande och trollska blick kunde jag icke jaga ur mitt minne.

—

Emellertid hade jag med all ifver börjat mina studier vid akademien, der jag genom flit och lyckade ansträngningar snart ådrog mig lärarnes välvilja och uppmärksamhet. Min tid var så upptagen, att jag endast helt obetydligt kunde egna mig åt familjens sällskapslif.

En afton vid jultiden kom jag en gång tidigare hem än vanligt. Salongsdörren stod på glänt, och just som jag gick förbi, hörde jag mitt namn uttalas; omedvetet stadnade jag.

— Hugo är för odräglig sedan han börjat med det sudderiet. I förstone trodde jag vi här i hemmet kunde få någon glädje af honom; ty han var både munter och liflig, men härmed är alldeles förbi ... han är blott och bart en drömmare och fantast!

Denna dom uttalades af Binas klingande diskantstämma.

— Nå ändtligen inser du hans rätta värde, läspade systern Jennys purpurläppar. Från första stund tyckte jag icke om honom ... Och så tölpaktigt sedan, att kalla pappa för »mästaren», ehuru han dagligen på fint sätt tillrättavisades härföre. Nästa gång tager jag bladet från munnen och ber honom säga fabrikör; ty det är harmligt att se våra bekanta förstulet småle åt vår förlägenhet och hans malplacerade rättframhet.

Härvid gjorde hon ett litet uppehåll samt lättade sitt bröst med en djup andhemtning, hvarefter hon fortfor:

— En tid fruktade jag verkligen, att Bina skulle bli kär i honom, så upphöjde hon till skyarne hans nattsvarta lockar, italienska ögon, afrikanska hy, grekiska näsa och hans mun, på hvilken nordisk viljekrafttryckt sitt insegel ... ha, ha, ha, hvad jag är glad att slippa höra alla dessa förträffligheter oupphörligt upprepade ... man kan ledsna vid det som är bättre. Och huru egenkär sedan ...

— Egenkär tror jag icke han är — afbröt henne nu en mild, halfhög stämma, vid hvars ljud jag ovilkorligen spratt till.

— Jaså, mamsell visdom, hvad är han då?—inföll Jenny helt ifrigt. — Är icke den egenkär, som knappast har gjort några få fjät på konstnärsbanan, redan talar om sina förhoppningar, sina blifvande arbeten, utländska resor, ja till och med sitt artistiska rykte?

— Detta är icke egenkärlek — återtog samma melodiska stämma — Det är den inneboende snillekraften, som uttalar sig. En sådan person får man ej bedöma på vanligt sätt ... Han vore icke född till konstnär, om han ej hade fullt medvetande af sin outvecklade, men mäktiga talang och ...

Jag hörde knappast de andra flickornas klingande skratt, som härvid afbröt Elins försvarstal, hvilket en lång stund sedan jag var inkommen i mitt rum genljöd i mitt hjerta. Huru gerna hade jag ej velat sluta den hulda försvarerskan till mitt klappande bröst. Jag kände mig stolt och glad som en gud, öfver att på detta sätt vara uppskattad af henne. Den unga flickans förtroendefulla tillit, likasom stadfästade mina egna högt sträfvande förhoppningar.

Då jag sednare på aftonen sammanträffade med familjen, kunde jag ej underlåta att sända Elin en

tacksam blick, men hon observerade den ej och besvarade knappast mitt tilltal.

Huru samtalet också vände sig, var jag snart inne på mitt vanliga älsklingsthema: »konsten», och jag kunde ej afhålla mig från att yttra:

— Hela min sträfvan går ut på att vinna fullkomlighet ... Men huru ofta har jag ej stått framför de gamla mästarnes arbeten och grufvat mig öfver egen ringhet ... Svaghet och missmod ha uppfyllt min själ ... dock snart undanträngas dessa känslor och jag börjar åter hoppas ... Månne jag gör orätt häruti, och att det blott är en omätlig egenkärlek, som hviskar sitt falska språk i mitt hjerta?

— O, nej! — utropade flickorna Ohlsson enthusiastiskt — men Elin teg.

— Hur herrligt skall det ej bli, när jag en gång fritt får svärma omkring i verlden, och se allt lärorikt och skönt — fullföljde jag, inom mig kännande en viss förbittring öfver hennes tystnad. — Inga band få fängsla min själ, blott i konsten vill jag se min älskarinna, för den vill jag lefva och dö.

— Ni har rätt — yttrade Elin allvarligt, familjebandet bör ej fängsla er själ.

Hennes ögon voro nedslagna och en lindrig rodnad öfverflög de fina kinderna, hon fortfor:

— För att blifva en verklig konstnär måste man koncentrera alla sina tankar på detta höga mål. Delade känslor, omsorger och bekymmer, dem kärleken ofta nog föra i släptåg, böra, åtminstone ej till en början, nedtrycka hans sinne.Leende frågade jag hvar hon samlat detta erfarenhetsförråd.

— Ur lifvet; ty så ung jag är, har jag dock sett få lyckliga äktenskap, och ändå ha troligtvis de flesta grundat sig på kärlek; bäst är derföre att bevara sin frihet — svarade hon trotsigt tillbakakastande sitt lilla egensinniga hufvud.

— Skulle jag någonsin gifta mig — fortfor hon efter några ögonblicks tystnad — så får ej kärleken ensam föra maktspråket; åtminstone får den ej beherrska mitt förstånd. Ett noga öfvervägande, en opartisk beräkning är långt klokare, än att lyssna till kärlekens röst ... Huru många ha ej genom en hel lefnads lidande fått plikta för ögonblickets blinda svaghet.

Härvid kunde jag ej låta bli att skratta åt den unga flickan, som knappast trädt ur barnaåldern, likväl redan med en verldsdams ton talade om kärlek och giftermål. Jag sade henne detta, och tillika att hon dock ännu vore ganska barnslig, eljest hade hon ej talat, utan endast tänkt.

Flickorna Ohlsson skrattade och menade att Elin vore för besynnerlig. Hon sände oss ett vredgadt ögonkast, kinderna blossade och munnen halföppnades ... aldrig hade jag sett henne mera förtjusande. Dock rodnaden försvann nästan lika hastigt som den kom, och ansigtet återtog sitt lugna uttryck.

Förvånad öfver en sådan sjelfbeherrskning, såg jag på Bina, som hviskade:

— Så är hon alltid ... Jag har ibland sett henne rysligt ond, men hon säger dock aldrig ett ord, och inomnågra minuter ser hon åter så lugn ut, som om ingenting i verlden kunde rubba hennes sinne ur dess jemnvigt.

— Fårlåt, att jag skrattade åt er — sade jag, närmande mig Elin — min afsigt var ej att såra, utan kom sig endast till följe af ert lillgamla resonnement.

Hon fattade min framräckta hand och log så skälmskt och gladt, som ville hon härmed bevisa, att hon, om så fordrades, ännu kunde vara ett litet obetänksamt barn och svarade:

— Det är mitt eget fel, som kanhända uppfattar lifvet från en alltför allvarsam sida. Hädanefter skall jag akta mig för att tala förstånd med så oförståndiga varelser, som er och kusinerna.

— Och ni anser mig väl ej ändå alltför ovärdig er vänskap? — frågade jag bedjande.

— Nej, visst icke, huru kan ni falla på en sådan tanke? tror ni mig vara så oförsonlig? — svarade hon lifligt, för andra gången fattande min hand, hvars sakta tryckning hon besvarade.

Förvirrad stammade jag ett par otydliga ord, emedan jag i detta ögonblick ej hade några rediga tankar.

Vi samtalade ej mera med hvarandra på hela aftonen; men mina blickar hade svårt för att lösslita sig från den unga flickan.

Huru noga betraktade jag hennes anletsdrag, som ej utmärkte sig för någon fängslande yttre skönhet. Men det var liksom ett förklaradt ljus strålat från de stora, mörka ögonen, och det milda, vexlande och förtrollande leendet, hvilket stundom sväfvade på de svällanderosenläpparne, gjorde att hennes inre skönhet framstod i desto klarare dager. Hennes utseende talade till min själ ... Det var sympathiens makt, som fängslade mig. Med tankarne på henne förknippade jag snart alla framtidsförhoppningar, och utan henne tyckte jag mig icke kunna uppnå rykte, ära och lycka. Hon växte samman med mitt hjerta, och jag har aldrig kunnat slita hennes bild derur.

—

Härefter förgick en tid under hvilken jag njöt en namnlös lycka. Det var mig nog, om jag blott kunde uppfånga en blick, en rodnad och ett vänligt uppmuntrande ord. Långa timmar kunde jag sitta vid hennes sida, utan önskningar, utan ord ... ja, nästan utan tankar. Jag gick som i ett rus.

Min ifver att förvärfva en framstående plats vid akademien afsvalnade allt mera. All inspiration var borta, och det var med en slö likgiltighet jag såg lärarnes kallsinniga blickar.

Kärleken till Elin bortträngde alla andra känslor, och ändå hade jag ej haft mod att tala med henne om den afgudiska dyrkan hon ingaf mig. Och likaväl hoppades jag hon delade mina känslor.

Så stodo sakerna i slutet af Mars månad då jag en afton hemkom ganska sent, efter att flera timmar oroligt ha ströfvat omkring. Då jag såg ljus i salongen gläntade jag vid förbigåendet på dörren.

Elin var ensam, hon satt läsande vid divanbordet; jag gick in och tog som vanligt plats vid hennes sida.

— Är ni ensam hemma, frågade jag slutligen, för att säga något.

— Ja — svarade hon rodnande. — Moster och flickorna äro hos någon för mig alldeles obekant storhet. Som ni vet, är jag icke road af sällskapslifvet, och när vi sjelfva hafva främmande, håller jag mig helst undan, så att de flesta ej veta att en så ringa person som Elin Krohn finnes till; derföre är jag sällan bortbjuden. Innan jag fick lof att härutinnan följa min smak, så utkämpade jag mången hård strid med moster, som nödvändigt ville förströ mig.

Hon log sorgset. Ovilkorligt frågade jag: — Äro edra slägtingar alltid så vänliga emot er, som de borde vara.

— Och huru stor vänlighet bör, under dylika förhållanden, den ena slägtingen visa den andra — frågade hon leende.

— Så stor, att den minst lyckligt lottade parten ej allt för mycket saknar det förflutna ... Ni saknar det förflutna?

Hon lutade hufvudet i handen, men plötsligt höjde hon det åter. Kinderna voro öfversköljda af tårar.

— Ni gråter — stammade jag.

— Ja — svarade hon, hastigt borttorkande tårarne — ty vid er fråga kom jag ovilkorligt att tänka på fordna lyckliga tider, då min mor ännu lefde. Huru högt älskade jag henne icke ... hvilka sträfvanden och försakelser ålade hon sig ej, för att kunna gifva migen någorlunda god uppfostran. Jag kan icke beskrifva den öfverseende mildhet, hvarmed hon behandlade mitt af naturen häftiga lynne ... Huru hjertligt bad hon icke att jag skulle lära mig bemästra detsamma, föreställande mig hvilka framtidsolyckor, som härigenom kunde uppstå. På dödsbädden upprepade hon dessa förmaningar ... ack, ack jag alltid kunde följa hennes råd!

Hon teg några sekunder, hvarunder hon syntes återvinna sitt vanliga lugn, och fortfor:

— Mina slägtingar skall jag lemna, så fort jag får någon passande kondition ... Och nu vet ni någorlunda mitt förflutna lif och kommande öde.

— Elin, o säg om du ... men hon afbröt mig och fortfor brådskande, utan att bemärka min sinnesrörelse:

— Emellertid får ni ej missförstå mig eller tolka mina tårar som en anklagelse mot mina slägtingars uppförande ... De hafva alltid varit goda och vänliga, och jag är ej fullt så otacksam, som jag synes. Men upprigtigt sagdt, så vill jag ej längre ligga dem till last; ty deras ekonomiska ställning är ej så god, som en oinvigd betraktare möjligtvis kan föreställa sig. Jag känner fullkomligt alla de bekymmer, som nedtrycka morbror; och jag klandrar verkligen hans bristande mod, att ej i tid ha kunnat underrätta sin hustru och döttrarna om sanna förhållandet. Derföre har jag, så mycket jag kunnat, sökt motverka deras fåfänglighet, men förgäfves ... Nu får nödvändigheten snart nog lära dem, hvad de ej förut velat förstå. Ni känner nu orsaken till mitt kanske alltför tvära beteende emot dem; menjag har ej med lugn kunnat åse en olycka som, i tid betänkt, hade kunnat undvikas.

Hon reste sig upp, för att gå.

— Elin, — hviskade jag åter och fattade hennes lilla hand, som hoplade boken. Den var darrande och kall ... Hon försökte draga den tillbaka.

— Elin, — upprepade jag, — o, säg att du ej förskjuter mig, och att denna lilla hand aldrig skall bortstöta mig!

Hon satte sig ännu en gång bredvid mig på soffan, men bortvände hufvudet, och jag behöll den lilla motsträfviga handen hårdt sluten uti min.

— O, huru högt älskar jag dig icke, — fullföljde jag med passionerad häftighet. — Du är mig kärare än allt annat på jorden, o säg, att du ej har hjerta att förskjuta mig!

Nu vände hon emot mig sitt ansigte. Det var blekt, men de mörka ögonen strålade varmare än någonsin.

— Jag förskjuter ingen, — hviskade hon, — men jag älskar er ... icke.

Jag sprang upp och nu stodo vi midt emot hvarandra. Våra blixtar möttes, som tvenne eldslågor, och vi hemtade båda djupt efter andan.

— Du älskar mig icke, — upprepade jag; men förskräcktes nästan öfver det hesa ljud, som med möda frampressades ur min strupe. — Du älskar mig icke ... och likväl kan jag ej lefva, utan att få ega dig ... Min varma kärlek skall slutligen framkalla ett återsvar ... O, låt mig hoppas ... jag besvär dig derom!

Men hon vände sig långsamt bort ifrån mig och gick mot dörren. Förintad, förlamad, utan förmåga att tala eller tillbakahålla henne, såg jag henne försvinna. Huru länge jag stod och blickade efter henne, vet jag icke. Mitt hufvud brände som eld, då jag omsider vacklade till mitt rum, der jag påklädd kastade mig på sängen, ett rof för verklig sinnesförvirring.

—

Här slutar mitt hjertas historia. Den har aldrig egt någon fortsättning.

Följande dagen skref jag ett långt bref till Elin, men hon återsände det ouppbrutet. Veckan härefter lemnade hon sina slägtingars hus. Jag återsåg henne ej mera. På mina frågor, hvarthän hon begifvit sig, svarade man blott, det hon antagit guvernantsplats i en engelsk familj, och att hon stod i begrepp att åtfölja densamma på resan mot hemlandet. Vidare upplysning stod ej att vinna.

Fru Ohlsson försäkrade mig dessutom i förtroende, det hvarken hon eller döttrarna kände, hvar Elin befann sig, och att blott hennes man hade reda härpå, jemte skälet för hennes handlingssätt, hvilket han gillat, och derföre lofvat förtiga hennes vistelseort.

— Sannerligen jag kan begripa, — tillfogade den goda frun med pathos, — alla Elins besynnerligheter, och hvarföre hon beter sig på detta sätt. Hon har en riktig äfventyrsanda, och jag tackar Gud, det mina flickor ej likna henne!

Utom hus spanade och sökte jag förgäfves efter den unga flickan. Slutligen måste jag foga mig i mitt öde, att evigt sakna henne.

Småningom återvaknade min slumrande arbetslust och gående från den ena ytterligheten till den andra, började

jag måla med en ifver, som nästan gränsade till raseri. Hvarken kropp eller själ kände någon trötthet, och mina framsteg voro jättestora.

Emellertid hemsökte olyckan den Ohlssonska familjen, i det »fabrikören» måste göra cession, tillfölje af att de på sednare åren lefvat öfver tillgångarne.

Sedan den första stormande smärtan lyckligen var öfvervunnen, blefvo flickorna och fru Ohlsson alltmera husliga, tills hemtrefnaden småningom återvanns. Ja, den hade kanhända aldrig varit större.

Gubben Ohlssons godmodiga ansigte blef alltmera godmodigt, hans små ögon riktigt tindrade som stjernor, då han åsåg huru hans äkta hälft, efter bästa förmåga och så sparsamt som möjligt, bestyrde sina husliga angelägenheter.

Olyckor och pröfningar föra ofta det goda med sig, att de i en allt trängre krets förena familjmedlemmarne kring den husliga härden.

Med många djupa suckar talade man väl till en början om förflutna tider och fordna vänner, som ej läte se sig i olyckan — men suckarne blefvo allt lättare, tills de ej mera förspordes. Slutligen upphörde man tala om den gyllene tid, öfver hvars fordna tillvaro de snart i hemlighet blygdes. Ja, det gick till och med så långt, att fru Ohlsson strängt började klandra alla dem,som lefde öfver sina tillgångar, hvarvid hon icke skonade sina egna fel.

Gemensamma ansträngningar satte snart den lilla familjen i stånd att efterhand tillfredsställa sina fordringsegare. När slutligen Bina blef förlofvad med en hederlig köpman, hvars hjerta och beundran hon vunnit genom sina husliga dygder, så stod glädjen högt i taket.

Under tiden fortfor jag att bebo mitt lilla rum, der jag i drömmarne ofta framkallade Elins bild. Huru många gånger lyssnade jag ej i nattens stillhet, troende mig höra hennes elastiska steg och melodiska stämma sakta hviskande mitt namn.

Min utrikes resa gjorde dock ett välgörande slut på detta sjukliga grubbel.

Innan jag reste, hade fru Ohlsson bref från Elin. Hon var då i London och stod i begrepp att gifta sig med en gammal, rik militär. För min sjuka själ var detta en bitter, ehuru helsosam nyhet. Djupt smärtade det mig, att för alltid hafva förlorat henne; ty hittills hade jag närt hopp om, att hon skulle återvända samt, oaktadt sin visade kallsinnighet, ändå en gång besvara min kärlek. Med allvar föresatte jag mig att bekämpa min dåraktiga böjelse ... striden varade länge, men min fasta vilja segrade dock slutligen. Jag kan nu, utan hjertklappning, tänka på henne och den flydda tiden.

Mina föräldrar understödde och uppmuntrade mina konstnärliga sträfvanden. Genom min fars rikliga bidrag, blef jag satt i tillfälle att flera år uppehålla mig utrikes. För tvänne år sedan träffades jag i Italien af underrättelsen om deras död. Båda hade blifvit bortrycktaaf en smittosam feber. Efter denna stund kände jag ej mera någon hemlängtan; jag ryste i tankarne på huru ödsligt det nu måste vara i hemmet. Dock en dag greps jag plötsligen af begäret att vallfärda till och gråta ut vid deras sista hviloplats. Offörtöfvadt begaf jag mig således på hemfärden.

Nu, min vän, känner du allt hvad som rör mitt inre lif. Känslornas såpbubblor kunna ej mer gyckla för min själ — och slutligen: klandra ej, att jag uteslutande lefver för ett minne ... *jag är härigenom lugn och lycklig.*

—

II.

Min vän, min bror!

Hvilka märkvärdiga händelser hafva ej inträffat, sedan jag skref till dig! O, jag besvär dig, kom hit och dela min lycka! Som jag är alldeles hufvudyr, emedan jag nyligen är hemkommen från en himmelsfärd, må du ej förundra

dig, om jag skrifver under inflytelsen häraf.

Den berättelse jag ämnar göra skall dock blifva så klar och omständlig som möjligt, på det du ej måtte dela faster Mållas åsigt; ty hon har i dag, medelst tydliga vinkar, helt vänskapligt låtit mig förstå, det jag utan tvifvel mistat förståndet. Hon sitter och stickar vid salsfönstret, och hennes misstrogna ögon följa med märkbar oro min rastlösa penna.

Men nu till saken, och jag vill börja vid början.

Då jag emottog ditt svar, blandadt med verkligt deltagande och fint gyckel öfver min pjunkiga känslofullhet, hvars tillvaro jag i en svag stund biktat för dig, gladde jag mig nästan öfver, att du ännu en tid var förhindrad att komma hit; ty jag fruktade hädanefter möta din frågande, satiriska blick.

Emellertid fortfor jag att föra en enstörings lefnadssätt. Vecka efter vecka försvann, utan att jag kände mig böjd för att göra besök i granngårdarne. Blott i prostgården hade jag varit några gånger, af den orsak, att dess belägenhet är utmed kyrkogården, dit jag vanligtvis om aftnarne begaf mig. Dagarne tillbringade jag i min atelier, flitigt målande på en stor altartafla, som jag ärnade skänka till byns kyrka.

En afton gick jag ut något tidigare än vanligt. Af en händelse styrde jag nu mina steg åt en annan riktning. Jag inkom slutligen på en liten biväg, der fordom en grindstuga stått på en höjd, och till hvilken jag stundom varit min mor följaktlig med lifsförnödenheter åt en gammal, sjuk och ofärdig gumma.

Stugan var försvunnen. I dess ställe stod der en storartad villa, som med sitt platta tak och något fantastiska byggnadsstil, hängande balkonger, omgifna af slingerväxter, aftecknade sig förtjusande mot den mörkgröna bakgrunden. Jag gick närmare och stödde mig mot staketet, som omgaf den i engelsk smak anlagda trädgården, hvilken genomskars af en sorlande bäck. Rundt omkring byggnaden voro praktfulla blomstergrupper, hvars doft kringfäktade mig.

Länge hvilade mina ögon på denna leende tafla, hvilken aftonsolen öfvergjöt med sitt rosenfärgade guldskimmer. Just som jag höll på att gå bort från detta luftiga féeslott, kom en liten flicka, snarlik en elfva, framsväfvande från en rosenbuske.

Hon nalkades långsamt och tvekande, samt fästade sina stora, mörka ögon helt nyfiket på mig.

Jag nickade vänligt åt henne. Hon bad mig komma in i trädgården, så skulle jag få många vackra blommor. Jag följde inbjudningen, ty jag har stor förkärlek för barn, isynnerket då de äro vackra och synas väl uppfostrade.

Under en blommande jasminhäck satte jag mig på en bänk. Snart var jag i lifligt samtal med den lilla, som svärmade från blomma till blomma, lik en yr och lekande fjäril. Hon sade sig heta Mary efter sin farmor, och att hon var fem år gammal, samt att hennes pappa dött, då hon var liten som en docka. Att hon hade rest en lång, lång väg i sällskap med sin gouvernant, samt att hennes mamma, som bodde i det vackra huset, ofta var ledsen och grät mycket. Slutligen bad hon, att jag skulle följa med till hennes mamma, och försäkrade under många nickningar, det hon skulle blifva mycket glad om jag ville komma. Jag lofvade göra detta en annan gång, men att min visit nu uteslutande gällde henne. Leende räckte hon mig sin lilla mun till afskedskyss, och det föreföll mig, som hon förstod och kände sig smickrad öfver det företräde jag egnade henne.

Långsamt vandrade jag derifrån. Då jag blickade tillbaka, stod den lilla flickan vid grinden och vinkadeemot mig med sin röda silkes-shawlett, som hon löst från halsen.

En stund härefter sammanträffade jag med prosten, och vi följdes åt emot hemmet. Jag gjorde mig genast underrättad om villans egarinna. Förvånad att jag icke förr sport till bygdens intressantaste nyhet, berättade han: att villan tillhörde en rik engelska, hvars namn var mrs Milford. För några år sedan skulle hon ha rest igenom denna trakt och blifvit så tjusad af det lilla skogstorpets ensliga och pittoreska läge, att hon genast gjorde sig underrättad om det vore till salu. Frågan bejakades och efter en proportionsvis stor köpesumma blef hon egarinna till den lilla kojan. Härefter hade hon snart låtit påbörja byggnaden till ofvannnämnda villa, dit hon för ett år tillbaka flyttade med sin familj.

Straxt efter ankomsten till orten hade hon en gång för affärers skull varit i prostgården. Man besvarade snart detta besök och inviterade henne desslikes till en större bjudning, som man föranstaltat för hennes skull. Oaktadt hon varit sjelfva älskvärdheten hade hon likväl svarat, det hon flyttat till sitt lilla »skogstorp», för att undvika allt sällskapslif. Som rik och enka, hade hon naturligtvis varit utsatt för nyfikenhet, beundran och tadel. Detta tycktes dock icke störande inverkat på henne, ty hon inneslöt sig likt snäckan i sitt skal, och ganska få hade sammanträffat med henne. Desslikes påstod han bestämdt, att det var hon, som låtit bekransa mina föräldrars grafvård, ehuru hon härmed syntes vilja gå hemlighetsfullt tillväga, och att hon såtillvida lyckats, ty först i går visste han detta medsäkerhet. Leende bad han mig försöka min lycka hos den oåtkomliga sköna, som så lifligt måste intressera sig för mina angelägenheter.

Upprörd och nedslagen, utan att veta hvarföre, kunde jag efter detta ej bringa mrs Milford ur mitt hufvud. Följande dag var jag åter på den lilla skogsvägen, och jag föresatte mig att se denna mrs Milford, som så oförmodadt trängt sig in i mina tankar.

Lilla Mary lät ej vänta på sig, hon mötte mig utanför grinden. Jag frågade om hennes mamma vore hemma, hvartill hon jakade. Hon bad mig följa sig till en närbelägen kulle, der hon påstod växte så många smultron, hvilka hon ville plocka åt, sig.

Jag följde den lilla, som ömsom ilade förut, ömsom gick helt betänkligt vid min sida. Framkommen till kullen började vi söka, och funno också några bär dem hon triumferande höjde i sin lilla hand. Med utropet:

— Här kommer mamma, — sprang hon hastigt bort ifrån mig. Icke utan hjertklappning blickade jag åt det håll dit barnet framskyndade. Jag såg en ovanligt stor qvinna, hvars storlek ännu mera förhöjdes af en enormt tilltagen krinolin, gravitetiskt framträda ur verandan.

Helt förargad kastade jag mig ned i gräset ... Hvad hade jag då väntat att få se? Månne jag kände mig så uppbragt derföre, att jag aldrig kunnat fördraga storvuxna och manhaftiga fruntimmer. Snart vandrade jag emot hemmet, under det jag med fasa tänkte på, att lilla Mary om några år skulle vara förvandlad till en koloss, liksom modren.

Efter detta slöt jag mig inne i hemmet, flitigt arbetande på altartaflan. På detta sätt försvunno dagarne. Omsider blef taflan färdig.

Härefter började jag känna en tilltagande vantrefnad, hvarföre jag föranstaltade om min snara afresa. Först och främst ämnade jag uppsöka dig, för att hjelpa dig bele min egen dårskap, och språka om förflutna och kommande tider, derpå ville jag bege mig bort — långt bort.

De så länge ämnade skyldighetsbesöken hos våra grannar ville jag dock göra dessförinnan. Mig sjelf till trots, skulle jag börja med mrs Milford och på nära håll se denna fruktansvärda engelska lady.

Med hastiga steg nalkades jag åter det vackra boningshuset. Det tycktes vara mitt bestämda öde, att ständigt möta Mary utanför. Den lilla flickan mottog mig ganska onådigt, för det jag ej varit der på så lång tid; men visade mig dock vägen genom en stor sal.

— Mamma är troligtvis derinne, — sade hon, pekande på en öppen dörr, hvarpå hon åter sprang ut i trädgården.

Mina dristiga steg hejdades vid tröskeln. Jag stod som träffad af ett åskslag, ty den sylfidiska gestalten, som rest sig från soffan, var — Elin... denna Elin, som jag så högt älskat, saknat och ... ännu älskade.

— Elin, — hviskade jag... — o Elin! att jag dock slutligen skulle återse dig!

Hon vacklade och stödde sig hårdt emot soffkarmen.

— Hugo, kan du förlåta allt det onda jag af välmening tillfogade dig?

Hon riktade på mig sina strålande ögon, de voro fulla af ömhet.

— Hvad har jag att förlåta; jag minnes blott detta ögonblicks sällhet!

Och jag tryckte den hulda, bäfvande qvinnan till mitt klappande bröst.

— Hugo, — började omsider Elin. Den minnesvärda afton, då du för första gången talade till mig om kärlek ... hade du skäl att tro mig hård och hjertlös. Och dock höll detta hjerta på att brista under den börda, som det sjelfvilligt pålade sig. Det var den förutseende försigtigheten, som förestafvade mitt handlingssätt. Jag ville, att ditt mäktiga snille fullkomligt skulle utveckla sig ... förrän du valde dig en maka, måste du först ha skapat och betryggat din framtid. Jag försakade, emedan jag så högt älskade dig. Med skäl fruktande att kärleken till mig skulle hindra dig på konstnärsbanan; ty du höll ju redan på att glömma den höga kallelse du fått af försynen. En gång skulle du kanhända uppvakna ur ditt känslorus ... med likgiltighet, ja, med fasa skulle du då betraktat mig ... detta hade jag aldrig kunnat bära!

Jag teg och motsade henne icke; ty hon bedömde mig måhända rätt. Men nog visste jag, att utan denna »försigtighet» hade hon och jag redan länge kunnat njuta den lycka hon försakade ... Jag tryckte henne blott fastare till mitt bröst, och hviskade:

— Och så ålade detta grymma hjerta dig att öfvergifva mig ... du rent af flydde!— Ja, morbror var mig härvid behjelplig, sedan jag uppriktigt omtalat vår kärlek, samt omöjligheten af att kunna tillhöra hvarandra. Jag lyckades få plats hos en förnäm engelsk dam, som några år bott i Stockholm.

— Hvarföre gifte du dig? Tänk om den allgode försynen icke gjort dig till enka... så hade både ditt och mitt lif förflutit, utan den ringaste skymt af lycka! — sade jag till hälften förebrående.

Hon blickade förvånad på mig, derpå smålog hon helt skälmskt, under det en brännande rodnad betäckte kinder, panna och hals.

— Ah, min herre! Ni tror mig vara den rika enkan ... men detta är ett stort misstag. Jag är samma lilla obetydliga och fattiga Elin Krohn, som du förr en gång sade dig älska högre än allt annat på jorden.

Med ord kan jag ej beskrifva hvad jag nu kände. Hon var min, och hade aldrig tillhört någon annan ... Ingen beräkning, intet begär efter rikedom hade frestat henne att afvika från sin första kärlek ... lika trofast som jag, hade hon bevarat den i sitt hjerta!

— Men brefvet, — stammade jag, — du skref ju till din moster, det du stod i begrepp att gifta dig med en gammal, rik militär.

— Ja, det är sannt ... jag stod i begrepp, men saknade mod att fullborda det vigtiga steget. Jag föredrog att behålla min plats som sällskap och gouvernant hos mrs Milford, och hon har städse behandlat mig med ömhet och vänskap. Och nu ... är ju allt klart emellan oss.

— Vi äro ett lif, en själ, — hviskade jag berusad. —Det är från denna himmelsfärd jag i dag är hemkommen!

Här i salen mötte jag faster Malla, och jag omfamnade henne genast, samt ropade: — att jag var den lyckligaste menniska under solen!

Hon skakade medlidsamt på hufvudet, och tog derefter plats vid fönstret.

I morgon kommer Elin hit, till dess låter jag den gamla behålla sin oro.

Snart fira vi vårt bröllop. Då dagen närmare bestämmes, hoppas jag du är hos din sannt tillgifne

Hugo Axner.

En öfverraskning.

Något öfver en fjerdedels mil från Helsingborg ligger fiskläget Grafvarne. Det är som en liten by och de små husen af muradt korsvirke äro byggda på den lösa strandsanden, utmed Öresunds dansande böljor.

Från stranden, men ännu mera från de utmed stranden liggande höga, ljungbevuxna och naturliga jordvallarne, som en lång sträcka bortåt följer den svenska kusten, har man den herrligaste utsigt.

Jag tror knappast man kan skåda något skönare, än då en klar sommardag solstrålarne leka med den blåa vattenytan, på hvilken hundratals skepp majestätiskt breda sina hvita vingar. Det är lif och rörelse hvarthän man än skådar: skepp komma och försvinna, båtar korsa hvarandra, glada sånger ljuda, med hvilka sjöfåglarne stundom blanda sina skrän. Och hela denna friska, lifliga tafla är begränsad af den leende och grönskande danska kusten, som i en ram innesluter sundets gnistrande vågor.

Den tid jag ville skildra, nemligen 1804, fanns på detta ställe icke någon by. Blott här och der såg man en eländig koja.

Som det var fram i December månad, belyste ej heller sommarsolen någon leende tafla, utan allt var grått, bistert, kallt och öde. Till och med sundets dansande vågor voro tyglade af vinterns välde och lågo fjettrade under en temligen tjock isskorpa. Den storm som rasat flera dagar med alltmera tilltagande häftighet, hade dock slutligen brutit dess boja och stora ismassor bortfördes i Kattegats öppna famn.

I en af hyddorna, hvilken låg tätt under den höga jordvallen, var verksamhet och lif. Väl darrade de bristfälliga väggarne och vinden tjöt genom de små, gröna fönsterrutornas fogningar; men detta störde föga de fem personer, som voro i den lilla kammaren och hvilka under muntert skämt och glam knöto på stora nät.

Dessa personer voro fiskaren Nils Andersson med hustrun Stina, sönerna Olle och Anders samt systerbarnet Anna.

Det syntes tydligen att Olle och Anna hade godt öga till hvarandra, och de lekte nästan som tvenne glada barn.

Olle var en rask yngling om tjugofem år och Anna en rosenkindad, sjuttonårig flicka. De läto icke störa sig af mor Stinas forskande ögonkast, som under en allvarlig tystnad åhörde deras joller.

Nu kastade Anders en blick igenom den lilla grönskimrande rutan.

— Se far, — ropade han och pekade på den öppna strömfåran, — derute drifver en stor båt. Alla fiskrarne äro inne, så det är ingen af våra ... och folk är på den; ty jag ser det rör sig i aktern, derifrån flaggar också en hvit duk. Se, se!

Alla trängde sig kring det lilla fönstret.

— Sannerligen tror jag de begära hjelp. Det är ej heller någon smal sak att kämpa mot storm och drifis, hvad säger J far, om vi skulle skynda ut och hjelpa dem.

— Kanske det inte vore så oäfvet, — svarade Nils Andersson och ref sig i det yfviga håret, ett tecken att han vore stadd i djupa funderingar.

— Då är det icke värdt att längre stå och betänka sig, — sade Olle beslutsamt, — båten drifver allt längre ut och man får rappa på, om man skall hinna den.

— Må' tro J nu inte skynden ut i onödan. Ett sådant väder är ingen lapprisak, och att blottställa lif och lem utan behof är syndigt, — invände mor Stina.

— Vi skynda nu inte ut i onödan, — afbröt Olle, — se, de sätta upp ännu en hvit flagg ... Gud hjelpe dem, stackare, måtte vi icke alltför sent hinna ut, ty båten håller på att kantra, den tar bestämdt in vatten. Kom!

Denna uppmaning behöfdes icke omsägas. De trenne männen hastade ut. Med otrolig snabbhet voro de nere vid stranden, der de lösgjorde sin båt och släpande den efter sig på isen uppnådde de snart det öppna vattnet.

—

— Se så, kära Anna, — sade mor Stina och hennes ögon följde ömsom båtens alla rörelser, ömsombetraktande den unga flickan. — I dag vill jag riktigt tala ett förnuftigt ord med dig. Du är fullvuxen och förståndig, och derför kommer du nog att inse sanningen af det jag nu säger ...

Den unga flickan log. Hon tyckte om att mor Stina insåg hennes värde.

— Ser du, mitt barn, — fortfor den gamla, — nog märker du att Olle har ögonen på dig. Du blir så röd i synen, att jag nog förstår huru det är fatt. Men hvad tror du det skulle bli, om det får fortfara ... Tror du, J kunnen gifta er?

— Det har jag aldrig tänkt på, — svarade Anna med tårar i de blå ögonen, och hjertat bultade så hårdt att ylletröjan hoppade.

— Inbilla dig heller aldrig sådant otyg. Det skulle bara bli fattigdom och elände. Se på grannens ... de voro ändå inte så fattiga som J båda när de kommo ihop. Det blefve barn och år för er också ... och se'n kanske att Olle började supa, och du skulle få både pisk och mer; ty, »när maten är all, är sämjan all».

Annas tårar började nu rinna med riktig fart. Hon såg sig i andanom lika mager, okammad och nedtryckt, som det fasansfulla exempel mor Stina varnade henne från att likna.

— Det är bättre att stämma i bäcken, än i ån. Derföre får du flytta härifrån. Så fort jag kommer till Helsingborg skall jag söka skaffa dig en bra tjenst.

— Hvad det blir tungt att lemna er, — snyftade Anna.

— Men tyngre om du blir qvar. Se'n du var två år gammal, har jag varit för dig i mors ställe ... Har jag inte alltid menat dig väl?

— Jo, ack jo, men ...

— Inte ett ord mera, utan lyd mitt råd. Den tid du är qvar, så håll dig undan från Olle ... du behöfver heller inte låta honom veta hvad vi nu talat med hvarandra.

Anna snyftade och teg. Dels var detta rådligast, och dels insåg hon att mor Stina hade rätt. Fattigman skyr nöden och eländet. Den ser det på så nära håll, att den i tid lär sig fasa för dess ryslighet.

Men snart smög sig Anna uppför stegen, som ledde till vinden. Der lutade hon hufvudet mot en kista och gret sig mätt. Det stackars barnet hade ingen mor, mot hvars deltagande bröst hon kunde gråta ut och hemta tröst ...

Så satt hon länge. Väl hörde hon buller omkring sig, då männen kommo hem, samt märkte att något ovanligt passerade. Men hvad, bekymrade henne föga ... Hon svarade icke ens då Olle helt sakta ropade hennes namn ... mor Stina hade ju sagt att hon skulle hålla sig undan; men hennes tårar runno ymnigt öfver denna hårda nödvändighet. Då förnam hon plötsligen höga, förvirrade rop. Den unga flickan störtade ned för stegen in i köket. Der möttes hon af mor Stina, som röd i ansigtet, håret i oordning och med den yttersta förskräckelse i sina anletsdrag höll på att springa sin väg, Hvarvid hon nästan stötte omkull den förgråtna flickan.— Hvad i Herrans namn står på, — ropade Anna och fattade helt förskräckt om mosterns arm.

— Släpp mig... låt mig springa min väg... jag är den olyckligaste menniska under solen... — ropade denna och ville slita sig lös.

— Kan hon ha mistat förståndet, — hördes nu en allvarlig, afmätt stämma.

Anna släppte mosterns arm och såg framför sig flera fremmande personer, dem hon i hastigheten icke förut bemärkt.

Den talande var en ung man, som med omisskännelig förvåning i sina stora blåa ögon betraktade mor Stinas upprörda utseende.

— Om jag hade mistat förståndet vore inte att undra på, när jag så har kunnat förgå mig, — ropade hon och vred sina händer, — man skall kanske både halshugga och bränna mej ... nåd, nåd!

Hon föll på knä och kysste den unge mannens rockskört. Denne teg ... det syntes tydligen att han var villrådig huru han skulle bete sig.

I samma ögonblick öppnades dörren till kammaren och en ung qvinna, med ett blekt, men ovanligt skönt och mildt ansigte stod på tröskeln.

Denna qvinna, ehuru iklädd mor Stinas tarfliga söndagsdrägt, såg så majestätisk ut som om hon burit sammet och hermeliner; ty icke är det alltid drägten, som gör menniskans värde.

Hennes snabba blickar uppfattade snart hela detta uppträde. Med ett ljuft småleende ställde hon sig vidden unge mannens sida, och klappande mor Stina på axeln, sade hon:

— Du skall visst icke ha något obehag för den godhet du visat ... stig upp och var lugn och glad.

Fiskarhustrun låg qvar med sammanknäppta händer. Hennes förskräckelse öfvergick nu till en oerhörd glädje.

— Ack, att jag vågat ta' på drottningen min egen klädning, — snyftade hon och derunder bedt kungen torka sina kläder i köket framför spiseln; men jag kunde ju icke veta ...

— Nej, det var rätt bra att du icke visste hvem vi voro, ty då hade jag måhända ännu fått varit genomvåt, — afbröt drottning Fredrika. — Men nu tar jag riktigt din gästfrihet i anspråk och går åter in i rummet; ty jag hoppas få sofva en timmas tid; jag är trött och sömnig.

— Ack, min Gud ... det är omöjligt ... inte kan drottningen ligga i våran egen säng ... — invände mor Stina och sprang upp, — om jag bara kunde skaffa en annan.

— Sängen är bra ... kanske du tror jag hade det bättre på båtens botten, — frågade drottning Fredrika, småleende åt fiskarhustruns välmenande förskräckelse.

— Nej, Gu' bevare drottningen ... men en så välsignad och gemen drottning finnes icke i kristenheten ... Detta är större ära, än jag kan bära.

— Drottningen gick tillbaka i rummet; men mor Stina oeh Anna skyndade ut, för att berätta om den underbara ära, som vederfors dem.

Gustaf IV Adolph slog sig med orubbligt lugn åter ned framför spiseln, der han under tystnad afvaktade sin gemåls uppvaknande.

Emedlertid vill jag med några ord redogöra för hvad som var orsaken till detta egna förhållande.

Gustaf Adolph och hans gemål hade varit på besök hos drottningens slägtingar i Tyskland, derifrån de nu voro stadda på hemresan. Denna färd hade emedlertid blifvit högst besvärlig och vådlig, och lilla och stora Belt måste passeras på isbåtar. Konungen sjelf lemnade sin jakt och vågade det farliga företaget.

Oaktadt drottningen var sjuk kunde hon icke förmås att lemna sin gemål, utan delade alla faror med honom.

Under denna vådliga färd, voro de kungliga nära att sjunka, då de trenne fiskrarne sågo nödsignalerna och hastade till deras hjelp.

Alldeles genomvåt och stel af köld lyftade Olle drottningen ur båten, på hvars botten hon legat insvept i konungens kappa, medan han och hans adjutant oupphörligen öst vatten, för att hindra den bräckliga farkosten från att sjunka.

De skeppsbrutna fördes genast in i den lilla kojan, der mor Stina betjenade dem efter bästa förmåga.

Fiskarfolket anade icke att de herbergerade Sveriges konungapar.

Emedlertid upplyste adjutanten mor Stina härom, som vid underrättelsen nästan var färdig att förlora förståndet.

När fader Nils och sönerna, hvilka sysslade vid båten, fingo höra hvem de hade räddat, blefvo de ytterligt glada och skulle gifvit till höga fröjderop, om icke mor Stina åtvarnat dem, samt bedt, att de skulle låta den Guds engeln sofva i fred.

Under djup tystnad trängde sig snart de öfriga fiskrarne kring kojan. Mor Stina höll sträng ordning och tillät ingen att knysta.

Men då omsider konungaparet trädde ur kojan, ville jubelropen icke taga något slut.

Till och med Gustaf Adolph glömde några ögonblick sitt majestät och sin sedvanliga tillbakadragenhet. Han samtalade länge med fader Nils och sade, att han näst Gud hade honom och hans söner att tacka för deras underbara räddning.

Den milda Fredrika hörde folkets jubel, hvarvid hon helt gladt tänkte, att det var ett bevis på, huru kärleksfullt folkets sinnesstämning var emot deras konung. Hon anade icke då, att ett ödmjukt folk kan våga föra något annat språk än kärlekens till deras lagkrönta herrskare ...

Och väl att framtiden höljes i en mystisk slöja ... Denna åt lidandet och försakelsen utkorade furstinna, hade eljest haft få glädjedagar ...

Innan det kungliga parets afresa begåfvades alla närvarande med rikliga skänker.

Men till tacksamhetsgärd för deras räddning ur lifsfaran, gåfvo de kungliga åt fiskarfolket och deras söner en årlig pension, hvilken drottningen alltjemnt utbetalade, äfven sedan hon för alltid lemnat Sverige.

Genom denna oförmodade och lyckliga händelse omgestaltade sig Olle och Annas öde, och det dröjde icke länge, innan hon blef en liten omtänksam och flitig hustru. Olle fick snart sin egen skuta, och de blefvo alltmera välmående, lyckliga och nöjda.

Mor Stina och fader Nils hade nu ingenting emot att få Anna till sonhustru, och på deras gamla dagar var hon för dem den huldaste dotter.

Det lilla hus der denna händelse har tilldragit sig, stod länge qvar till ett minne. Men en stormig dag blåste väggarne ned och krossade i fallet den omålade furusäng, på hvilken drottningen hvilat. Gustaf IV Adolphs och drottning Fredrikas jordiska lycka hade då redan länge varit krossad.

—